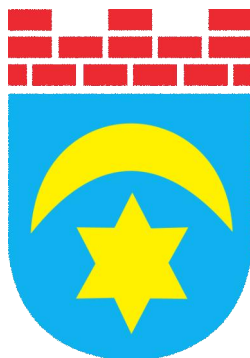

PRACOWNIA PROJEKTOWO-USŁUGOWA „GAMA” s.c.
ZBIGNIEW GAŁUSZKA, KRZYSZTOF MULARCZYK

55-120 OBORNIKI ŚLĄSKIE; UL. H. POBOŻNEGO 12 tel/fax (071) 352 51 30
www.ppugama.z.pl e-mail: ppugama@op.pl

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY LEŚNA

TEKST STUDIUM
Załącznik nr 1
do Uchwały nr //2014
Rady Miejskiej w Leśnej
z dnia 2014 r.

Zespół autorski:

Główny projektant: Projektant	mgr inż. Krzysztof Mularczyk mgr inż. Małgorzata Studenna	wpis do ZOIU nr 130
Projektant Projektant Projektant	mgr inż. Zbigniew Gałuszka mgr inż. Ziemowit Folcik mgr inż. Łukasz Klimczuk	wpis do ZOIU nr 129

Leśna 2014

SPIS TREŚCI

I.	PODSTAWA PRAWNA.....	4
II.	ROLA I CEL OPRACOWANIA ZMIANY STUDIUM	4
III.	STRUKTURA DOKUMENTU STUDIUM.....	5
IV.	UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY LEŚNA	5
1.	Położenie i ogólna charakterystyka gminy.....	5
2.	Uwarunkowania środowiska.....	6
2.1.	Ukształtowanie i morfologia terenu	6
2.2.	Budowa geologiczna	6
2.3.	Surowce mineralne	6
2.4.	Klimat	7
2.5.	Gleby.....	7
2.6.	Wody powierzchniowe i wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.....	8
2.7.	Wody podziemne.....	8
2.8.	Lasy	9
2.9.	Świat roślinny.....	9
2.10.	Świat zwierząt	10
2.11.	Ochrona przyrody i krajobrazu	10
3.	Uwarunkowania wynikające z przeznaczenia i zagospodarowania przestrzennego oraz stanu ładu przestrzennego.....	13
3.1.	Sieć osadnicza.....	13
3.2.	Struktura użytkowania gruntów	13
3.3.	Struktura użytków rolnych	14
3.4.	Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	14
3.5.	Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów.....	15
4.	Uwarunkowania historyczno-kulturowe	15
5.	Uwarunkowania demograficzne.....	17
5.1.	Ludność i struktura wiekowa.....	17
5.2.	Mieszkalnictwo / Warunki mieszkaniowe.....	19
5.3.	Zatrudnienie.....	20
5.4.	Bezrobocie	21
6.	Uwarunkowania gospodarcze	23
6.1.	Rolnictwo	23
6.2.	Przemysł i usługi.....	24
7.	Uwarunkowania wynikające z systemów infrastruktury społecznej.....	24
7.1.	Oświata i wychowanie	24
7.2.	Służba zdrowia i opieka społeczna	25
7.3.	Kultura	25
7.4.	Sport i rekreacja	25
8.	Uwarunkowania dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia	26
9.	Uwarunkowania wynikające z systemów infrastruktury technicznej.....	26
9.1.	Układ komunikacyjny.....	26
9.2.	Infrastruktura techniczna.....	27
9.2.1.	Zaopatrzenie w wodę	27
9.2.2.	Odprowadzanie i oczyszczanie zanieczyszczeń.....	27
9.2.3.	Energia ciepła	28
9.2.4.	Sieć gazowa	28
9.2.5.	Gospodarka odpadami stałymi	28
9.2.6.	Sieć energetyczna	29
9.2.7.	Sieć telekomunikacyjna.....	29
10.	Zadania służące realizacji ponadlokalnych i lokalnych celów publicznych.....	29
11.	Synteza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego i identyfikacja głównych problemów rozwoju przestrzennego gminy.....	29
V.	KIERUNKI ROZWOJU GMINY LEŚNA	31
12.	Kierunki rozwoju gminy	31

12.2.	Główne cele rozwoju	31
12.3.	Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Leśna	32
12.3.2.	Tereny mieszkaniowe.....	33
12.3.3.	Turystyka.....	33
12.3.4.	Tereny gospodarczo - usługowe.....	33
12.3.5.	Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej	34
12.3.5.1.	Infrastruktura komunikacyjna.....	34
12.3.5.2.	Infrastruktura techniczna.....	36
12.4.	Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego.....	37
12.4.1.	Polityka ochrony środowiska	37
12.4.2.	Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej.....	38
12.4.3.	Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	39
12.4.4.	Warunki aerosanitarnie	39
12.4.5.	Gospodarka wodna	39
12.4.6.	Gospodarka odpadami.....	40
12.5.	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	40
12.5.1.	Ochrona konserwatorska.....	40
12.5.2.	Ochrona archeologiczna.....	42
12.5.3.	Obiekty zabytkowe.....	42
12.6.	Polityka społeczna gminy.....	43
12.7.	Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów krajowych	44
12.8.	Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	44
12.9.	Obszary pomników zagłady i stref ochronnych oraz obowiązujące dla nich ograniczenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 roku o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. nr 41,poz.412 oraz z 2002 roku nr 113,poz.984 i nr 153,poz.1271)	44
12.10.	Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji	44
12.11.	Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.....	45
12.12.	Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.....	45
12.13.	Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.....	45
13.	Strefy funkcjonalne struktury przestrzennej	45
13.1.	Wytyczne ogólne	45
13.2.	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy	46
13.2.1.	Funkcje terenów	46
13.2.2.	Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.....	47
13.2.3.	Strefy zakazu zabudowy.....	50
14.	Obszary sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	51
VI.	SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY LEŚNA	52
VII.	WYKORZYSTANE MATERIAŁY.....	54

ZAŁĄCZNIKI:

ZAŁĄCZNIK A - Wykaz obiektów w ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków na terenie Miasta i Gminy Leśna.....	55
--	----

I. PODSTAWA PRAWNA

Podstawę sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Leśna stanowi Uchwała nr XIX/136/2012 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 28 lutego 2012 roku w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Leśna. Projekt zmiany studium jest realizacją tej uchwały.

Niniejsza zmiana studium jest opracowana kompleksowo i obejmuje cały obszar administracyjny Gminy Leśna, z wyłączeniem obszaru „Liściasta Góra”.

Ponadto podstawę prawną sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowią:

- Art. 7. ust.1. i Art. 18. ust.2. pkt 5. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. (Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz.1591 z późniejszymi zmianami),
- Art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80, poz.717 z późniejszymi zmianami).

II. ROLA I CEL OPRACOWANIA ZMIANY STUDIUM

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy określa politykę przestrzenną w odniesieniu do obszaru gminy. Problematyka studium odnosi się więc do najważniejszych problemów rozwoju przestrzennego, których rozwiązywanie należy do zadań samorządu lokalnego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest instrumentem zarządzania rozwojem przestrzennym Gminy Leśna dla zapewnienia optymalnych warunków życia mieszkańców, w myśl zasad zrównoważonego rozwoju oraz kształtowania ładu przestrzennego i wysokiej jakości funkcjonalno-estetycznej otoczenia.

Tak rozumiana ranga studium skłania do precyzyjnego określenia roli, jaką powinno spełniać nie tylko jako ustawowo wymagany dokument, ale użyteczne narzędzie w procesie zarządzania.

Studium, w swojej kreacyjnej roli, jest okazją do określenia w jednym, kompleksowym dokumencie wizji gminy oraz wskazania działań mających doprowadzić do jej realizacji. Sporządzanie studium jest procesem weryfikacji realności założeń polityki władz, obiektywnych potrzeb i wymagań funkcjonalnych oraz oczekiwań mieszkańców, także w zakresie bieżących działań inwestycyjnych, w bliskiej perspektywie.

Studium zawiera ustalenia, które muszą być uwzględnione przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Z mocy ustawy studium nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji administracyjnych.

Z uwagi na fakt, iż studium uchwała Rada Miejska uzyskuje ono rangę tzw. „aktu kierownictwa wewnętrznego” obligując gminę do realizowania określonej w studium polityki przestrzennej. W tym rozumieniu zawarte w nim ustalenia są na tyle precyzyjne, aby mogły stanowić merytoryczną podstawę podejmowanych przez władze decyzji w sprawie realizacji inwestycji publicznych, takich jak infrastruktura techniczna, komunikacyjna i społeczno-usługowa, a także spójnego z polityką przestrzenną określania zasad kształtowania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy może i powinno również formułować postulaty i wnioski do planu zagospodarowania przestrzennego województwa, wynikające z ochrony interesu gminy w skali regionalnej.

Studium musi zawierać także odpowiedni dla swoich rozstrzygnięć materiał o charakterze informacyjnym. Proces przygotowania studium jest okazją do zinventaryzowania, zidentyfikowania i analizy posiadanych i dostępnych materiałów.

Kolejną ważną rolą studium jest szeroko rozumiane kreowanie wizerunku i promocji gminy, jako przyjaznego, atrakcyjnego dla mieszkańców i inwestorów. Obejmuje to także propagowanie koncepcji rozwoju przestrzennego dla uzyskania jej społecznej akceptacji.

Uchwalenie studium początkuje proces intensyfikacji prac nad sporządzaniem planów miejscowych. Z tego względu niezbędne będzie przyjęcie polityki w zakresie planowania miejscowego i stworzenie warunków organizacyjnych dla kompleksowego, skoordynowanego, sprawnego i wyprzedzającego negatywnie zjawiska planowania rozwoju Gminy Leśna.

Celem studium jest sformułowanie polityki przestrzennej Gminy Leśna, przez ustalenie zasad rozwoju i kształtowania jej struktury w zakresie:

- umożliwienia wielofunkcyjnego rozwoju z zachowaniem zasad ładu przestrzennego i zasady rozwoju zrównoważonego,
- stworzenia odpowiednich warunków rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacji,
- poprawę ładu przestrzennego oraz minimalizację sytuacji kolizyjnych wynikających z przeznaczenia terenów dla różnych funkcji,
- poprawa warunków życia mieszkańców gminy,
- zwiększenie konkurencyjności obszaru gminy,
- ochrony gruntów leśnych,
- ochrony środowiska,
- zapewnienie możliwości rozwoju przedsiębiorczości, przy uwzględnieniu uwarunkowań wynikających z potrzeby ochrony środowiska naturalnego, kulturowego a także potrzeby zwiększenia efektywności gospodarczej,
- polityka przestrzenna wyrażona w niniejszym studium prowadzić ma do wykorzystania zróżnicowanych uwarunkowań i zapewnienia zrównoważonego rozwoju gminy,
- studium ma służyć promocji gminy poprzez przedstawienie jej walorów, oraz możliwości lokalizowania inwestycji.

III. STRUKTURA DOKUMENTU STUDIUM

Dokument „Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Leśna”, jako załącznik do uchwały Rady Miejskiej w Leśnej, zawiera:

Część tekstowa, obejmująca:

- Uwarunkowania rozwoju,
- Kierunki zagospodarowania przestrzennego

Część graficzna, obejmująca:

- mapę wykonaną w skali 1: 10 000, zawierającą uwarunkowania.
- mapę wykonaną w skali 1: 10 000, zawierającą kierunki rozwoju.

IV. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY LEŚNA

1. Położenie i ogólna charakterystyka gminy

Gmina miejsko - wiejska Leśna położona jest w północnej południowo - zachodniej części województwa dolnośląskiego i południowej części powiatu lubańskiego, w odległości około 145 km od Wrocławia. Graniczy:

- od północnego - zachodu z gminą Platerówka,
- od północy z miastem Lubań,
- od wschodu z gminą Olszyna, Mirsk i Gryfów Śląski,
- od południa z miastem Świeradów Zdrój,
- a od południa i południowego – zachodu sąsiaduje z Republiką Czeską.

Gmina Leśna składa się z miasta Leśna, będącego siedzibą władz gminy i 19 mniejszych miejscowości skupionych w 13 sołectwach. Powierzchnia całkowita wynosi 10448 ha (104,48 km²), w tym miasto zajmuje 866 ha (8,65 km²).

Gmina Leśna posiada dość urozmaicone środowisko przyrodnicze, decydujące o jej walorach krajobrazowych. Znaczna część obszaru gminy to obszary rolnicze. Pewną część gminy pokrywają lasy, natomiast tereny zabudowane zlokalizowane są wzdłuż głównych dróg gminy i cieków powierzchniowych.

2. Uwarunkowania środowiska

2.1. Ukształtowanie i morfologia terenu

Według fizyczno – geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego gmina leży w zachodniej części Bloku Przedśudeckiego, w makroregionie Pogórze Zachodniosudeckie, w mezoregionie Pogórze Izerskie. Obszar gminy rozciąga się w obrębie następujących mikroregionów:

- Przedgórze Izerskie w południowej części gminy,
- Wzgórz Zalipiańskich w północno-zachodniej części gminy,
- Dolina Kwisy w północno-wschodniej i środkowej części gminy,
- Wzniesienia Radoniowskie w północnej części gminy.

Teren gminy charakteryzuje się bardzo bogatą i urozmaiconą morfologią, którą ogólnie ujmując ma charakter pagórkowaty. Podstawowe jednostki fizycznogeograficzne występujące na rozpatrywanym terenie posiadają układ równoleżnikowy, odpowiadający litologicznej i tektonicznej strukturze podłoża. Najbardziej uwidaczniają się wzgórza bazaltowe, które są strome i wyraźnie dominują nad otoczeniem, często przypominając kształtem stożki wulkaniczne. Wzniesienia zbudowane z gnejsów są bardziej łagodne.

Powierzchnia terenu gminy obniża się z południa od wysokości 492 m npm w okolicy Grabiszyc Górnych w kierunku północnym do rzędnych ok. 220 m npm w okolicy wsi Kościelniki Średnie. Najwyższym wzniesieniem jest Góra Wojkowa (502 m npm), z której roztacza się wspaniały widok na pasmo Gór Izerskich i Karkonoszy. Najniższy punkt o rzędnych 217 mnpm, zlokalizowany jest w dolinie Kwisy pod Kościelnikami Średnimi.

2.2. Budowa geologiczna

Gmina Leśna położona jest na pograniczu dwóch jednostek geologicznych. Część północną obszaru budują fylity Gór Kaczawskich, natomiast część środkowa i południowa zbudowana jest z gnejsów izerskich wchodzących w skład bloku karkonoskiego. W budowie geologicznej wyróżnia się skały metamorficzne wieku prekambryjskiego, wulkaniczne wieku trzeciorzędowego i osadowe wieku trzeciorzędowego i czwartorzędowego.

Wzgórza zbudowane są z trzeciorzędowych bazaltów, gnejsów i skał im towarzyszących (łupki, amfibolity, itp.). Doliny i kotliny wypełnione są osadami mioceńskimi, spod których wystają bazaltowe stożki wulkaniczne. Charakterystycznymi elementami krajobrazu Pogórze Izerskiego są liczne kamieniołomy, w których wydobywane były różne surowce mineralne (granity, gnejsy, bazalty, anhydryt).

2.3. Surowce mineralne

Na obszarze gminy Leśna występują złoża bazaltu, bentonitu i kruszyw naturalnych. Udokumentowane złoża surowców naturalnych występują głównie w części środkowej gminy oraz na granicy z gminą Platerówka. Występujące w rejonie Lubania i Leśnej bazalty należą do największych w Polsce. Obecnie prowadzona jest głównie eksploatacja surowców ze złoża „Leśna – Brzozy” i „Miłoszów”.

Tabela.1. **Złoża surowców naturalnych na terenie Gminy Leśna.**

L.p.	Położenie	Nazwa surowca	Zagospodarowanie złoża	Zasoby bilansowe w tys. ton
1.	„Leśna – Brzozy” Grabiszyc Średnie	bazalt	eksploatowane	3221
2.	Miłoszów	bazalt	eksploatowane	4779
3.	Grabiszyc Dolne	bazalt	złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo	424
4.	Leśna – Miłoszów (na południowy - wschód od Leśnej)	bentonit	złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie	214

5.	Stankowice (na południe od Zamku Czocha)	kruszywo naturalne	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	23
6.	Stankowice	kamienie drogowe i budowlane /gnejsy	złoże o zasobach rozpoznanych szczegółowo	47484

Źródło: „Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Leśna na lata 2009-2012”, EkoEksper, Leśna, 2009 r.

Wydobycie kopalin ze złoża „Leśna – Brzozy” i „Miłoszów” odbywa się przy użyciu materiałów wybuchowych, z czym wiąże się szkodliwe oddziaływanie w postaci:

- rozrzutu odłamków skalnych,
- podmuchu powietrznej fali udarowej,
- szkodliwe drgania sejsmiczne.

W okolicy Świecia i Grabiszyc Górnych występuje kwarc żyłowy. Złoże te nie mają jednak zastosowania przemysłowego ze względu na małą miąższość (złoża w okolicy Świecia) i zanieczyszczenia tlenkami żelaza (złoża w rejonie Grabiszyc Górnych).

W przeszłości na terenie gminy eksploatowane były złoża gnejsów, obecnie jednak kamieniołomy są nieczynne.

2.4. Klimat

Klimat na terenie gminy Leśna należy do klimatów obszarów podgórskich. Jego cechą charakterystyczną jest bardzo duża zmienność występowania poszczególnych typów pogody. Pod względem cech klimatu gmina Leśna leży częściowo w obszarze regionu zgorzeleckiego, a częściowo należy do regionu Kotliny Jeleniogórskiej.

Region zgorzelecki charakteryzuje się najłagodniejszym klimatem w Sudetach. Obszar ten charakteryzuje się średnią temperaturą roczną w granicach 7- 8C. Okres wegetacji rozpoczyna się w II-iej połowie marca i trwa ok. 222 dni. Roczna suma opadów waha się w granicach 700- 800 mm. Przeważają wiatry zachodnie i południowo-zachodnie.

Region jeleniogórski, do którego należy większa część gminy, wykazuje pogorszenie warunków klimatycznych szczególnie w piętrze 400 – 500 m n.p.m. Średnia temperatura roczna jest w tym regionie niższa o ok. 1,5 C w stosunku do regionu zgorzeleckiego. Okres wegetacyjny zaczyna się w połowie kwietnia i trwa ok. 200 dni.

2.5. Gleby

Na obszarze gminy występują gleby brunatne (50 %), w kilku odmianach, z przewagą gleb brunatnych kwaśnych i gleb brunatnych właściwych. W rejonach położonych wyżej, wyszczególnione gleby wykształciły się na litych skałach metamorficznych, natomiast na terenach położonych niżej gleby zostały wykształcone na czwartorzędowych skałach okrucowych. W dolinach rzek występują wąskie strefy mad rzecznych(7%).

Na kształtowanie się rolniczej przydatności gleb poza rzeźbą terenu i klimatu mają również duży wpływ czynniki glebowe takie jak: skład mechaniczny, miąższość poziomu próchnicznego oraz głębokość występowania szkieletu. Pod względem rolniczej przydatności gleb, użytki rolne należą do 11 kompleksów. W gruntach ornych największy udział ma kompleks 10 pszenno-górski (49 %), w użytkach zielonych: kompleks 2z użytki zielone średnie (94 %).

Obszar gminy charakteryzuje się gruntami średniej jakości. Najlepsze gleby są w północnej części gminy, a najgorsze w Pobiednej, Świeciu i w Stankowicach. W gleboznawczej klasyfikacji gruntów ornych przeważają gleby klas III i IV. Łącznie zajmują 93 % powierzchni gruntów ornych w gminie, w tym gleby klas III – 40 %, klas IV – 53%. Największy areal zajmuje klasa IVa (39 % powierzchni gruntów ornych). Klasa I nie występuje, natomiast klasa II zajmuje jedynie 1,2 % powierzchni gruntów ornych. Grunty najniższych klas V i VI 5,6 % gruntów ornych. Grunty najgorszej klasy VI stanowią jedynie 10 ha (0,3 %).

Znaczna część użytków rolnych jest o odczynie kwaśnym i bardzo kwaśnym, a także zagrożona erozją powierzchniową. Podatność gruntów na spływy powierzchniowe dotyczy ok. 4300 ha (68 %) użytków rolnych, co wynika z naturalnego ukształtowania terenu i słabej jakości gleb. W obrębach zagrożenie erozją dotyczy od 1,4 % użytków rolnych w Zaciszu do powyżej 90 % w Smolniku i w Grabiszycach Średnich. Aż w 12 obrębach spływy powierzchniowe gleb obejmują ponad 60 % użytków rolnych. Największą powierzchnię grunty zagrożone erozją zajmują w Stankowicach – 685 ha i w Świeciu – 569 ha.

Zgodnie z „Inwentaryzacją osuwisk oraz zasad i kryteriów wyznaczania obszarów predysponowanych do występowania i rozwoju ruchów masowych w Polsce Pozakarpackiej” opracowaną w 2006 r. przez Zakład Geologii Środowiskowej, Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie gminy występują dwa osuwiska mas ziemnych:

- w Złotnikach Lubańskich na zboczu doliny rzecznej Kwisy (osuwisko aktywne, zmiany zachodzą corocznie),
- na zboczu Jeziora Złotnickiego (osuwisko mało aktywne, zmiany zachodzą w cyklu wieloletnim).

Ponadto wg Państwowego Instytutu Geologicznego na terenie gminy Leśna znajdują się grunty podatne na występowanie osuwisk. Jednak są to wstępne dane informujące o możliwej predyspozycji obszarów do rozwoju ruchów masowych, nie potwierdzone wywiadem terenowym. Informacje te wynikają jedynie z budowy geologicznej i morfologii terenu.

2.6. Wody powierzchniowe i wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej.

Gmina Leśna leży w dorzeczu środkowego odcinka rzeki Kwisy, która jest lewostronnym dopływem Bobru. Kwisa przepływa w północno-wschodniej i w północno-środkowej części gminy, przez obręby: Złoty Potok, Złotniki Lubańskie, Stankowice, miasto Leśna, Smolnik, Szyszkowa, Kościelniki Górne i Średnie. Oś środkowa rzeki stanowi naturalną granicę między obrębami: Smolnik - miasto Leśna, Szyszkowa – miasto Leśna, Szyszkowa – Kościelniki Górne, Szyszkowa- Kościelniki Średnie. Długość Kwisy na terenie gminy wynosi prawie 19 km. Stan techniczny jest zróżnicowany i oceniono go jako: dobry na długości ok. 9 km, średni – 4,7 km i zły – na odcinku ok. 5 km. Zły stan rzeki wynika głównie z: pozarastanych i zaśmieconych brzegów przez gałęzie, z których robią się piętrzenia i zapory w nurcie rzeki, braku konserwacji koryta, w którym znajduje się zbyt dużo naniesionego osadu i kamieni, złego stanu urządzeń hydrotechnicznych, które są przestarzałe i nie dostosowane do aktualnych potrzeb, złego stanu i niedostatecznej ilości wałów przeciwpowodziowych.

Na terenie gminy Kwisę zasila szereg potoków, największymi z nich są dopływy lewobrzeżne: Bruśnik, Miłoszowski Potok i Grabiszówka. Ponadto przez teren gminy, w jej południowej części przepływa rzeka Łużyca. Łączna długość cieków w gminie wynosi 27,2 km.

Zarówno Kwisa jak i jej dopływy mają charakter rzek górskich. Cechuje je duża zmienność przepływu wód związana z gwałtownymi i długotrwałymi opadami latem oraz szybkim topnieniem śniegów wiosną, co stwarza niebezpieczeństwo powodzi. Podczas gwałtownych wezbrań zalewane bywają tereny obrębu: Leśna, Szyszkowa, Smolnik oraz Kościelniki Średnie i Górne. Praktycznie we wszystkich obrębach zaobserwowano wysoką częstotliwość występowania stanów alarmowych wody i ostrzegawczych na rzekach.

Rzeka Kwisa w obrębie Szyszkowa, Smolnik, Kościelniki Górne i Średnie, Leśna posiada obwałowania, na łącznej długości ok. 2 km. Wały przeciwpowodziowe są jednak w złym stanie technicznym. Przede wszystkim są wyeksploatowane, za niskie, poprzerywane i przestarzałe. Ich stan nie zapewnia ochrony przed nagłymi wezbrańmi wody w rzece i podtopieniami miejscowości. W dużym stopniu wymagają wzmocnienia lub odbudowy, a Kwisa w wielu miejscach wymaga budowy dodatkowych obwałowań przeciwpowodziowych i modernizacji - szczególnie podniesienia istniejących. Potrzeby budowy nowych wałów przeciwpowodziowych występują głównie na odcinku rzeki w: Leśnej, Smolniku i Szyszkowej.

W ramach ochrony przeciwpowodziowej w dwóch miejscach na Kwisie stworzono sztuczne zbiorniki wodne:

- jezioro Leśniańskie – o powierzchni 140 ha, utworzone w 1908 r. z kamienną zaporą w okolicy Złotnik Lubańskich. Przy zbiorniku działa elektrownia wodna o mocy 2,4 MW,
- jezioro Złotnickie - o powierzchni 125ha, utworzone w 1924 r. z kamienną zaporą w okolicy Leśnej. Przy zbiorniku działa elektrownia wodna o mocy 4,2 MW.

Zbiorniki te poza funkcją retencyjną, spełniają również istotną rolę rekreacyjną i krajobrazową.

W gminie występują tzw. obszary zalewane wodami. Największa ich powierzchnia znajduje się wzdłuż rzeki Kwisy, za Jezioro Leśniańskim w północnej części gminy. Obszary zalewane wodami występują również wzdłuż Miłoszowskiego Potoku, Bruśnika i u ujścia Grabiszówki do Kwisy. W wielu miejscach na terenach zalewowych i podmokłych powstały w naturalny sposób zbiorniki oraz oczka wodne.

2.7. Wody podziemne

Na obszarze gminy występują dwa rodzaje wód podziemnych:

- wody typu warstwowego występujące w osadach holoceniowych i plejstoceniowych,
 - wody szczelinowe występujące w obrębie gnejsów, granitów, łupków łuszczkowych i bazaltów.
- Poziom wód podziemnych w osadach holoceniowych występuje do głębokości 2 m. Woda w tym poziomie gromadzi się w piaszczysto – madowych osadach den dolinnych.
- Poziom wód podziemnych w osadach plejstoceniowych występuje na większych głębokościach. Wody te gromadzą się w utworach piaszczysto – żwirowych pochodzenia rzeczno, lodowcowego i wodnolodowcowego. Wody szczelinowe są częściowo odprowadzane przez liczne wysięki i potoki. W gruntach skalistych przepływają przez liczne szczeliny, natomiast ich ilość, głębokość występowania i kierunek przepływu nie są znane. Na terenie gminy nie występują główne zbiorniki wód podziemnych.

2.8. Lasy

Lasy i grunty leśne na terenie gminy zajmują powierzchnię ok. 2497ha, co stanowi ok. 24,5% obszaru miasta i gminy. Według regionalizacji przyrodniczo – leśnej, gmina Leśna należy do VII – Sudeckiej Krainy Przyrodniczo – Leśnej, I Dzielnicy Sudetów zachodnich, mezoregionu Gór Izerskich i Karkonoszy.

Zbiorowiska leśne występują głównie na wierzchołkach ciągnących się południkowym pasem wzgórz. Można tu wyróżnić 4 większe kompleksy leśne: las Grabiszycki, Miłoszowski, Świeciański i Osiedlowy, położony na wzgórzach przylegających od południa do miasta Leśna. Największy kompleks leśny jest w północno-zachodniej części gminy, tworzy go tzw. Wielki Lubański Las. W jego skład wchodzi obszary leśne obrębu Szyszkowa i Grabiszycy Dolne.

Przeważająca część (ponad 92%) ogólnej powierzchni lasów administrowana jest przez Nadleśnictwo Świeradów (obręb Lubań). Wśród typów siedliskowych Nadleśnictwa Świeradów dominują:

- las mieszany górski (LMg),
- las mieszany wyżynny (LMwyż),
- bór górski (8g),
- bór mieszany górski (BMg).

Gmina posiada opracowany projekt granicy rolno - leśnej, w której określono tereny przewidziane do zalesienia. Łączna powierzchnia przeznaczona do zalesienia wyniosła 1469,21 ha. Docelowo zaprojektowano 37 kompleksów leśnych o łącznej powierzchni 3928,78 ha. Największe planowane kompleksy leśne o powierzchni 791,83 ha i 762,93 ha, położone są na terenie wsi Świecie i Stankowice. Duże kompleksy leśne zlokalizowane są we wsi: Grabiszycy Górne, Grabiszycy Dolne, Grabiszycy Średnie, Miłoszów, Szyszkowa i Świecie. Najmniejsze zaplanowane kompleksy mają powierzchnię ok. 5 ha.

W latach 2002 - 2003 prowadzono zalesienia gruntów rolnych, w wyniku których zalesiono łącznie 11,8593 ha gruntów, w tym:

- w Pobiednej - 8,6893 ha,
- w Stankowicach - 2,09 ha,
- w Złotym Potoku - 1,08 ha.

Zgodnie z Krajowym Programem Zwiększenia Lesistości należy dążyć do zwiększenia lesistości kraju do 30 % w roku 2020 i 33 % po roku 2050. Istniejące zalesienie na terenie gminy miejsko-wiejskiej Leśna jest stosunkowo wysokie, jednak nie zapewnia spełnienia wymogów KPZL dla 2020 r. W związku z tym dążyć należy do dalszego zalesiania terenów nieprzydatnych rolniczo zgodnie z opracowanym "Operatem projektowanej granicy polno-leśnej", w którym określono tereny do zalesienia. Uwzględniając stan istniejący na terenie gminy oraz prognozę wynikającą z planowanych do zalesienia terenów, gmina powinna osiągnąć wskaźnik lesistości ok. 37%, przy planowanym stopniu lesistości powiatu wynoszącym 25%.

2.9. Świat roślinny

Na podstawie inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej na terenie miasta i gminy Leśna w 1994 r. stwierdzono występowanie 19 gatunków roślin chronionych, występujących łącznie na 135 stanowiskach, w tym 11 gatunków objętych ochroną całkowitą występujących na 47 stanowiskach i 8 gatunków objętych ochroną częściową występujących na 88 stanowiskach.

Do roślin chronionych występujących na terenie miasta i gminy należą: barwinek pospolity, bluszcz pospolity, cis pospolity, kalina koralowa, konwalia majowa, kopytnik pospolity, kruszyna pospolita, listera jajowata, marzanka wonna, naparstnica purpurowa, paprotka zwyczajna, pierwiosnka lekarska, podrzeń żebrowiec, sromotnik bezwstydnny, storczyk plamisty, śniedek baldaszkowy, śnieżycza wiosenna, śnieżyczka przebiśnieg, wawrzynek wilczczyko.

2.10. Świat zwierząt

Podczas inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej na terenie miasta i gminy Leśna w 1994 r. stwierdzono występowanie 32 gatunków ssaków, w tym 11 jest objętych ochroną gatunkową. Są to przeważnie gatunki pospolite na terenie całego kraju. Również w 1994 r. stwierdzono występowanie 113 gatunków ptaków (jastrząb, krogulec, pliszka górską, kruk, czyż, gil, turkawka, siniak, przepiórka), w tym 103 lęgowe i prawdopodobnie lęgowe, 10 – przelotnych i zalatujących. Jest to znaczące biorąc pod uwagę podgórski charakter obszaru, brak większych obszarów podmokłych i zbiorników wodnych nadających się do zasiedlenia przez ptaki wodno-błotne. Wśród gatunków stwierdzonych w gminie 5 to gatunki zagrożone na Śląsku (m.in. derkacz, przepiórka, kobuz), 12 – to gatunki potencjalnie zagrożone. Z płazów na terenie gminy występuje m.in. traszka zwyczajna, traszka górską, ropucha szara, żaba trawna, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, z gadów m.in.: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, zaskroniec zwyczajny. Z nietoperzy występuje tu m.in. nocek duży, nocek rudy, gacek brunatny, mopek, z ryb: pstrąg potokowy i strzelba potokowa;

Ornito fauna składa się głównie z gatunków wodnych oraz łąkowych i polnych. Fauna ptaków wodnych występuje przede wszystkim nad jeziorami Leśniańskim i Złotnickim. Można wyróżnić wśród nich różne gatunki perkozów, kaczek i chruścieli jak np. perkoz dwuczuby, perkoz rdzawy, perkozka, cyraneczka, cyranka, krzyżówka, głowienka, czernica, kokoszka wodna i łyska. Nad jeziorem Złotnickim występuje dodatkowo świstunka górską – gatunek, który w Polsce gnieździ się tylko wyjątkowo. Wśród gatunków związanych z łąkami i polami występują ginące na zachodzie Europy gatunki takie jak: derkacz, przepiórka, ortolon, potrzyszcz, świerszczak i strumieniówka. Nad środkową Kwisą można również znaleźć pluszcza i pliszkę górską. Dorzecze Kwisy to obszar występowania zimorodka, z którym często sąsiaduje sieweczka rzeczna, brodziec piskliwy i remiz. W dorzeczu Kwisy również można spotkać drapieżne ptaki z rodziny jastrzębiowatych i sokołowatych. W okresie lęgowym spotkać można trzmielojada, jastrzębia, krogulca, myszołowa, pustułę i kobuza. Wśród gatunków zagrożonych występują: brodziec samotny, srokosz, płomykówka, dzięcioł średni, pokrzewka jarzębata.

Wśród ssaków należy wyróżnić:

- owadożerne: jeż zachodni, kret, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsorek rzeczek, zębiałek karliczek,
- pilchowate: orzesznica,
- gryzonie: wiewiórka czarna i ruda, nornikowate i myszowate,
- drapieżne: lis, wydra, kuna leśna, kuna domowa, tchórz, gronostaj, łasica,
- parzystokopytne: dzik, jeleń, sarna i daniel.

Na terenie gminy stwierdzono również kilka gatunków nietoperzy: borowiaczek, borowiec leśny, nocek Bechsteina, karlik malutki, nocek wąsatek, mopek. Wszystkie należą do szczególnie zagrożonej grupy zwierząt, więc objęte są ochroną. Występują w starych sztolniach między Leśną, a Świeciem, ruinach, starych kościołach, oraz w sędziwych, dziuplastych drzewach.

Ryby występujące w Kwisie na terenie gminy to ryby łososiowate (głowacica, troć wędrowną). Ryby objęte całkowitą ochroną to: śliz, strzebla potokowa, różanka oraz piskorz. Ponadto w Kwisie występuje minóg strumieniowy. Wśród gatunków cieszących się zainteresowaniem wędkarzy należy wymienić: węgorza, pstrąga potokowego, lipienia, szczupaka, miętusa, karasia, okonia, klenia i inne gatunki pospolite. Jeziora Leśniańskie i Złotnickie są intensywnie zarybiane takimi gatunkami jak: lin, leszcz, karp, sum i sandacz.

2.11. Ochrona przyrody i krajobrazu

Do podstawowych form ochrony przyrody w Polsce należy tworzenie rezerwatów przyrody, parków narodowych, parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. Coraz większe znaczenie mają także użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne oraz zespoły przyrodniczo – krajobrazowe. Formami ochrony indywidualnej są: gatunkowa ochrona roślin i zwierząt oraz pomniki przyrody w rodzaju: pojedynczych drzew, alei, głazów narzutowych, skałek itp. Wśród form ochrony na obszarze Gminy Leśna ustanowiono:

- projektowany Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego” (kod obszaru: PLH020102) o powierzchni 6 433,4 ha. Obszar obejmuje fragment podnóża Gór Izerskich (Kamienickiego Grzbietu) oraz Pogórza Izerskiego - najbardziej na zachód wysuniętej polskiej części Sudetów. Najcenniejszymi elementami są łąki z wszewłogą górską, należące do górskich łąk konietlicowych, oraz górskie formy świeżych łąk niżowych użytkowanych ekstensywnie, i - w mniejszym stopniu - muraw bliźniczkowych. Ponadto występują tu mocno przekształcone (osuszane) łąki wilgotne ze związku Molinion i

Calthion. Jest to praktycznie jedyny w miarę zwarty obszar występowania atlantyckiego gatunku, wszewłogi górskiej *Meum athamanticum*, oraz tworzonoego przez nią zespołu roślinnego *Meo-Festucetum*, w Polsce znanego tylko z Sudetów Zachodnich. Są to również zachowane siedliska bytowania wielu cennych gatunków zwierząt.

- projektowany Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 „Sztolnie w Leśnej” (kod obszaru: PLH020013) o powierzchni 8,7 ha. Obszar obejmuje zespół sztolni w miejscowości Leśna, podzielony na dwa kompleksy: Baworowo (3 sztolnie) i Leśna (6 sztolni). Kompleks Baworowo położony jest przy zakładach "Baworowo", natomiast kompleks Leśna - przy drodze z Leśnej do Świecia. Sztolnie są wyrobiskami z czasów II Wojny Światowej - prawdopodobnie miały przeznaczenie militarne. Sztolnie w Leśnej stanowią cenne zimowisko nietoperzy. Zimuje tu łącznie ok. 130 osobników nietoperzy, przy czym gatunkami dominującymi są: nocek rudy, gacek brunatny i nocek duży. Poza okresem zimowym sztolnie wykorzystywane są jako kwatery przejściowe i miejsca godowe mopka i gacka brunatnego. Łącznie stwierdzono tu 8 gatunków nietoperzy, z czego 3 umieszczone są w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG.
- Obszar Chronionego Krajobrazu (bez nazwy) obejmujący najbliższe otoczenie najcenniejszych pod względem krajobrazowym i przyrodniczym terenów przełomu rzeki Kwisy, w rejonie miasta Leśna i wsi Stankowice, Żłotniki Lubańskie i Żłoty Potok. Obszar o powierzchni 1 050,53 ha, utworzony został na terenie gminy Leśna Uchwałą Nr XXXVII/339/93 Rady Miejskiej Gminy Leśna z dnia 29 czerwca 1993 r.

Gminny zasób przyrody uzupełnia 14 pomników przyrody. Według art. 28 ustawy o ochronie przyrody z 16 października 1991 roku pomnikami przyrody są „pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno – pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałe drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie”. Pomniki przyrody są ważnym elementem składowym krajobrazu, podnoszą jego piękno, posiadają wysokie walory dydaktyczne i edukacyjne.

Tabela 2. Pomniki przyrody na terenie Gminy Leśna

Lp.	Miejscowość	Opis pomnika przyrody	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Wys. [m]	Opis lokalizacji	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego
1.	Leśna	Choina kanadyjska (<i>Tsuga canadensis</i>)	271	25	Leśna, przy ul. Świerczewskiego 42, 750 m w kierunku Miłoszowa (w parku obok Przedszkola - przy ogrodzeniu, 3 m od ulicy)	Rozporządzenie Nr 20/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 116)
2.	Leśna	Cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>)	218	14	Leśna, przy ul. Świerczewskiego 4, z rynku 50 m w kierunku Miłoszowa, między wejściami nr 4C i 4D	Rozporządzenie Nr 20/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 116)
3.	Stankowice	Cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>)	127+100+84+90	8	Stankowice, ogród z kamienną altaną przed wejściem (50 m) do zamku Czocha po prawej stronie	Rozporządzenie Nr 20/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 116)
4.	Leśna	Cyprysyk groszkowy (<i>Chamaecyparis pisifera</i>)	113	12	Leśna, przy ul. Świerczewskiego 42, 750 m w kierunku Miłoszowa (w parku obok Przedszkola - 12 m od części narożnej budynku obok piaskownicy)	Rozporządzenie Nr 20/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 116)
5.	Leśna	Sosna wejmutka (<i>Pinus strobus</i>)	300	28	Leśna, przy ul. Świerczewskiego 42, 750 m w kierunku Miłoszowa (w parku obok Przedszkola - 12 m od części narożnej budynku)	Rozporządzenie Nr 20/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 116)

6.	Stankowice	Bluszcz pospolity (<i>Hedera helix</i>)			Stankowice, wschodnia część parku przy zamku Czocha (Wojskowy Dom Wypoczynkowy) na wysokości drugiej przypory-od strony północnej	Rozporządzenie Nr 20/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 116)
7.	Leśna	Buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	371	19	Leśna, przy ul. Świerczewskiego 42, 750 m w kierunku Miłoszowa (w parku obok Przedszkola - 12 m od części narożnej budynku obok piaskownicy	Rozporządzenie Nr 20/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 116)
8.	Leśna	Dąb czerwony (<i>Quercus rubra</i>)	439	15	Leśna, przy ul. Świerczewskiego 14, 250 m w kierunku Miłoszowa (w parku obok nieczynnego Żłobka - przy ogodzeniu i bramie posesji)	Rozporządzenie Nr 20/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 116)
9.	Leśna	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	442	15	Leśna, przy ul. Świerczewskiego 42, 750 m w kierunku Miłoszowa (w parku obok Przedszkola, w narożniku ogrodzenia - 80 m od budynku, 2,5 m od ulicy)	Rozporządzenie Nr 20/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 116)
10.	Leśna	Klon jawor (<i>Acer pseudoplatanus</i>),	293	20	Leśna, przy ul. Kościuszki 9, przy Gimnazjum, w narożniku ogrodzeń (mur i siatka) - 20 m od budynku szkoły	Rozporządzenie Nr 20/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 116)
11.	Stankowice	Lipa szerokolistna (<i>Tilia platyphyllos</i> ,	563	20	Stankowice, około 2 km od Leśnej, 250 m od stacji paliw, 750 m od zamku Czocha (po lewej stronie na ostrym zakręcie drogi)	Rozporządzenie Nr 20/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 116)
12.	Stankowice	Miłorząb dwuklapowy, m.japoński (<i>Ginkgo biloba</i>)	299	16	Stankowice, ogród z kamienną altaną przed wejściem (50 m) do zamku Czocha po prawej stronie	Rozporządzenie Nr 20/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 116)
13.	Miłoszów	"Stożek Perkuna" Skała bazaltowa, stożek wulkaniczny			Miłoszów ok. 2,3 km na północny wschód od stacji kolejowej Leśna, Położony na górze Ciasnota o wysokości 401 m n.p.m.	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 115)
14.	Smolonik	"Stożek Światowida" Skała bazaltowa, stożek wulkaniczny			Miłoszów ok. 3 km na północny zachód od stacji kolejowej Leśna. Wzniesienie wulkaniczne ok. 800 m na płd.od Stożka Perkuna	Rozporządzenie Nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz. Urz. Woj. Jel. Nr 21 z dnia 25 maja 1994 r. poz. 115)

Źródło: BIP Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Ponadto prawnej ochronie podlega wiele gatunków roślin i zwierząt. Celem ochrony gatunkowej jest zabezpieczenie dziko występujących gatunków roślin i zwierząt, zwłaszcza rzadkich lub zagrożonych wyginięciem oraz zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej. Ochrona gatunkowa roślin obejmuje gatunki poddane ochronie ścisłej (całkowitej) oraz ochronie częściowej. W odniesieniu do dziko występujących roślin poddanych ochronie ścisłej zabrania się ich niszczenia, zrywania, ścinania, pozyskiwania i wrywania z naturalnych stanowisk oraz ich zbywania, nabywania, przenoszenia lub wywożenia za granicę.

Ochrona gatunkowa zwierząt obejmuje bardzo liczne gatunki zwierząt, które występują w stanie dzikim, a są zagrożone wyginięciem lub są rzadko spotykane. W stosunku do gatunków chronionych zabrania się m.in. umyślnego ich zabijania, płoszenia, chwytania, przetrzymywania i preparowania, niszczenia ich gniazd, nor, legowisk, filmowania i fotografowania w miejscach rozrodu. Dla niektórych skrajnie rzadkich gatunków, dodatkową ochrona otacza się miejsca ich rozrodu i stałego przebywania, wyznaczając w tym celu strefy ochrony ścisłej i częściowej. Ochronie podlegają również mrowiska w lasach.

Z uwagi na bardzo duże zróżnicowanie siedlisk na terenie gminy Leśna występuje wiele gatunków roślin i zwierząt, które objęte są ochroną.

3. Uwarunkowania wynikające z przeznaczenia i zagospodarowania przestrzennego oraz stanu ładu przestrzennego

3.1. Sieć osadnicza

Sieć osadniczą gminy tworzą miasto Leśna oraz 19 mniejszych miejscowości skupionych w 13 sołectwach: Bartoszkówka, Grabiszycy, Kościelniki Górne i Średnie, Miłoszów, Pobiedna, Smolnik, Stankowice, Szyszkowa, Świecie, Wolimierz, Zacisze, Złotniki Lubańskie, Złoty Potok. Miasto i Gmina Leśna łącznie zajmują obszar 10 448 ha, z czego 866 ha przypada na miasto Leśna, a pozostałe 9 582 ha tworzą teren gminy.

Głównym elementem wpływającym na kształt sieci osadniczej w gminie jest czynnik hydrologiczny. Zdecydowana większość wsi położona jest wzdłuż obu brzegów Kwisy oraz jej dopływów: Grabiszówki, Miłoszowskiego Potoku i Bruśnika.

Miejscowości Pobiedna i Złotniki Lubańskie, powstały jako osady górnicze o charakterze miejskim i mają zabudowę skupioną, pozostałe jednostki osadnicze gminy odznaczają się natomiast zabudową rozproszoną, rozciągniętą wzdłuż cieków i dróg, które im towarzyszą.

Oprócz Pobiednej, miejscowości mającej w znacznej mierze charakter nierolniczy (zamieszkałej przez 1 249 osób), największą wsią gminy są Grabiszycy (792 mieszkańców), które ze względu na wielkość, jak i rozproszenie zabudowy zostały podzielone na trzy obręby (Dolne, Średnie i Górne). Oprócz Grabiszyc większymi wsiami w Gminie Leśna są: Miłoszów (704 mieszkańców) i Świecie (604 mieszkańców), 7 wsi jest średniej wielkości (mają od 200 do 500 mieszkańców), a 6 wsi można określić jako małe (poniżej 200 mieszkańców). Do najmniejszych miejscowości pod względem zajmowanej powierzchni i liczby ludności należą: Bartoszkówka i Złoty Potok.

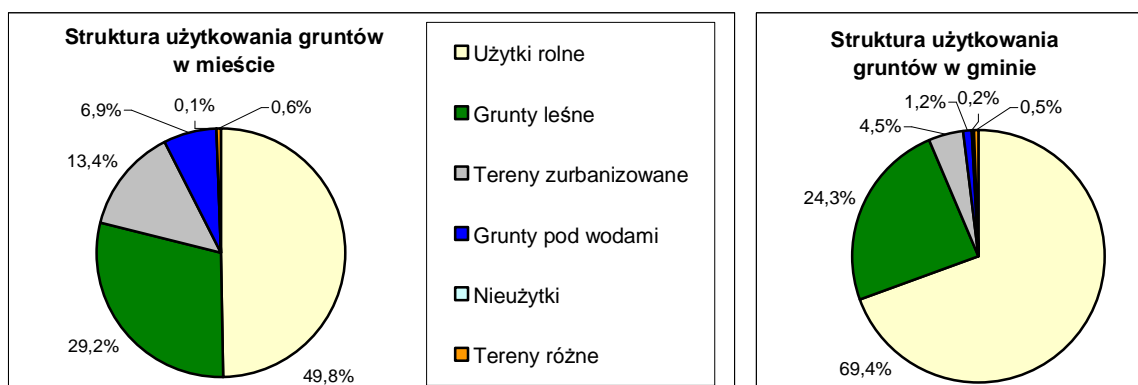
3.2. Struktura użytkowania gruntów

Z uwagi na uwarunkowania naturalne oraz położenie w obrębie Przedgórze Izerskiego, w gminie dominuje krajobraz pagórkowaty. W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne oraz lasy i zadrzewienia. W poszczególnych obrębach udział użytków rolnych w powierzchni wsi jest dość zróżnicowany i wynosi od 54,6 % w Miłoszowie do 85,9 % w Wolimierzu.

Tabela 3. Struktura użytkowania gruntów w gminie Leśna na dzień 01.01.2007 r.

Grunty i ich wykorzystanie	Powierzchnia ogólna w ha	Powierzchnia w %	Powierzchnia ogólna w ha	Powierzchnia w %
	Gmina Leśna		Miasto Leśna	
Użytki rolne	6649	69,36	430	49,77
Grunty leśne, zadrzewienia i zakrzewienia	2330	24,31	252	29,17
Tereny zabudowane i zurbanizowane, w tym:	427	4,46	116	13,43
- tereny komunikacyjne:	357		42	
- użytki kopalniane:	38		0	
Grunty pod wodami	112	1,17	60	6,94
Nieużytki	16	0,17	1	0,11
Tereny różne	51	0,53	5	0,58
Razem	9585	100,00	864	100,00

Źródło: SUIKZP miasta i gmina Leśna, 2008 r.

3.3. Struktura użytków rolnych

Główny wpływ na strukturę użytków rolnych w gminie ma ukształtowanie terenu. W niższych partiach dominują grunty orne, natomiast im większa wysokość nad poziomem morza, tym większą powierzchnię zajmują użytki zielone.

Grunty orne zajmują powierzchnię 3499,98 ha (55,4 %) użytków rolnych. Największy ich areal jest w Stankowicach - 448 ha, najmniejszy w Bartoszówce - 48 ha. Największy udział procentowy w stosunku do całości obrębu grunty orne mają w Kościelnikach Średnich 72 % i w Grabiszycach Dolnych 71 %, najmniejszy w Bartoszówce - 36 %.

Użytki zielone zajmują powierzchnię 2774,60 ha (co stanowi 43,9 % użytków rolnych). W obrębach udział użytków zielonych zawiera się w przedziale od 27 % w Kościelnikach Średnich do 63 % w Bartoszówce. Sady zajmują 46,82 ha, co stanowi zaledwie 0,7 % w powierzchni użytków rolnych. Są to głównie małe, przydomowe nasadzenia utrzymywane na własne potrzeby. Największą powierzchnię sady zajmują w Świeciu, prawie 12 ha (1,6 %). W pozostałych obrębach sady występują na znacznie mniejszych obszarach.

3.4. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

Pod względem funkcjonalno- przestrzennym Gmina Leśna charakteryzuje się przeważającym udziałem rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Użytki rolne zajmują około 69% powierzchni gminy (w tym użytki zielone to ok. 44%). Naczelną rolę przy kształtowaniu systemu osadniczego gminy miał układ komunikacyjny. W oparciu o ten układ następował rozwój osadnictwa w gminie. Głównym jego szkieletem jest układ 3 dróg wojewódzkich uzupełnionym przez drogi powiatowe.

Głównym ośrodkiem i najważniejszym elementem struktury przestrzennej gminy jest miasto Leśna, położone w centralnym gminy, w południowej jej części jednym z większych ośrodków jest miejscowość Pobieźna, posiadające kiedyś prawa miejskie.

Sieć osadnicza gminy skupiona jest głównie przy ciągach komunikacyjnych w postaci pasm, ciągów zabudowy. Negatywnym skutkiem takiego typu zagospodarowania przestrzeni jest brak wyraźnych granic pomiędzy miejscowościami. Rozciąganie zabudowy przy głównych ciągach komunikacyjnych wpływa niekorzystnie na jakość przestrzeni i uniemożliwia wyodrębnienie centrów miejscowości.

Częstym zjawiskiem jest lokalizowanie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w sąsiedztwie zabudowy zagrodowej.

Wraz ze zmieniającą się strukturą zatrudnienia w gminie, stopniowo zmniejsza się liczba osób zatrudnionych w rolnictwie, a co za tym idzie powierzchnia gruntów rolnych użytkowanych rolniczo.

Ponadto w ostatnich latach zaznaczył się wyraźny wzrost zainteresowania nieruchomościami przeznaczonymi pod zabudowę przez osoby zamieszkujące większe ośrodki miejskie. Utworzenie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i usługową pozwoli zaspokoić rosnące zapotrzebowanie.

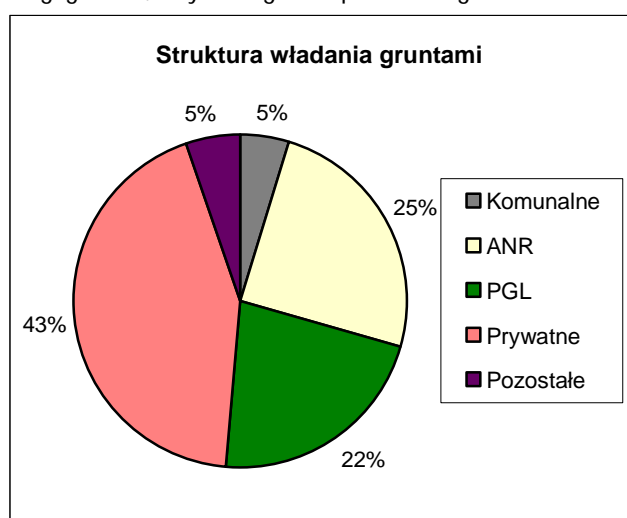
Kolejnym zaobserwowanym czynnikiem jest wzrost zainteresowania na terenach wiejskich rozwojem usług agroturystyki (najwięcej lokalizacji to obręby Stankowice i Wolimierz, chociaż w pozostałych także tego rodzaju usługi występują).

Głównym celem przy wyznaczaniu terenów nowej zabudowy powinno być racjonalne wykorzystanie przestrzeni. Rozwój powinien się ściśle wiązać z rozwojem układu komunikacyjnego, dostępnością do mediów oraz potencjałem demograficznym gminy. W pierwszej kolejności należy dążyć do uzupełniania i uporządkowania struktury istniejącej zabudowy, a dopiero po odpowiednim wypełnieniu tej przestrzeni przystępować do zagospodarowania terenów niezainwestowanych. Przyjęte rozwiązania powinny zapewniać ochronę ładu przestrzennego, zachować harmonię przestrzenną oraz odpowiednią skalę i proporcje zabudowy. Nie można zapominać o wyposażeniu nowych obszarów w niezbędną infrastrukturę techniczną podnoszącą jakość życia mieszkańców.

Wyraźnie wyodrębnionym przestrzennie elementem są lasy. Większe kompleksy położone na obszarach obrębów Szyszkowa, Świecie, Wolimierz i Kościelniki i pełnią rolę zarówno produkcyjną, jak i ekologiczną. Pozytywny wpływ lasu na środowisko przejawia się przede wszystkim w kształtowaniu i ochronie gleb i powietrza, stabilizującym oddziaływaniu na środowisko przyrodnicze, czyli wpływem na obieg wody, opady, wiatry, temperaturę, mikroklimat, erozję gleb. Równie istotne jest oddziaływanie na jakość naszego życia (jakość powietrza, czystość wód powierzchniowych, wypoczynek, turystykę, wartości estetyczne, krajobrazowe, kulturalne).

3.5. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

Według danych Urzędu Miasta z początku 2013 roku w strukturze władania gruntami miasta i gminy Leśna grunty należące do sektora publicznego przeważają nad gruntami sektora prywatnego i zajmują powierzchnię 5916 ha, czyli ponad 56 % powierzchni gminy. Największą powierzchnię zajmują grunty Skarbu Państwa, tj. grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (około 25 % powierzchni gminy) oraz Państwowych Gospodarstw Leśnych (ponad 22 % powierzchni gminy). Znaczną powierzchnię zajmują również grunty osób fizycznych. Grunty stanowiące własność gminy zajmują na terenie gminy 382 ha, tj. 4 % ogólnej powierzchni gminy, a na terenie miasta 100 ha, tj. 11,5 % ogólnej powierzchni miasta. Największe powierzchniowo niezainwestowane tereny, stanowiące mienie komunalne gminy, występują w Leśnej oraz we wsi Smolnik i Pobiedna. W pozostałych miejscowościach grunty gminne zajmują nieznaczne, rozdrobnione tereny. Grunty gminne zainwestowane na cele publiczne przeznaczone są pod boiska sportowe, szkoły, świetlice itp. Znaczna część gruntów to drogi gminne, w tym drogi transportu rolnego.

4. Uwarunkowania historyczno-kulturowe

Z uwagi na położenie i uwarunkowania historyczno-kulturowe, na obszarze gminy znajduje się wiele cennych obiektów wpisanych do rejestru lub ewidencji zabytków, a także o wartości kulturowej, archeologicznej czy sakralnej. Pozostały tu liczne zamki i pałace, zabytkowe kościoły, założenia parkowe, domy w stylu zabudowy szachulcowej, układy urbanistyczne oraz stanowiska archeologiczne.

Najwięcej obiektów zabytkowych znajduje się w Leśnej i w Pobiednej - miejscowości o charakterze zabudowy miejskiej. Najcenniejszym i najbardziej znanym zabytkiem o znaczeniu ponadregionalnym jest Zamek Czocha w Stankowicach.

Część z w/w obiektów jest w dobrym stanie technicznym. Są to:

- Zamek Czocha, w którym funkcjonuje muzeum, hotel, restauracja i ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy,
- pałac w Grabiszycach Średnich, w którym funkcjonuje szkoła podstawowa,
- Dworek Saraswati, który pełni funkcje hotelarsko-rekreacyjne,
- Wieża szubieniczna w Stankowicach, która została zagospodarowana na cele rekreacyjno-turystyczne,
- pałac w Grabiszycach Górnych, który jest własnością prywatną i częściowo został wyremontowany,
- dawny młyn w Szyszkowej, który jest w dobrym stanie technicznym,
- zaporę Leśniańska i Złotnicka, które pełnią funkcje przeciwpowodziowe,
- poszczególne kamienice w rynku w Złotnikach Lubańskich, które zostały odnowione,
- ratusz w Leśnej – który jest siedzibą Władz Gminy,
- poszczególne kamienice w Leśnej, które zostały odremontowane i pełnią różne funkcje usługowo-handlowe (np. Hotel Leliwa),
- park i ruiny pałacu w Smolniku, który został zagospodarowany na cele kulturalno-społeczne,
- poszczególne domy mieszkalne i budynki gospodarcze wpisane do rejestru zabytków, które są użytkowane.

W lepszym stanie technicznym są kościoły i zabytkowe kaplice, które w miarę możliwości są remontowane, zabezpieczane i konserwowane. Pozostałe obiekty najczęściej są w złym stanie technicznym. Są zniszczone, a bez odpowiednich zabezpieczeń, prac renowacyjnych szybko ulegają dewastacji. Z uwagi na to, że są to duże obiekty, od dawna nie remontowane, to wymagany nakład prac przywracający im dawną świetność jest bardzo duży.

Wykaz obiektów znajdujących się w ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków na terenie miasta i gminy Leśna zawiera załącznik A. Zasób ten podlega sukcesywnemu rozpoznaniu i może być aktualizowany, a zmiany te nie powodują zmian ustaleń opracowania.

Na terenie miasta i gminy Leśna znajduje się łącznie 47 stanowisk archeologicznych, w tym 11 na terenie miasta, a 36 – w poszczególnych obrębach ewidencyjnych. Cztery z nich, z uwagi na szczególnie interesujące, zakwalifikowano do ekspozycji terenowej i są to:

- a) grodzisko - zamek w mieście Leśna,
- b) zamek Czocho i szubienica w Stankowicach,
- c) zamek w obrębie Świecie.

Wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie Gminy Leśna.

Lp.	Nr stanowiska na obszarze	Nr stanowiska	Rodzaj stanowiska	Kultura i chronologia	Nr obszaru
1	2	3	4	5	6
Grabiszce					
1.	1	4	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	81-11
2.	2	5	śląd osadnictwa,	późne średniowiecze	81-1 1
3.	3	3	śląd osadnictwa,	późne średniowiecze	81-11
4.	4	9	śląd osadnictwa,	późne średniowiecze	81-11
5.	13	1	cmentarzysko	epoka brązu – halsztat,	81-11
6.	14	2	moneta	okres wpływów rzymskich	81-11
7.	1	7	kamień graniczny	XVIII w.	82-11
8.	2	8	kamień graniczny	połowa XIX w.	82-11
9.	3	6	kamień graniczny	połowa XIX w.	82-11
Kościelniki Średnie					
10.	1	15	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	80-12
11.	2	21	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	80-12
12.	3	22	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	80-12
13.	4	24	osada	późne średniowiecze	80-12
14.	1	10	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	81-12
Leśna					
15.	5	20	śląd osadnictwa	epoka kamienna	81-12
16.	1	1	grodzisko zamek	średniowiecze	81-12
17.	2	17	śląd osadnictwa	średniowiecze	81-12
18.	3	18	śląd osadnictwa	średniowiecze	81-12
19.	6	21	konstrukcje obronne	średniowiecze	81-12
20.	8	2	osada	późne średniowiecze	81-12
21.	9	3	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	81-12
22.	10	4	osada	późne średniowiecze	81-12
23.	11	5	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	81-12
24.	12	6	śląd osadnictwa	późne średniowiecze	81-12
25.	7	22	cmentarzysko	nieokreślone	81-12

Miłoszów					
26.	4	1	skarby	okres rzymski	82-1 1
Pobiedna					
27.	1	1	osada	XIV-XV w.	83-12
28.	2	2	osada	XIV-XV w.	83-12
Smolnik					
29.	11	1	ceramika	średniowiecze	81-11
30.	12	2	konstrukcje obronne	średniowiecze	81-11
Stankowice					
31.	5	26	ślady osadnictwa	neolit	81-12
32.	3	15	szubienica	średniowiecze	81-12
33.	1	11	ślady osadnictwa,	późne średniowiecze	81-12
34.	2	12	osada	późne średniowiecze	81-12
35.	4	16	Zamek Czocha	późne średniowiecze	81-12
Szyszkowa					
36.	1	31	narzędzia	epoka kamienia	80-12
37.	2	32	ceramika	średniowiecze	80-12
38.	4	25	osada	późne średniowiecze	80-12
39.	6	26	ślady osadnictwa	późne średniowiecze	80-12
40.	3	27	ślady osadnictwa	późne średniowiecze	80-12
Świecie					
41.	1	1	zamek	XIII XVIII w	82-12
42.	2	5	ślady osadnictwa	późne średniowiecze	82-12
43.	5	2	moneta	okres wpływów rzymskich	82-12
44.	6	3	moneta	okres wpływów rzymskich	82-12
45.	7	4	nieokreślona	średniowiecze	82-12
Wolimierz					
46.	9	1	skarby	okres wpływów rzymskich	82-12
47.	2	3	osada	XIV-XV w.	83-12

Zasób ewidencji i rejestru stanowisk archeologicznych podlega sukcesywnym uzupełnieniom i weryfikacji. Istnieje możliwość odkrycia nowych stanowisk archeologicznych - zasób ich ewidencji i rejestru podlega sukcesywnej weryfikacji i uzupełnieniom. Dla nowoodkrywanych stanowisk obowiązują ustalenia jak dla rozpoznanych.

5. Uwarunkowania demograficzne

5.1. Ludność i struktura wiekowa

Sieć osadniczą gminy tworzą miasto Leśna liczące 4 639 mieszkańców oraz 19 mniejszych miejscowości skupionych w 13 sołectwach zamieszkiwanych przez 5 859 osób. (stan z dnia 10.04.2012 r.) Średnia wielkość miejscowości w gminie wynosi 308 mieszkańców. Przeważają wsie małe (do 300 mieszkańców). Największą wsią jest Pobiedna licząca około 1 250 mieszkańców. Do wsi o zaludnieniu 500-1000 mieszkańców należą: Miłoszów (704 mieszkańców) i Świecie (604 mieszkańców). Od 300 do 500 mieszkańców liczą 4 wsie, od 100 do 300 mieszkańców – 7 wsi, a pięć zamieszkuje mniej niż 100 osób.

Tabela 4. Liczba mieszkańców miasta i gminy Leśna – stan na 10.04.2012 r.

L.p.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców		
		Kobiety	Mężczyźni	Razem
1.	Miasto Leśna	2392	2247	4639
2.	Bartoszkówka	33	31	64
3.	Grabiszycy Dolne	75	90	165
4.	Grabiszycy Górne	125	148	273

5.	Grabiszycy Średnie	169	185	354
6.	Janówka	10	6	16
7.	Kościelniki Górne	100	104	204
8.	Kościelniki Średnie	123	113	236
9.	Miłoszów	346	358	704
10.	Pobiedna	653	596	1249
11.	Smolnik	221	218	439
12.	Jurków	6	10	16
13.	Stankowice	138	136	274
14.	Sucha	43	41	84
15.	Szyszkowa	250	217	467
16.	Swiecie	298	306	604
17.	Wolimierz	152	148	300
18.	Zacisze	58	62	120
19.	Złotniki Lubańskie	95	105	200
20.	Złoty Potok	45	45	90
21.	Ogółem Gmina	2940	2919	5859
22.	Razem	5332	5166	10498

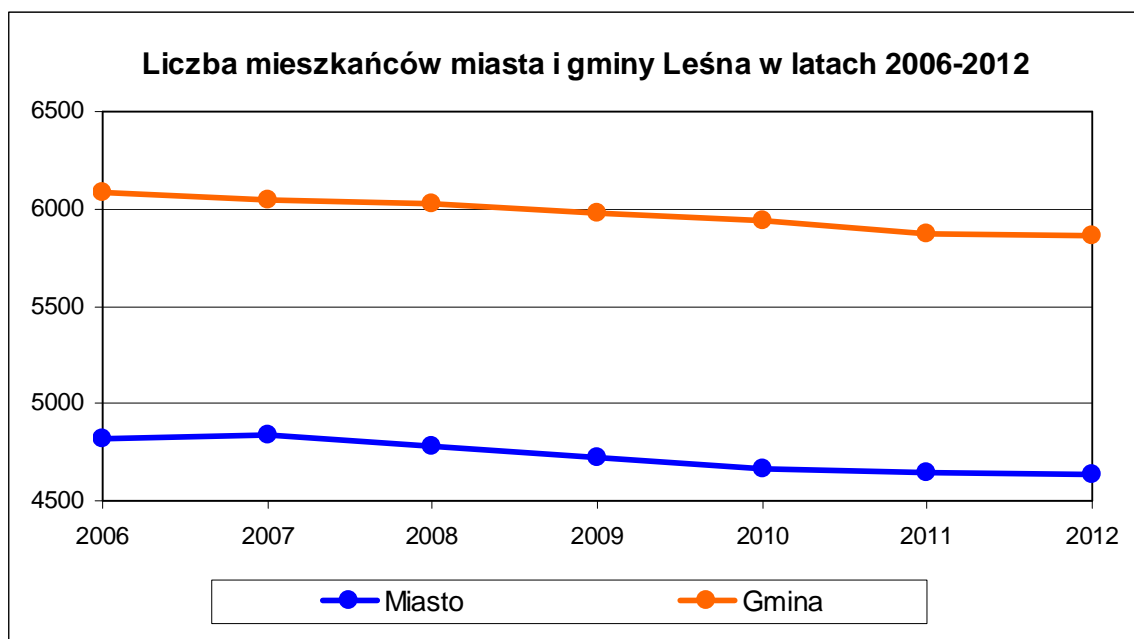
Źródło: UM Leśna

Liczba ludności na terenie gminy, według danych Urzędu Miejskiego w Leśnej na dzień 10.04.2012 r., wynosiła 10 498 osób, w tym 5 332 kobiet oraz 5 166 mężczyzn. Średnia gęstość zaludnienia na terenie miasta i wsi wynosi około 100 mieszkańców/km² (61 mieszkańców/km² na obszarach wiejskich, a 536 mieszkańców/km² na terenie miasta). Obserwuje się stały spadek ogólnej ilości mieszkańców gminy.

Tabela 5. Ludność miasta i gminy Leśna w latach 2006-2012

Ludność	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Miasto	4823	4837	4778	4720	4660	4645	4639
Gmina	6088	6042	6025	5978	5939	5873	5859
Ogółem	10911	10879	10803	10698	10599	10518	10498

Źródło: UM Leśna

Na terenie miasta i gminy Leśna obserwowany jest stały spadek liczby mieszkańców. Na obecny stan ludności w gminie, podobnie jak w całym powiecie lubańskim, ma ujemne saldo migracji. Pozytywnym zjawiskiem w gminie jest natomiast dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego ludności na poziomie 0,5 na tysiąc mieszkańców, co świadczy, że w skali całej gminy liczba urodzeń przewyższa liczbę zgonów. Pod tym względem wskaźnik dla

gminy kształtuje się lepiej niż w powiecie lubańskim czy całym Dolnym Śląsku, gdzie wskaźniki przyrostu naturalnego w 2010 roku wynosiły odpowiednio - 0,5 i -0,1 na tysiąc mieszkańców.

Tabela 6. Ludność gminy Leśna na tle regionu

Wyszczególnienie	Ogółem	Przyrost naturalny	Saldo migracji
		na 1000 ludności	
woj. dolnośląskie	2877840	- 0,1	0,5
powiat lubański	55 899	- 0,5	- 2,8
miasto i gmina Leśna	10 500	0,5	-2,4

* dane Urzędu Statystycznego we Wrocławiu na dzień 31.12.2010 r.

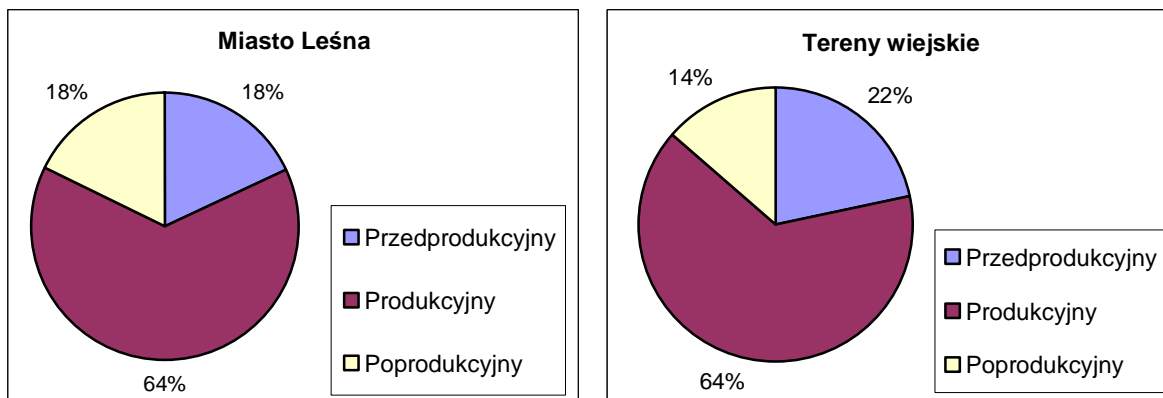
W strukturze płci zaznacza się przewaga kobiet: wskaźnik feminizacji wynosił dla miasta Leśna ponad 106 kobiet/100 mężczyzn, a dla części wiejskiej prawie 101 kobiet/100 mężczyzn.

Tabela 7. Struktura ludności według wieku

Wyszczególnienie	Przedprodukcyjny		Produkcyjny		Poprodukcyjny	
	suma	%	suma	%	suma	%
woj. dolnośląskie	499365	17,4	1887848	65,6	490627	17,0
powiat lubański	10321	18,5	36394	65,1	9184	16,4
miasto i gmina Leśna	2112	20,1	6759	64,4	1629	15,5
miasto Leśna	826	18,1	2922	64,1	814	17,8
tereny wiejskie	1286	21,7	3837	64,6	815	13,7

*dane Urzędu Statystycznego we Wrocławiu na dzień 31.12.2010 r.

Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym

Współczynnik przedstawiający proporcję osób w przedziale wiekowym 0-18 lat (większość z nich przebywa w domu lub uczy się) w stosunku do ludności w wieku 19-60 lat (najbardziej aktywnej produkcyjnie), wyrażający stopień obciążenia ekonomicznego ludności w wieku produkcyjnym ze strony młodych niepracujących ludzi, wynosi w krajach UE 41,4%, zaś w gminie Leśna prawie 31,2 %.

Można też wziąć pod uwagę wskaźnik "zależności" osób w wieku powyżej 60 roku życia. Wyraża on proporcję ludności w wieku powyżej 60 lat (których większość stanowią emeryci lub renciści) do ludności w wieku od 19 do 60 lat, tj. najbardziej czynnych zawodowo. Ten wskaźnik mierzy stopień ekonomicznego obciążenia ludności w wieku produkcyjnym ze strony dorosłej ludności niepracującej. Ten wskaźnik dla krajów UE wynosi 39,2%, zaś w gminie Leśna 24,2%, co dla tego regionu oznacza potencjał ekonomiczny, jakim jest relatywnie młody wiek jego mieszkańców.

5.2. Mieszkalnictwo / Warunki mieszkaniowe

Według danych z Urzędu Statystycznego we Wrocławiu wielkość zasobów mieszkaniowych w gminie Leśna na koniec roku 2010 wynosiła 3673 mieszkań, w tym 1779 w mieście i 1894 na terenach wiejskich. Przeciętna powierzchnia użytkowa tych mieszkań to 64,5 m² (prawie 57,3 w mieście), przypadająca średnio na ponad 3,6

izby (3,26 na terenie miasta). Na jedno mieszkanie przypadają średnio 2,86 osoby (2,56 w mieście). Na 1 mieszkańca przypada 22,6 m² (22,4 m² w mieście) powierzchni użytkowej.

Tabela 8. Warunki mieszkaniowe w gminie Leśna na tle regionu na koniec 2010 r.

Wyszczególnienie	Przeciętna liczba osób		Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w m ²	
	na 1 mieszkanie	na 1 izbę	ogółem	na 1 osobę
woj. dolnośląskie	2,70	0,75	67,4	25,0
powiat lubański	2,83	0,73	69,0	24,4
miasto i gmina Leśna	2,86	0,79	64,5	22,6
miasto Leśna	2,56	0,79	57,3	22,4

* dane Urzędu Statystycznego we Wrocławiu na dzień 31.12.2010

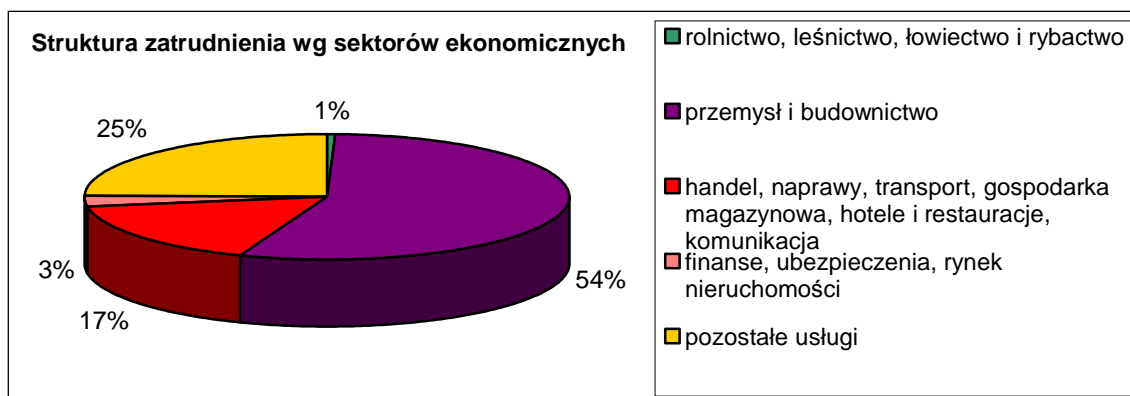
W 2010 roku w gminie Leśna oddano do użytku 6 mieszkań, w tym 3 w mieście. Ich przeciętna powierzchnia użytkowa wynosiła 146,2 m² (149 m² na terenie miasta).

5.3. Zatrudnienie

Na terenie Gminy Leśna pod koniec 2010 roku (dane Urzędu Statystycznego we Wrocławiu) zatrudnionych było (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób i bez rolników indywidualnych) 1142 osób, w tym 584 kobiety, z czego ponad połowa była zatrudniona w przemyśle i budownictwie.

Struktura zatrudnienia:

- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 6 osób,
- przemysł i budownictwo – 623 osób,
- handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja -187 osób,
- działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości – 29 osób,
- pozostałe usługi - 279 osób.

Dane: Urząd Statystyczny we Wrocławiu na dzień 31.12.2010 r.

Na terenie gminy Leśna w rejestrze ewidencji działalności gospodarczej w 2010 r. figurowało 824 podmiotów gospodarczych, z czego 477 na terenie miasta, a 347 na terenach wiejskich (dane Urzędu Statystycznego we Wrocławiu). Ponad 92% tych podmiotów należało do sektora prywatnego.

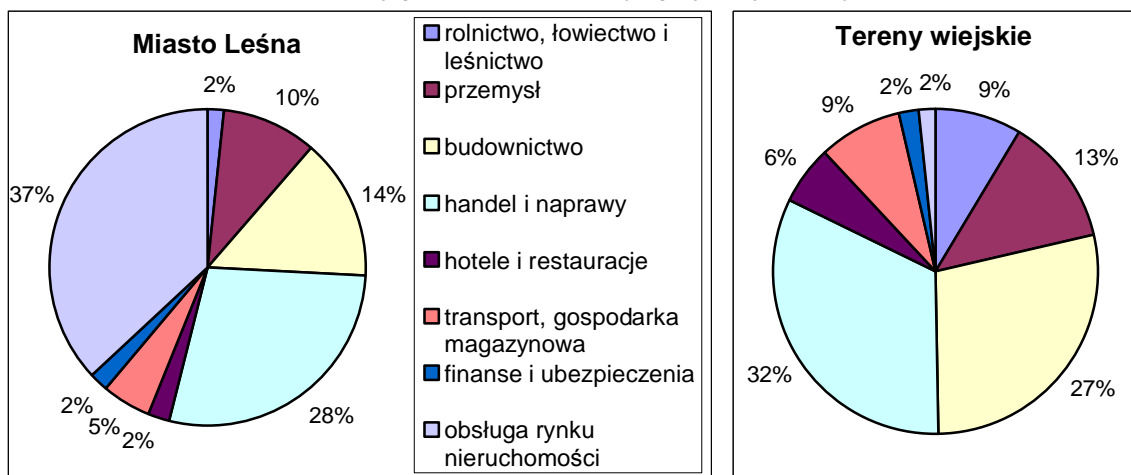
Wśród zarejestrowanych w gminie podmiotów gospodarki narodowej dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – 554 osoby (275 – miasto, 279 – ter. wiejskie) oraz:

- spółki handlowe – 19 (11 – miasto, 8 – ter. wiejskie),
- spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego – 20 (9 – miasto, 11 – ter. wiejskie),
- spółki cywilne - 24 (15 – miasto, 9 – ter. wiejskie),
- spółdzielnie – 2 (1 – miasto, 1 – ter. wiejskie),
- fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne – 28 (11 – miasto, 17 – ter. wiejskie).

Wśród w/w podmiotów gospodarczych dominują firmy zajmujące się handlem i naprawą pojazdów samochodowych (29%), obsługą rynku nieruchomości (22%) oraz budownictwem (22%). Dane te nie uwzględniają jednak osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

Na terenie miasta Leśna wśród w/w podmiotów gospodarczych dominują firmy zajmujące się obsługą rynku nieruchomości (około 37 %) oraz podobnie jak na terenach wiejskich firmy zajmujące się handlem i naprawą pojazdów samochodowych.

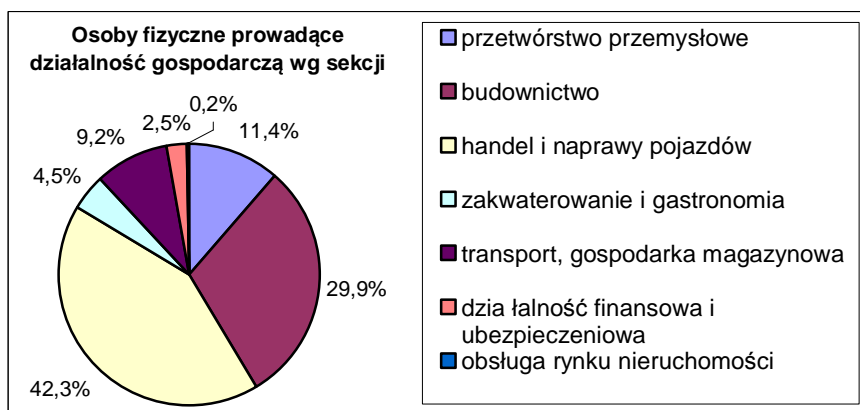
Podmioty gospodarki narodowej wg wybranych sekcji

Dane: Urząd Statystyczny we Wrocławiu na dzień 31.12.2010 r.

Wśród zarejestrowanych podmiotów gospodarczych przeważają firmy małe, zatrudniające mniej niż 10 osób (95,0 % wszystkich zarejestrowanych podmiotów w mieście i 97 % na terenach wiejskich), a tylko 6 przedsiębiorstw (4 w mieście i 2 na terenach wiejskich) należą do średnich (powyżej 50 zatrudnionych).

Według danych z końca 2010 roku, nieuwzględniających osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne, działalność gospodarczą na terenie gminy prowadziło 554 osoby fizyczne (z czego 275 w mieście a 279 na terenach wiejskich). Ponad 42% z nich zajmuje się handlem i naprawami pojazdów samochodowych, a prawie 30 % z nich budownictwem.

Dane: Urząd Statystyczny we Wrocławiu na dzień 31.12.2010 r.

5.4. Bezrobocie

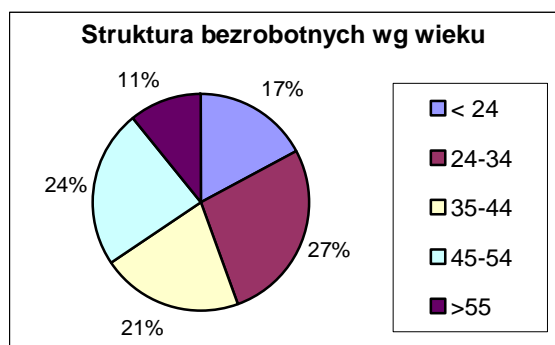
Gmina Leśna, wg Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21.12.1999 w sprawie określenia powiatów (gmin) zagrożonych wysokim bezrobociem strukturalnym (Dz.U.99.110.1264), zaliczona została do gmin zagrożonych wysokim bezrobociem strukturalnym.

Trudna sytuacja na rynku pracy spowodowana jest zamknięciem kilku zakładów produkcyjnych na terenie gminy m.in.: Dolwis w Leśnej - zajmującego się wyrobem materiałów jedwabnych, sztucznych i syntetycznych, Fatma w Pobiednej - fabryki tkanin meblowych i zakładu bawełnianego Bawełnianka w Pobiednej. Było to miejsce pracy dla wielu osób mieszkających na terenie gminy Leśna. Ponadto w listopadzie 2011 r. akcje spółki Fabryka Części do Maszyn Włókienniczych i Odlewnie Metali BAWOROWO S.A. z/ś w Leśnej zostały wystawione na sprzedaż, a w grudniu 2011 r. zakład został wykupiony przez Fabrykę Urządzeń Górniczych „FUGOR” Sp. z o.o. z/w

Krotoszynie. Zarząd firmy ma plany poszerzenia działalności firmy, co spowoduje powstanie dodatkowych miejsc pracy. Aby poprawić sytuację na rynku pracy i stworzyć dodatkowe etaty, gminy: Leśna, Olszyna, Lubań i Pieńsk wykupiły od syndyków niektóre upadłe zakłady i na własną rękę poszukują nowych inwestorów, w celu utworzenia nowych miejsc pracy.

Według danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu pod koniec 2010 roku liczba bezrobotnych w gminie Leśna wynosiła 1160 osoby. Analizując strukturę według wieku, największy odsetek bezrobotnych stanowiły osoby między 24 a 34 rokiem życia (27% ogółu).

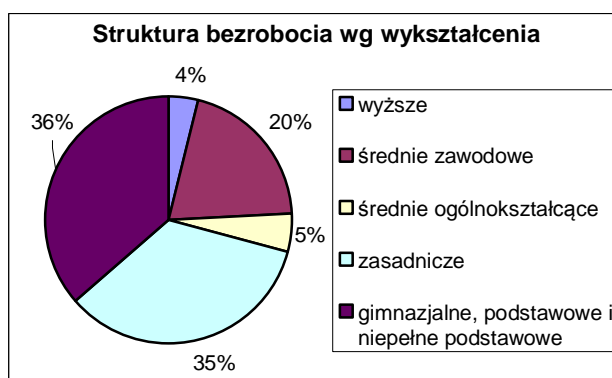
Wiek	Liczba bezrobotnych
< 24	199
24-34	318
35-44	243
45-54	273
> 55	127
Ogółem	1160

Dane: Urząd Statystyczny we Wrocławiu na dzień 31.12.2010 r.

Jedną z niekorzystnych cech, w strukturze bezrobotnych jest również niski odsetek osób z wykształceniem wyższym (akademickim), które stanowią jedynie 4% ogółu bezrobotnych. Ponadto ponad 71% bezrobotnych ma jedynie wykształcenie podstawowe lub zasadnicze zawodowe, co zjawiskiem niekorzystnym, gdyż osoby słabo wykształcone niechętnie zmieniają kwalifikacje zawodowe i się doskonalą.

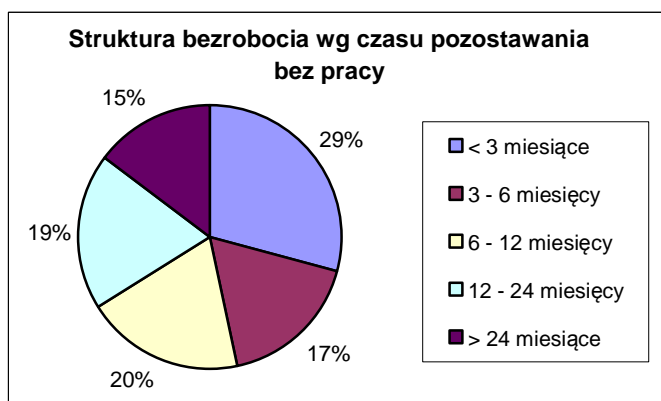
Wykształcenie	Liczba bezrobotnych
wyższe	44
średnie zawodowe	235
średnie ogólnokształcące	58
zasadnicze	401
gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe	422

Dane: Urząd Statystyczny we Wrocławiu na dzień 31.12.2010 r.

Dość pozytywnie przedstawia się za to gminna struktura bezrobocia pod względem czasu pozostawania bez pracy, gdyż 46 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby pozostające bez pracy mniej niż pół roku. Osoby bezrobotne dłużej niż rok to z drugiej strony około 34 % ogółu zarejestrowanych.

Czas pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych
< 3 miesięcy	339
3 - 6 miesięcy	201
6 - 12 miesięcy	227
12 - 14 miesięcy	223
> 24 miesięcy	170

Dane: Urząd Statystyczny we Wrocławiu na dzień 31.12.2010 r.

Wyniki analiz statystycznych nie do końca odzwierciedlają jednak rzeczywistość. Wynika to m.in. z tzw. ukrytego bezrobocia zamaskowanego poprzez rzekome zatrudnienie w domowych gospodarstwach rolnych lub z braku rejestracji osób, które utraciły prawo do zasiłków i poszukują pracy samodzielnie, głównie na zasadzie prac dorywczych lub rezygnują z ubezpieczenia społecznego na rzecz braku konieczności okresowego podpisywania list w PUP.

6. Uwarunkowania gospodarcze

6.1. Rolnictwo

Niskie klasy gleb, mniej korzystny klimat i położenie, nie sprzyjają intensywnej uprawie roślin o dużych wymaganiach glebowych (tj. pszenica, rzepak, buraki cukrowe), produkcji specjalistycznej (sadownictwo, warzywnictwo, ogrodnictwo) czy intensywnej uprawie rolnej. Stąd w wielu miejscach zaprzestaje się produkcji rolnej, a pola pozostawia się w odłogowaniu. Równie często grunty orne słabszych klas przeznaczają się na użytki zielone, a część na cele nierolnicze. Ponadto słaba jakość gleb, ukształtowanie terenu, podatność gruntów na erozję wodną powoduje, że na polach pojawiają się kamienie. Znacznie utrudnia to mechaniczną uprawę roli.

Ze względu na niekorzystne warunki obszaru do rozwoju rolnictwa niewiele jest osób w gminie, dla których rolnictwo jest głównym źródłem dochodu, a wiele gospodarstw nie ma następców. Na 564 gospodarstwach rolnych, 72 z nich jest głównym lub wyłącznym źródłem dochodu dla ich właścicieli (13 %). Najwięcej osób utrzymujących się z pracy w gospodarstwie rolnym jest w: Stankowicach, Smolniku, Zaciszu, Bartoszówce, Grabiszycach Średnich, Kościelnikach Górnych, Miłoszowie. Ta tzw. ludność rolnicza to w większości osoby w wieku 41 - 60 lat (51 osób) oraz młodzi rolnicy do 40 lat (19 osób), posiadający wykształcenie średnie lub zawodowe. Liczba osób pracująca na powierzchni 100 ha użytków rolnych jest niska i wynosi 1. Znaczna część rolników zatrudniona jest w zakładach pracy, prowadzi własną działalność nierolniczą, a gospodarstwa prawdopodobnie utrzymane zostaną tylko do wieku emerytalnego. Osobom tym nie opłaca się inwestować w gospodarstwo przez zakup ziemi czy wprowadzenie nowych kierunków specjalistycznych. Stąd powierzchnia takich gospodarstw rolnych pozostanie raczej na tym samym poziomie.

Według kart podatkowych, w gminie było 564 gospodarstw rolnych o średniej wielkości 9 ha. W obrębach przeciętna wielkość gospodarstwa wynosi od 3 ha w Szyszkowej do 30 ha w Smolniku. Najwięcej gospodarstw rolnych jest w Świeciu – 78, o średniej powierzchni 8 ha. Natomiast 65 % z nich to gospodarstwa do 5 ha. W strukturze ilościowej gminy również dominują gospodarstwa małe, do 5 ha (380 gospodarstw - 67 %). W strukturze powierzchniowej dominują gospodarstwa powyżej 100 ha, zajmują 32 % powierzchni.

Gospodarstw o powierzchni od 15 ha, czyli takich, które mogą być głównym źródłem dochodu dla ich właścicieli i przynosić względne korzyści ekonomiczne jest 57, w tym 42 to gospodarstwa do 50 ha. W strukturze ilościowej zajmują 10 %, a ich średnia powierzchnia wynosi ok. 60 ha. W strukturze powierzchniowej stanowią 52 %. Gospodarstw powyżej 100 ha jest 7, zajmują 1682 ha. Ich średnia powierzchnia wynosi 240 ha. W Smolniku znajdują się 2 gospodarstwa, które łącznie zajmują prawie 900 ha.

Niska ocena warunków przyrodniczych do produkcji rolnej: jakości gleb, agroklimatu, rzeźby terenu oraz warunków wodnych świadczy o tym, że obszar gminy nie ma predyspozycji do typowej specjalizacji rolniczej i rozwijania intensywnej produkcji roślinnej. Ziasewami objęto około 2800 ha (44 % użytków rolnych). Wśród zbóż (85 %) uprawiane są rośliny o małych wymaganiach glebowych: jęczmień, żyto, owies. W obszarach równinnych, o lepszej jakości gleb uprawia się pszenicę i rzepak. Z roślin okopowych na potrzeby własne uprawiane są ziemniaki. Plony są wysokie i na dobrym poziomie, ale uzależnione od warunków klimatycznych w roku.

W produkcji zwierzęcej wiodącym kierunkiem jest hodowla bydła i trzody chlewnej. W gminie znajduje się 1108 sztuk bydła (z tego najwięcej w Świeciu - 256 sztuk) i 870 sztuk trzody chlewnej (z czego 281 sztuk w Grabiszycach Średnich). Intensywność obsady inwentarza jest niska, 22 SD/100 ha użytków rolnych i tylko w 3 obrębach przekracza 30 SD/100 ha UR. Jest to zgodne z preferowanym ekstensywnym kierunkiem produkcji rolnej. Z zebranych informacji wynika, że w ostatnich latach obsada inwentarza znacznie się zmniejszyła.

Korzystne warunki hydrograficzne, gęsta sieć cieków wodnych i wybudowane stawy hodowlane pozwalają na intensywniejszy rozwój produkcji ryb. Obecnie produkcja ryb prowadzona jest na skalę lokalną, potrzeby własne lub związana z agroturystyką. Lokalnie z produkcji specjalistycznej prowadzi się warzywnictwo, ogrodnictwo i gospodarstwa ekologiczne.

Na terenie gminy Leśna nie ma punktów obsługi rolnictwa z zakresu zaopatrzenia i skupu produktów rolnych ani punktów obsługi mechanizacyjnej. Najbliższe punkty są na terenie sąsiednich gmin i w mieście Lubań. Punkty te są dobrze zaopatrzone i prowadzone, a korzystna lokalizacja i połączenie drogowe sprawiają, że rolnicy nie mają problemu z zaopatrzeniem w środki produkcji i skupem płodów rolnych.

Niekorzystne położenie, brak zapotrzebowania na użytki zielone i niska obsada inwentarza, niskie zainteresowanie gospodarowaniem rolnym w trudniejszych warunkach terenowych przyczyniły się do powstania gruntów odłogowanych. Część z nich porośnięta jest naturalną sukcesją leśną, co świadczy o długim czasie wyłączenia pól z produkcji rolnej. W gminie grunty odłogowane zajmują 1526 ha użytków rolnych (24 %), w tym grunty orne 651 ha (19 %), użytki zielone 875 ha (32 %). Przeważają w nich gleby IV i III klas bonitacyjnych. Grunty odłogowane występują we wszystkich obrębach, z tego najwięcej jest ich w zachodniej i południowej części gminy: w Pobiednej (ok. 60 % użytków rolnych w tym obrębie), Świeciu (23 %), w Miłoszowie (27 %), w Szyszkowej (36 %) oraz w Wolimierzu 144 ha (36 %). W pozostałych wsiach udział gruntów nieużytkowanych w stosunku do użytków rolnych wynosi od 8,5 % w Bartoszówce do 35 % w Złotym Potoku.

Analiza władania gruntami odłogowanymi wykazała, że znaczna ich część to własność prywatna – 54,9 % użytków rolnych oraz Agencja Nieruchomości Rolnych – 35,9 %. Wśród prywatnych właścicieli posiadających grunty odłogowane większość to osoby mieszkające poza gminą Leśna, tzw. różnicznianie, do których należy prawie 400 ha odłogów, co stanowi 48 % całkowitej powierzchni nieużytkowanych gruntów.

6.2. Przemysł i usługi

Na terenie gminy Leśna występuje nieznaczna ilość zakładów. Do największych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w gminie należą:

- Kruszywa Polskie S.A. Oddział w Leśnej,
- ZPH Zakmet Kazimierz Chawchunowicz w Kościelnikach Średnich – produkcja wysoko zaawansowanych technologicznie wycinarek CNC,
- Prespol Sp. z o.o. PBK w Kościelnikach Średnich – produkcja artykułów metalowych.

W poszczególnych obrębach działają mniejsze zakłady produkcyjne, punkty usługowe, handlowe, gastronomiczno-noclegowe będące miejscem pracy mieszkańców. Należą do nich m.in.: hotel w zamku Czocho (Stankowice), pensjonat w dworku Sarswatii w Pobiednej, ośrodki szkoleniowo - wypoczynkowe (np. w Złotym Potoku, Stankowicach, Złotnikach Lubańskich, Leśnej) i liczne gospodarstwa agroturystyczne (Pobiedna, Wolimierz, Stankowice), stolarnia i tartak w Złotnikach Lubańskich, Grabiszycach, Kościelnikach, warsztaty naprawcze i mechanika samochodowa w Świeciu i w Grabiszycach, leśnictwo Świecie, szkoła w Grabiszycach Średnich, Miłoszowie, Pobiednej i w Stankowicach, przedszkole, sklepy (najliczniejsze w Pobiednej).

Z uwagi na tak nieliczne miejsca pracy, jakie oferują aktualnie funkcjonujące zakłady na terenie miasta i gminy a jednocześnie tak wysoką liczbę bezrobotnych - aby pozyskać nowych inwestorów - podjęto uchwałę Rady Miejskiej Gminy Leśna Nr XII/86/99 z dnia 30 czerwca 1999 r. w sprawie ustalenia zwolnienia z podatku od nieruchomości. Na jej mocy zwalnia się na okres pięciu lat od podatku od nieruchomości inwestora, który zatrudnia, co najmniej 100 osób z terenu gminy Leśna przez okres objęty zwolnieniem. Inwestor traci prawo do zwolnienia za rok, w którym nie został spełniony w/w warunek.

7. Uwarunkowania wynikające z systemów infrastruktury społecznej

7.1. Oświata i wychowanie

Na terenie Gminy Leśna funkcjonuje 1 Gimnazjum w Leśnej oraz 4 Szkoły Podstawowe:

- Szkoła Podstawowa w Stolniku,
- Szkoła Podstawowa w Grabiszycach,
- Szkoła Podstawowa w Stankowicach,
- Szkoła Podstawowa w Pobiednej,

oraz 2 placówki przedszkolne: w Leśnej i Pobiednej.

Obecnie istniejąca sieć szkolna odpowiada potrzebom mieszkańców i jest optymalna z punktu widzenia logistyki dowozów i finansowania działalności oświatowej przez gminę. Wypracowany system oświaty uwzględnia faktyczne zapotrzebowanie wynikające z założeń reformy oświaty i analizy danych demograficznych.

Gmina, w kontekście wyrównywania szans młodzieży wiejskiej, nie zamierza inwestować w szkolnictwo ponadgimnazjalne, wskazując na szkolnictwo zlokalizowane w ośrodkach miejskich.

7.2. Służba zdrowia i opieka społeczna

Usługi w zakresie opieki medycznej na terenie gminy Leśna oferują:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Mediton”,
- Praktyka Lekarza Rodzinnego s.c.,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Sanitas” s.c.,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Przychodnia w Pobiednej.

Dostępność, jakość i zakres usług opieki zdrowotnej pozostaje w związku z kwalifikacjami i liczebnością personelu medycznego, na terenie gminy wciąż stwierdza się niedobór lekarzy specjalistów. Również niedostateczna jest ilość placówek aptecznych w gminie. Szpital znajduje się poza gminą, w odległości 12 km od Leśnej.

W zakresie pomocy społecznej na terenie gminy funkcjonuje Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Schronisko Św. Brata Alberta „Przystań”.

Z pomocy społecznej korzystają rodziny, których dochód w przeliczeniu na członka rodziny kształtuje się poniżej minimum socjalnego przewidzianego w ustawie o pomocy społecznej. Do zadań pomocy społecznej należy też pomoc samotnym osobom starszym. Pracownicy ośrodka w ramach pomocy socjalnej ściśle współpracują ze szkołami, ze służbą zdrowia oraz Powiatowym Biurem Pracy.

Funkcjonujące na terenie gminy Schronisko Brata Alberta realizuje zadania obowiązkowe w zakresie schronienia, posiłku i odzieży dla najuboższych. Znajduje w nim schronienie 80 mężczyzn. Środki na jego utrzymanie pochodzą z pracy mieszkańców oraz niewielkich dotacji.

7.3. Kultura

Na terenie gminy Leśna podstawową jednostką kulturalną jest Ośrodek Kultury i Sportu, który prowadzi działalność z zakresu upowszechniania i animacji kultury. Dom kultury wykorzystywany jest wielofunkcyjnie, jako miejsce do organizacji imprez kulturalnych i rozrywkowych (własnych, amatorskich i profesjonalnych), różnych form spędzania wolnego czasu dedykowanych dzieciom, młodzieży i dorosłym, projekcji filmów, szkoleń i porad, cyklicznych spotkań, jako lokal wyborczy itp. Jest to szerokie spektrum działań celujących w pobudzenie społeczności lokalnej do różnego rodzaju aktywności i integracji.

Ośrodek Kultury i Sportu administruje następującymi obiektami:

- domem kultury w Leśnej,
- Wiejskim Domem Kultury w Stankowicach,
- Wiejskim Domem Kultury w Grabiszycach,
- Biblioteką w Leśnej,
- filią biblioteczną w Pobiednej,
- filią biblioteczną w Kościelniku Średnim,
- świetlicą wiejską w Zaciszu,
- świetlicą wiejską w Szyszkowej,
- sceną plenerową w Smolniku.

OKiS wspomaga sołectwa w zakresie administrowania bazą:

- świetlicy wiejskiej w Miłoszowie,
- świetlicy wiejskiej w Smolniku.

7.4. Sport i rekreacja

Działalnością w zakresie upowszechniania sportu i rekreacji w gminie Leśna zajmuje się Ośrodek Kultury i Sportu, który administruje następującymi obiektami sportowymi:

- basen kąpielowy w Leśnej
- stadion sportowy w Leśnej

- boisko sportowe wraz z urządzeniami w Pobiednej
- boisko w Szyszkowej
- działka przy ul. Osiedle w Leśnej, przeznaczona na cele sportowo-rekreacyjne i turystyczne
- plac zabaw przy ul. Reja w Leśnej
- kompleks sportowy „Orlik” w Leśnej.

Obszar gminy Leśna należy do jednego z atrakcyjniejszych obszarów turystycznych województwa dolnośląskiego. Ten specyficzny i wyjątkowy charakter gmina zawdzięcza przede wszystkim swojemu naturalnemu położeniu, które pozwala na bezpośredni dostęp do lasów, gór oraz wody.

Mocnym atutem nadającym gminie turystyczny wymiar są dwa zbiorniki wodne: Jezioro Leśniańskie i Złotnickie, utworzone na skutek spiętrzenia wód po wybudowaniu dwóch zapór przeciwpowodziowych w przełomowej dolinie rzeki Kwisy. Obie zapory do dziś stanowią niezwykle atrakcję dla wszystkich turystów, a okalające je tereny są wymarzone miejscem do letniego wypoczynku. Ich specyfika pozwala na uprawianie m.in. sportów wodnych w szerokim zakresie oraz doskonały relaks, chociażby poprzez wędkowanie, ponieważ zarówno oba jeziora jak i rzeka Kwisa stwarzają ku temu znakomite warunki.

Zlokalizowany na rzece Kwisie tor slalomowy kajakarstwa górskiego – jest jedynym tego typu obiektem na Dolnym Śląsku i w całej południowo-zachodniej części Polski. Umożliwia on uprawianie tej oryginalnej dyscypliny sportu - w mieście, od 24 lat działa sekcja kajakarstwa górskiego, będąca chlubą gminy. W zakresie kultury fizycznej, sportu i rekreacji miasto dla swoich mieszkańców oferuje ponadto możliwość uprawiania sportu w MGOSiR, w Klubie Sportowym „Włóknarz”, w Klubie Żeglarskim „Izery” oraz w Zespołach Ludowych w Miłoszowie i Pobiednej.

Rozwój turystyki wspomagany jest przez rozwój bazy noclegowej, gmina oferuje na dzień dzisiejszy około 267 miejsc noclegowych w całorocznych i 277 w sezonowych ośrodkach wypoczynkowych i gospodarstwach agroturystycznych.

8. Uwarunkowania dla bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Jakość życia mieszkańców w sposób nierozzerwalny wiąże się z poczuciem ich osobistego bezpieczeństwa. Dlatego też nieodzowna jest intensyfikacja działań zmierzających do poprawy istniejącego stanu bezpieczeństwa publicznego.

Na terenie miasta Leśna funkcjonuje komisariat Policji. Ponadto Gmina posiada jednostkę Ochotniczej Straży Pożarnej. Dla poprawy bezpieczeństwa ludności i jej mienia powołano straż miejską. Pozwoli to na skierowanie większej ilości funkcjonariuszy do pełnienia codziennej służby.

Do najważniejszych zagrożeń dla bezpieczeństwa ludności i zagrożeń mienia na terenie gminy zaliczyć można:

- zagrożenie cyklicznymi powodziąmi w dolinie rzeki Kwisy oraz jej dopływów. Dotyczy to przede wszystkim miejscowości położonych wzdłuż rzeki Kwisy i dopływów, gdzie znaczna część zabudowy mieszkaniowej położona jest na terenach zalewanych podczas powodzi. Dla zwiększenia ochrony przeciwpowodziowej istotne jest m.in. budowa nowych oraz utrzymanie i modernizacja istniejących wałów przeciwpowodziowych;
- możliwość wystąpienia pożarów w kompleksach leśnych gminy. Wymogi ich ochrony przeciwpożarowej określone są w ustaleniach planów urzędniowych Nadleśnictwa, co ma odzwierciedlenie w odpowiednim oznakowaniu leśnych dróg pożarowych, oraz budowie ujęć wody;
- potencjalne zagrożenie związane z katastrofami drogowymi, szczególnie na drogach obciążonych znacznym ruchem, w tym ruchem tranzytowym, które przebiegają w bliskim sąsiedztwie ośrodków osadniczych. Potencjalne zagrożenia z udziałem ładunków niebezpiecznych mogą powodować zagrożenia życia i zdrowia ludzi w wyniku skażenia biologicznego, chemicznego i radiologicznego, pożaru, wybuchu i zapylenia.

9. Uwarunkowania wynikające z systemów infrastruktury technicznej

9.1. Układ komunikacyjny

Sieć komunikacji drogowej Gminy Leśna tworzą:

- 3 drogi wojewódzkie (nr 358, 360, 393) – o klasie drogi – G i łącznej długości 28,4 km. Najważniejsza dla Leśnej jest droga nr 393 Leśna-Lubań, która łączy ośrodek gminny z ośrodkiem powiatowym Lubaniem.

- 11 dróg powiatowych (ogólna długość na obszarze gminy – 47,3 km) - Najważniejsze drogi powiatowe to nr 12366 Leśna – Złotniki Lubańskie – droga nr 360 oraz droga nr 12367 Leśna – Miłoszów – granica państwa. Pierwsza z nich stanowi wylot w kierunku Jeleniej Góry (ośrodek wyższego rzędu pomiędzy miastami powiatowym, a wojewódzkim), druga droga prowadzi do przejścia granicznego z Czechami.
- drogi gminne uzupełniające sieć dróg powiatowych, służą głównie dla dojazdu do obszarów mieszkaniowych i obsługi rolnictwa. Liczą ogółem 73 km (w tym 11 km na terenie miasta Leśna).

Na terenie gminy Leśna przebiega czynna linia kolejowa nr 377 relacji Lubań Śląski – Leśna. Pozostał również korytarz po nieczynnej linii kolejowej nr 284, która obecnie jest czynna jedynie na odcinku Legnica – Jerzmanice Zdrój.

9.2 Infrastruktura techniczna

9.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Leśna zaopatrywana jest w wodę z 7 gminnych ujęć wód wykorzystujących wody podziemne z utworów czwartorzędowych i wody drenażowe pierwszego poziomu wód gruntowych oraz wody powierzchniowe:

Lp.	Lokalizacja ujęcia wód	Rodzaj ujęcia/utwory	Maksymalny dobowy pobór wody wg decyzji
			m ³ /d
1.	Leśna	podziemne / czwartorzędowe	1371
2.	Złotniki	podziemne / pierwszy poziom wód gruntowych	22,3
3.	Pobiedna	podziemne / pierwszy poziom wód gruntowych	121,9
4.	Szyszkowa	podziemne / czwartorzędowe	16,8
5.	Miłoszów	podziemne / prekambryjskie	8,6
6.	Stankowice	podziemne / b.d.	b.d.
7.	Świecie	powierzchniowe / -	6,0

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Leśna na lata 2009-2012, ekoEkspert, Leśna 2009r.,

W gminie całkowicie zwodociągowane są 3 miejscowości (na 16 obrębów): Pobiedna, Świecie i Złotniki Lubańskie oraz miasto Leśna (stan na styczeń 2012 r.). Sieć wodociągowa obejmuje ok. 35 % mieszkańców terenów wiejskich. Pozostali mieszkańcy terenów wiejskich zaopatrywani są w wodę ze studni przydomowych.

Oprócz gminnych ujęć wód na terenie gminy znajdują się również inne ujęcia wykorzystywane na cele przemysłowe, socjalno-bytowe lub indywidualne przez następujące podmioty gospodarcze:

- INK Sp. z o.o. Zakład Produkcji Kruszywa - obecnie Kruszywa Polskie Sp. z o.o.,
- Jeleniogórskie Elektrownie Wodne Sp. z o. o.,
- Politechnika Wrocławska,
- Łużycki Oddział Straży Granicznej.

9.2.2. Odprowadzanie i oczyszczanie zanieczyszczeń

Gmina Leśna posiada bardzo niski stopień skanalizowania. W gminie kanalizację posiada tylko miasto Leśna, Złotniki Lubańskie i część wsi Smolnik. To kanalizacja o charakterze mieszanym, gdzie część jest ogólnospławna, a część ma układ rozdzielczy. Łącznie było 1244 zbiorników bezodpływowych oraz 8 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na terenie gminy funkcjonuje oddana w 1998 r. do eksploatacji mechaniczno- biologiczno- chemiczna oczyszczalnia ścieków w Smolniku. Jej wydajność pozwala na obsługę miasta Leśna oraz terenów wiejskich gminy. Oczyszczalnia ta jest jednak niedociążona, gdyż we wsiach brak jest kanalizacji, którą ścieki doprowadzane byłyby do ww. oczyszczalni. Szacunkowa ilość osób korzystających z oczyszczalni ścieków w 2008 r. wynosiła 4341, co stanowi ok. 40,7% mieszkańców gminy miejsko- wiejskiej Leśna.

Oprócz ww. gminnej oczyszczalni, na terenie gminy miejsko- wiejskiej Leśna funkcjonują:

- oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna przy Ośrodku Wczasowym "Gajówka" w Złotym Potoku, z odbiornikiem ścieków oczyszczonych - rzeka Kwisa,
- oczyszczalnia ścieków typu KOS-2 należąca do Wspólnoty Mieszkaniowej w miejscowości Pobiedna z odbiornikiem ścieków oczyszczonych – potok Łużyca.

Na terenach nieskanalizowanych mieszkańcy gminy korzystają z 1244 zbiorników bezodpływowych oraz 8 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Gmina posiada plany skanalizowania poszczególnych wsi gminy. Ich realizacja będzie przebiegała etapami w najbliższych latach.

9.2.3. Energia ciepła

Zaopatrzenie w energię ciepłą na terenie gminy oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła lub lokalnych kotłowniach zaopatrujących w ciepło poszczególne budynki mieszkalne, zakłady i szkoły. Do ogrzewania stosuje się najczęściej paliwa stałe, olej i gaz.

Niewielka ilość sieci ciepłowniczych występujących na terenie miasta zaopatruje zaledwie ok. 20 % jego mieszkańców. Sieć ta łączy zaledwie kilka budynków, które zaopatrywane są w ciepło z kotłowni wyposażonej w kotły gazowe.

9.2.4. Sieć gazowa

Przez obszar gminy przebiega gazociąg przesyłowy podwyższonego średniego ciśnienia – odgałęzienie relacji Leśna – Leśna k./Lubania o średnicy nominalnej DN 100 oraz ciśnieniu nominalnym PN 1.6Mpa., dla którego obowiązuje strefa ochronna.

W miejscowości Leśna zlokalizowana jest również stacja redukcyjno – pomiarowa gazu I^o, dla której obowiązuje strefa ochronna.

Sieć gazowa na terenie gminy obejmuje dwie miejscowości: miasto Leśna i wieś Miłoszów. Długość sieci gazowej wynosi 21.221 m, w tym na terenie miasta 13.421 m. Łącznie na terenie miasta i terenach wiejskich z gazu sieciowego korzysta 898 odbiorców, w tym w mieście Leśna 853 i w Miłoszowie 45.

Mieszkańcy pozostałych miejscowości gminy zaopatrywani są w gaz metodą bezprzewodową.

9.2.5. Gospodarka odpadami stałymi

Na terenie miasta i gminy Leśna nie ma zlokalizowanych czynnych instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady komunalne zebrane w gminie w ostatnich latach wywożone były poza jej granice do Centrum Utylizacji Odpadów Gmin Łużyckich w Lubaniu, do ZUOK "IZERY" w Lubomierzu i na składowiska odpadów komunalnych w Mińsku/Karłowcu lub Płóczkach Dolnych.

Od 2001 r. na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych/surowców wtórnych oraz sukcesywnie wprowadzana selektywna zbiórka innych odpadów, jak np. wielkogabarytowych, zużytych baterii, świetlówek. Większość mieszkańców korzysta z kolorowych pojemników rozstawionych w każdym obrębie gminy. Część mieszkańców objęta jest segregacją odpadów prowadzoną systemem workowym w indywidualnych gospodarstwach domowych.

W gminie istnieje zamknięte i zrekultywowane składowisko odpadów komunalnych w Kościelnikach Górnych o powierzchni 0,7 ha i pojemności 37,5 tys. m³. Eksploatację składowiska zakończono w 2000 r. Składowisko po zamknięciu zostało zrekultywowane w kierunku leśnym. Obecnie prowadzony jest monitoring ww. składowiska padów.

Obecnie na terenie gminy Leśna nie funkcjonuje żadne składowisko, a odpady w całości wyworzone są na składowisko odpadów w Lubaniu.

W ciągu ostatnich lat zlikwidowano również ponad 20 "dzikich składowisk odpadów" występujących na terenie gminy i obecnie takich dzikich wysypisk na terenie gminy już nie ma.

9.2.6. Sieć energetyczna

Przez obszar gminy przebiegają następujące linie elektroenergetyczne:

- linia przesyłowa o napięciu 220 kV relacji Mikułowa – Cieplice,
- linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Mikułowa – Bartoszówka,
- linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Jelenia Góra Wiskoza – Bartoszówka.

Na terenie gminy funkcjonuje również stacja elektroenergetyczna o górnym napięciu 110kV oraz dwie elektrownie wodne o mocy 2,4 MW i 4,2 MW, zlokalizowane przy Leśniańskim Zbiorniku Wodnym i Złotnickim Zbiorniku Wodnym.

9.2.7. Sieć telekomunikacyjna

Gmina Leśna posiada niewielkie lokalnie problemy w zakresie dostępu do sieci telefonii stacjonarnej. Natomiast prawie cały obszar gminy znajduje się w zasięgu działania telefonii komórkowej systemu GSM. W Pobiednej i w Smolniku znajdują się dwie stacje bazowe telefonii komórkowej, a w Leśnej przekładnik TV.

10. Zadania służące realizacji ponadlokalnych i lokalnych celów publicznych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, inwestycjami celu publicznego są inwestycje związane m.in. z budową obiektów dla organów władzy, szkolnictwa, ochrony zdrowia, opieki społecznej, zapewnienia bezpieczeństwa, ochroną dóbr kultury oraz realizacją dróg publicznych, kolei, dróg wodnych, sieci uzbrojenia i ochrony środowiska.

Wśród ważnych zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych na terenie gminy wymienić należy:

- realizację gminnego systemu ścieżek pieszo – rowerowych, powiązanych z układem regionalnym, (także z wykorzystaniem terenu po byłej linii kolejowej w obrębach Wolimierz i Pobiedna),
- oznakowanie szlaków turystycznych oraz zabytków,
- tworzenie bazy sportowo – rekreacyjnej w miejscowościach na terenie gminy.

Do istotnych zadań służących realizacji lokalnych celów publicznych należą omówione wcześniej zadania z zakresu infrastruktury technicznej i drogowej.

11. Synteza uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego i identyfikacja głównych problemów rozwoju przestrzennego gminy

Na podstawie przeprowadzonej analizy stanu zagospodarowania przestrzennego gminy oraz uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, gminę Leśna można scharakteryzować w następujący sposób:

- położona jest w południowo-zachodniej części województwa dolnośląskiego, w strefie przygranicznej;
- ma dobrze rozwinięty układ komunikacyjny - przez gminę przebiegają trzy drogi wojewódzkie. Najważniejsza dla Leśnej jest droga nr 393 Leśna-Lubań, która łączy ośrodek gminny z ośrodkiem powiatowym miastem Lubań. Najważniejsze drogi powiatowe to nr 12366 Leśna – Złotniki Lubańskie – droga nr 360 oraz droga nr 12367 Leśna – Miłoszówka – granica państwa. Pierwsza z nich stanowi wylot w kierunku Jeleniej Góry (ośrodek wyższego rzędu pomiędzy powiatowym, a wojewódzkim), ta droga prowadzi do przejścia granicznego z Czechami;
- funkcjonują tu dwa przejścia graniczne, dla ruchu pieszego w Świeciu i przejście drogowe w Miłoszowie.
- gmina jest zasobna w surowce mineralne. Obecnie występuje duże zainteresowanie eksploatacją bazaltów, dające podstawę do rozwoju przemysłu wydobywczego;
- zarówno Kwisa jak i jej dopływy mają charakter rzek górskich, które cechuje duża zmienność przepływu wód, co stwarza niebezpieczeństwo powodzi.
- tereny położone wzdłuż rzeki Kwisy i jej dopływów narażone są na niebezpieczeństwo powodzi. Konieczna jest budowa nowych i modernizacja istniejących wałów przeciwpowodziowych głównie na odcinku Kwisy w Leśnej, Smolniku i Szyszkowej oraz suchych zbiorników przeciwpowodziowych na dopływach Kwisy ;
- lesistość miasta i gminy wynosi 24,1 %. Zbiorowiska leśne występują głównie na wierzchołkach ciągnących się południkowym pasem wzgórz. Można tu wyróżnić 4 większe kompleksy leśne: las Grabiszycy, Miłoszowski, Świeciański i Osiedlowy, położony na wzgórzach przylegających od południa do miasta Leśna. Największy kompleks leśny położony jest w północno- zachodniej części gminy, tworzy go tzw. Wielki Lubański Las. W jego skład wchodzi obszary leśne obrębu Szyszkowa i Grabiszycy Dolne;
- na terenie gminy występują wartościowe pod względem przyrodniczym obszary. Północno – zachodnie tereny gminy obejmujące najbliższe otoczenie najcenniejszych pod względem krajobrazowym i

przyrodniczym terenów przełomu rzeki Kwisy, w rejonie miasta Leśna i wsi Stankowice, Złotniki Lubańskie i Złoty Potok objęte są ochroną w formie Obszaru Chronionego Krajobrazowego (bez nazwy). W gminie zlokalizowanych jest również 12 pomników przyrody ożywionej i 2 nieożywionej – stożek Perkuna i Światowida;

- obszar gminy jest bardzo atrakcyjny pod względem rekreacyjno- turystycznym, co spowodowane jest jego naturalnym położeniem na terenie Pogórza Izerskiego. Mocnym atutem nadającym gminie turystyczny charakter są dwa zbiorniki wodne: Jezioro Leśniańskie i Złotnickie, utworzone na skutek spiętrzenia wód po wybudowaniu dwóch zapór przeciwpowodziowych w przełomowej dolinie rzeki Kwisy. Obie zapory do dziś stanowią niezwykle atrakcję dla turystów, a okalające je tereny są wymarzone miejscem do letniego wypoczynku.
- w gminie Leśna znajdują się liczne obiekty zabytkowe. Dużą atrakcją są jej założenia pałacowo-parkowe w Grabiszycach Dolnych, Górnych i Średnich, w Kościelnikach Średnich i Górnych, w Pobiednej i w Szyszkowej, a także unikalny w skali województwa zamek Czocha i ruiny zamku Świecie;
- gmina posiada młodą strukturę demograficzną. Dominującą grupę ludności gminy stanowi grupa produkcyjna (18-65 lat) obejmująca 64,4 % ludności ogółu. Drugą, co do wielkości jest grupa przedprodukcyjna do 18 roku życia, która na terenie gminy liczy sobie 20,1 % ogółu ludności. Najmniej liczna jest grupa poprodukcyjna po 65 roku życia, która stanowi 15,5 % ogółu ludności;
- jednym z istotniejszych problemów z jakimi boryka się gmina jest wyższa niż w skali kraju stopa bezrobocia, szczególnie dotycząca terenów wiejskich. Trudna sytuacja na rynku pracy spowodowana jest zamknięciem kilku zakładów produkcyjnych na terenie gminy;
- jedynie dla 13% właścicieli gospodarstw rolnictwo jest głównym lub wyłącznym źródłem dochodu, a wiele gospodarstw nie ma następców. Indywidualna gospodarka rolna jest bardzo rozdrobniona. Przeważająca ilość (65%) gospodarstw rolnych to gospodarstwa małe i średnie. Przeważają gospodarstwa małe do 5 ha, spełniające w zasadzie funkcję gospodarstw socjalnych, gdzie produkcja towarowa zajmuje niewielki procent produkcji wytworzonej w tych gospodarstwach;
- na terenie gminy występuje znikoma liczba zakładów produkcyjnych, do największych podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w gminie należą: Kruszywa Polskie S.A. Oddział w Leśnej, ZPH Zakmet Kazimierz Chawchunowicz w Kościelnikach Średnich – produkcja wysoko zaawansowanych technologicznie wycinarek CNC, Prespol Sp. z o.o. PBK w Kościelnikach Średnich – produkcja artykułów metalowych;
- z uwagi na wskazany w studium znaczny rozwój zainwestowania na terenie gminy (w szczególności zabudowy mieszkaniowej), który w przypadku docelowego zainwestowania w całości, może spowodować wzrost liczby mieszkańców gminy o około 8- 9 tys. należy przewidzieć konieczność rozwoju istniejącego układu komunikacyjnego oraz zaopatrzenia w niezbędne media. Powyższe dane należy traktować orientacyjnie oraz przy założeniu, że rozwój planowanego zainwestowania będzie następował stopniowo.
- gminę cechuje również niski poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Całkowicie zwodociągowane są jedynie 3 miejscowości: Pobiedna, Świecie i Złotniki Lubańskie oraz miasto Leśna, a kanalizację posiada tylko miasto Leśna, Złotniki Lubańskie i część wsi Smolnik.

Główne problemy rozwojowe gminy zostały zidentyfikowane w „Lokalnym planie rozwoju miasta i gminy Leśna na lata 2007 – 2015” i przedstawiają się następująco:

- gospodarka ściekowa i wodociągowa:
 - niewystarczająca sieć kanalizacji sanitarnej,
 - brak pełnego systemu sieci wodociągowej,
 - niewystarczająca ilość oczyszczalni ścieków,
 - niedobór środków finansowych na budowę i remonty,
 - znaczne zanieczyszczenie środowiska,
- baza oświatowo – kulturalno - sportowa:
 - zły stan techniczny obiektów użyteczności publicznej: szkół, domów kultury, świetlic, boisk sportowych, stadionu sportowego, basenu kąpielowego,
 - wysokie koszty utrzymania obiektów, bieżących napraw i remontów,
 - niewystarczająca liczba boisk sportowych, świetlic, placów zabaw,
 - przestarzałe wyposażenie i narzędzia do pracy w zakresie edukacji i animacji kultury,
 - niski standard obiektów sportowych,

- niedostosowanie obiektów do potrzeb działań kulturalnych dla dzieci i młodzieży,
- nieprzystosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- drogownictwo:
 - zły stan nawierzchni dróg, ulic i chodników na terenie gminy,
 - zły stan techniczny infrastruktury przystankowej,
 - niski poziom bezpieczeństwa ruchu drogowego,
 - niski standard utrzymania istniejącej infrastruktury,
 - niedobór środków na przygotowanie nowych inwestycji w zakresie infrastruktury drogowej,
- inne:
 - niewystarczająca ilość miejsc parkingowych w Leśnej,
 - zły stan techniczny mostów i kładek na terenie gminy,
 - niedobór mieszkań komunalnych i socjalnych,
 - niski stan bezpieczeństwa publicznego.

V. KIERUNKI ROZWOJU GMINY LEŚNA

12. Kierunki rozwoju gminy

12.2. Główne cele rozwoju

Podstawowym celem rozwoju przestrzennego gminy jest uzyskanie takiej jej struktury funkcjonalno-przestrzennej, która w harmonijny i zrównoważony sposób wykorzysta walory przyrodnicze i kulturowe oraz własne zasoby dla potrzeb rozwoju oraz poprawy warunków życia mieszkańców. Na jego realizację składają się następujące cele cząstkowe:

- ochrona wartości przyrodniczych krajobrazowych i kulturowych,
- ochrona wartości kulturowych oraz obiektów dziedzictwa kulturowego,
- harmonizowanie struktury przestrzennej gminy i racjonalne wykorzystanie jej zasobów dla poprawy warunków zamieszkiwania, pracy i wypoczynku,
- wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich,
- dalszy rozwój funkcji turystycznej,
- rozwój wyspecjalizowanych typów produkcji rolniczej,
- aktywizację gospodarczą i rozwój przedsiębiorczości lokalnej,
- rozwój sieci i urządzeń infrastruktury technicznej.

12.3. Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Leśna

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym studium jest dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Ustalenia zawarte w tej części niniejszego dokumentu wyrażają kierunki zagospodarowania przestrzennego i lokalne zasady zagospodarowania terenu gminy. Nie ma tu jednak ścisłego przesądzenia o granicach zainwestowania i użytkowania terenu, co powinno być dokładniej określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W studium zostały określone kierunki i generalne zasady zagospodarowania poszczególnych obszarów gminy. Zmiana studium zawiera również elementy postulowane i zalecane, które warto wprowadzić, aby właściwie określać i realizować politykę przestrzenną gminy w zgodzie z ładem przestrzennym, poszanowaniem i zachowaniem wartości środowiska naturalnego i kulturowego.

Z uwagi na istniejące uwarunkowania, przewiduje się, że główną funkcją gminy Leśna będzie:

- funkcja rekreacyjno- turystyczna (w związku z atrakcyjnymi terenami leśnymi, wodnymi i cennymi przyrodniczo oraz dogodnymi połączeniami komunikacyjnymi z regionem),
- funkcja mieszkaniowa, w oparciu o istniejące i planowane zainwestowanie,
- funkcja rolnicza, uwzględniająca także działalność agroturystyczną,
- funkcja usługowo – produkcyjna,

zaś głównymi funkcjami miasta: stanowić będzie funkcja mieszkalna i usługowa (w tym: obsługa administracyjna w mieście stanowiącym ośrodek centrotwórczy gminy).

12.3.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów

O kierunku rozwoju miasta i gminy Leśna w dużej mierze decyduje jej atrakcyjność przyrodniczo- krajobrazowa oraz bliskie położenie wobec Lubania z dobrym połączeniem komunikacyjnym drogą wojewódzką nr 393. Czynniki te decydują głównie o rozwoju funkcji turystycznej i mieszkaniowej.

Rozwój turystyki powinien odbywać się zgodnie z zasadami ekorozwoju, w oparciu o aktywność społeczności lokalnej oraz zaangażowanie władz lokalnych w kształtowanie świadomości ekologicznej. Wysoki poziom tej świadomości może zapewnić ochronę zasobów lokalnego ekosystemu i racjonalne nim gospodarowanie. Zagospodarowanie turystyczne oraz baza noclegowa gminy wymaga podjęcia wielu przedsięwzięć mających na celu zwiększenie dostępności oraz podniesienie standardu usług. Szczególną wagę należy poświęcić rozwojowi agroturystyki.

Rozwój osadnictwa przewiduje się w oparciu o istniejące ośrodki, istniejącą sieć dróg oraz infrastrukturę techniczną. Należy dążyć do ograniczenia rozproszenia zabudowy poprzez przyjęcie zasady dogęszczania istniejących jednostek osadniczych. Przewiduje się realizowanie celów publicznych w obszarze całej gminy – stosownie do potrzeb.

Przestrzeń rolnicza na terenie gminy w ostatnich latach ulega zmniejszeniu. Studium przewiduje produkcję rolną na obszarach o kompleksach najbardziej żyznych gleb, dla części pozostałych terenów określa się przeznaczenie ich jako dolesienia. Studium nie wyklucza zachowania produkcji rolnej we wszystkich strefach funkcjonalnych.

Zbiorowiska leśne stanowiące zwarte kompleksy występują głównie jako 4 większe kompleksy leśne: las Grabiszyski, Miłoszowski, Świeciański i Osiedlowy, położony na wzgórzach przylegających od południa do miasta Leśna. Największy kompleks leśny jest w północno-zachodniej części gminy, tworzy go tzw. Wielki Lubański Las. W jego skład wchodzi obszary leśne obrębu Szyszkowa i Grabiszycy Dolne. Pozostałe zbiorowiska leśne w większości mają charakter wysp, rozdrobniony. Przewiduje się ochronę istniejącego drzewostanu zgodnie z przepisami odrębnymi.

Obszary wielofunkcyjnego rozwoju gospodarczego obejmującego przemysł, składy, handel i inne usługi zlokalizowane są głównie w mieście Leśna. Wyznaczone wzdłuż głównych dróg tereny stanowią dobry punkt dla lokalizowania tu ewentualnych baz transportowych i przeładunkowych oraz centrów logistycznych i parków maszynowych. Kilka z wyznaczonych rejonów spełnia wszelkie kryteria dla funkcjonowania lokalnych inkubatorów przedsiębiorczości oraz zakładów produkcyjnych.

12.3.2. Tereny mieszkaniowe

We wszystkich miejscowościach gminy ustala się utrzymanie i rozbudowę istniejących układów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej. Nowe tereny mieszkaniowe postuluje się realizować przede w powiązaniu z istniejącą siecią osadniczą. Rozwój nowoprojektowanych terenów należy prowadzić poprzez dopełnienie i intensyfikację istniejącej tkanki. Na nowych terenach rozwojowych przyrost zabudowy powinien również mieć charakter sukcesywny, oparty na dostępności do istniejącej sieci drogowej i sieci infrastruktury technicznej.

Zabudowa mieszkaniowa powinna uwzględniać ograniczenia wynikające z uciążliwości lokalizowania obiektów mieszkalnych w bezpośrednim sąsiedztwie dróg kołowych o dużym natężeniu ruchu samochodowego oraz obszarów przemysłowych. Pod uwagę winny być brane również ograniczenia związane z występowaniem obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo oraz terenów zagrożonych zalewaniem lub podsiąkaniem wód powodziowych.

W terenach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się lokalizację obiektów usługowych, produkcji nieuciążliwej oraz niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej.

12.3.3. Turystyka

Na terenie gminy przewiduje się rozwój usług turystyki, wypoczynku, sportu i rekreacji w oparciu o istniejące walory przyrodnicze i kulturowe. Zakłada się aktywny rozwój różnego rodzaju form wypoczynku, a przede wszystkim sportów rowerowych. Ze względu na duże tradycje rolnicze, spore nadzieje na ożywienie wiąże się także ze sportami konnymi. Pożądane jest wprowadzanie na terenie gminy wszelkich form agroturystyki rozumianej jako zorganizowany sposób spędzania czasu w zagrodach wiejskich.

Wzrasta zapotrzebowanie na turystykę weekendową. Rośnie popularność bazy pobytowej o rozbudowanych funkcjach: ośrodki rekreacyjno - wypoczynkowe, sportowe, turystyki zdrowotnej, o bardzo atrakcyjnych i różnorodnych programach. Atrakcje naturalne wzmacniane przez atrakcje specjalne w tym celu budowane stanowią dziś niezwykle dochodowy rodzaj przemysłu turystyczno-rozrywkowego.

Bogate i zróżnicowane walory krajobrazowe i przyrodnicze gminy sprzyjają uprawianiu turystyki wypoczynkowej i krajoznawczej. Głównym kierunkiem rozwoju tego typu turystyki jest edukacja ekologiczna i popularyzacja ochrony przyrody – zielone szkoły, kursy, szkolenia oraz ośrodki edukacji ekologicznej, powstawanie tras i ścieżek dydaktycznych. Coraz popularniejszą formą spędzania czasu wolnego jest foto lub video safari. Znakomitymi miejscami dla tego typu zainteresowań, są cenne pod względem przyrodniczym obszary związane z Obszarem Chronionego Krajobrazu i sieci Natura 2000.

Do priorytetów należy również rozwój turystyki wodnej (sporty wodne, kajakarstwo, wioślarstwo, żeglarstwo). Istotnym elementem rozwoju turystyki wodnej jest rozwój infrastruktury umożliwiającej pływanie łodziami, kajakami i rejsy statków wycieczkowych oraz doprowadzenie do odpowiedniej czystości wód w akwenach.

Aktywizacja i udostępnienie nowych obszarów dla turystyki, rekreacji i wypoczynku będzie mieć miejsce na terenach zainwestowanych wybranych miejscowości oraz w ich otoczeniu, a także na terenach leśnych, zieleni urządzonej i terenach otwartych, ze szczególnym uwzględnieniem walorów Obszaru Chronionego Krajobrazu. Należy jednak pamiętać o ochronie przed nadmierną penetracją najcenniejszych obszarów przyrodniczych. Ważne jest, aby kształtowanie turystyki odbywało się w poszanowaniu środowiska, a baza turystyczna powinna być lokalizowana wyłącznie na obrzeżach cennych przyrodniczo obszarów.

12.3.4. Tereny gospodarczo - usługowe

Aktywizacja gospodarcza terenów gminy jest jednym z czynników jej rozwoju przestrzennego. Jej ukierunkowanie powinno być związane z zintegrowanym podejściem do planowania, obejmującym łączne zagadnienia środowiskowe, gospodarcze, społeczne i przestrzenne.

W każdej miejscowości wyznaczono tereny usług. Są to tereny przewidziane pod lokalizację szeroko rozumianych usług komercyjnych oraz usług publicznych. Dla stworzenia nowej bazy noclegowo – gastronomicznej i rekreacyjnej wyznaczono tereny usług turystyki oraz tereny usług sportu i rekreacji nad zbiornikiem Leśniańsko – Złotnickim w Leśnej, Stankowicach, Złotnich Lubańskich i Złotym Potoku. Budowa zaplecza turystyczno – rekreacyjnego stanowić będzie jeden z czynników aktywizacji turystycznej na terenie gminy.

Dla rozwoju działalności produkcyjnej i usług zakłada się w szczególności rozwój potencjału przemysłowego oraz przetwórstwa rolniczego z odpowiednim zagospodarowaniem istniejących obiektów produkcyjnych i nieruchomości.

Szczególne znaczenie w aktywizacji gospodarczej gminy będą miały tereny związane z prowadzeniem działalności górniczej. Zakłada się prowadzenie powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych (bazaltu) na złożu Leśna – Brzozy i Miłoszów. Dla obsługi przemysłu wydobywczego przewiduje się lokalizację zakładu przerobczego przy złożu Leśna – Brzozy. Przy prowadzeniu eksploatacji surowców mineralnych dopuszcza się możliwość przebudowy układu komunikacyjnego. Z prowadzeniem działalności wydobywczej związany jest transport urobku. W celu częściowej eliminacji uciążliwości transportu zakłada się wywóz surowca głównie koleją.

Wobec silnej konkurencji poszczególnych samorządów w walce o nowych inwestorów podstawowym elementem rozstrzygającym o konkretnej lokalizacji zakładu/firmy jest kompleksowe przygotowanie terenów pod działalność gospodarczą. Dotyczy to głównie odpowiednio położonych i uzbrojonych działek budowlanych/inwestycyjnych, na których bez problemów technicznych i administracyjnych można wybudować w szybkim czasie obiekty służące produkcji lub usługom. Dlatego też bardzo istotnym jest, aby to gmina, po wytypowaniu obszarów pod inwestycje zewnętrzne (ze wskazaniem dopuszczalnych sektorów i branż), sukcesywnie przygotowała odpowiednie wyposażenie infrastrukturalne w ich otoczeniu (energia elektryczna, sieci telekomunikacyjne, drogi dojazdowe, wodociągi i kanalizacja).

12.3.5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

Niezbędnym czynnikiem aktywizacji poszczególnych obszarów gminy jest poprawa stanu technicznego istniejącej infrastruktury drogowej, komunalnej oraz społecznej, jak również wdrażanie nowych rozwiązań w tym zakresie. Studium zakłada systematyczny, równoległy z zagęszczaniem sieci osadniczej oraz liczbą inwestycji rozwój infrastruktury technicznej. Zakłada się zwiększenie sieci energetycznej oraz rozbudowanie systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych. Na terenie gminy dopuszcza się budowę masztów telefonicznych. Przewiduje się zwiększenie liczby abonentów, przez zwiększenie liczby przyłączy i modernizację (w miarę potrzeb) centrali telefonicznych.

Realizacja takich przedsięwzięć jest podstawą do szybszego oraz kompleksowego rozwoju lokalnego poprzez przyciąganie nowych inwestorów i wzmocnienie konkurencyjności firm istniejących. Jednocześnie ma ona służyć poprawie jakości życia mieszkańców. Kompleksowa poprawa stanu infrastruktury technicznej, przy jednoczesnym umiejętnym wykorzystaniu przyrodniczych i środowiskowych atutów gminy, jest również czynnikiem determinującym rozwój turystyki weekendowej i urlopowej.

12.3.5.1. Infrastruktura komunikacyjna

Studium zakłada rozbudowę układu komunikacyjnego zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, a w szczególności wprowadza rezerwę terenu o szerokości 35 metrów pod projektowane wschodnie obejście miasta Leśna w ciągu drogi wojewódzkiej nr 393. Do czasu realizacji ww. inwestycji użytkowanie terenu pozostaje bez zmian, wprowadza się natomiast zakaz zabudowy i lokalizacji infrastruktury technicznej.

Zasady rozwoju infrastruktury drogowej:

- przewiduje się możliwość modernizacji dróg publicznych na terenie gminy z dostosowaniem ich do warunków wynikających z obowiązujących przepisów, w tym: obejścia miejscowości, poszerzenia przekroju poprzecznego, korekty nienormatywnych łuków, przebudowę skrzyżowań, budowę zatok autobusowych itp.,
- przy głównych trasach (przy drogach wojewódzkich) należy wykonać parkingi z podstawowym wypożyczeniem obsługi podróżnych w tym parkingi dla pojazdów ciężarowych oraz wzbogacić liczbę stacji paliw,

- obsługa projektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej w sąsiedztwie dróg głównych i zbiorczych powinna odbywać się z wykorzystaniem ulic klas niższych, tj. ulic lokalnych, dojazdowych lub pieszo – jezdnych.
- przy lokalizowaniu zabudowy na terenach sąsiadujących z drogami publicznymi należy uwzględnić strefy ograniczonego użytkowania terenu tj.:
 - strefę wyłączoną z wszelkiej działalności budowlanej - określoną przepisami ustawy drogach publicznych - (Dz.U.00.71.838),
 - strefę negatywnego oddziaływania drogi, związaną ze szkodliwym działaniem hałasu, spalin i innych elementów toksycznych na obiekty z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi. Lokalizacja budynków w tej strefie wymaga zastosowania w obiektach zabezpieczeń wymaganych odpowiednimi przepisami prawa budowlanego – Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. 02.75.960 z późn. zm.) lub założenia elementów osłonowo-ekranujących staraniem Inwestora danego obiektu.
- ustala się utrzymanie istniejącego granicznego przejścia drogowego w Miłoszowie oraz reorganizację przejścia pieszego na drogowe w Świeciu w ciągu drogi wojewódzkiej nr 360,
- ważniejsze zasady do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:
 - przy drogach wojewódzkich i powiatowych (o ile jest to możliwe także przy gminnych) przechodzących przez tereny zabudowane należy wykonać jedno lub obustronne chodniki, w miarę możliwości oddzielone pasem zieleni,
 - na obszarach wiejskich należy przyjąć ograniczenie projektowanej nowej zabudowy (zwłaszcza mieszkaniowej) wzdłuż głównych dróg tranzytowych, które z zasady powinny omijać tereny zurbanizowane i przeznaczone do urbanizacji,
 - elementy obsługi ruchu drogowego (stacje: paliw, warsztaty, motele, parkingi itp.) należy lokalizować poza obszarem zabudowanym na odcinkach prostych dróg z zabezpieczeniem normatywnych warunków widoczności poziomej i pionowej w obszarze podłączenia do drogi głównej.

Istotnym elementem układu komunikacyjnego gminy jest rozbudowa systemu tras pieszo - rowerowych. Obok przenoszenia codziennego, lokalnego ruchu mieszkańców gminy będzie miał on istotne znaczenie dla obsługi ruchu turystycznego. W studium zakłada się:

- rozwój systemu tras pieszo - rowerowych z wykorzystaniem dróg gminnych o niskim natężeniu ruchu i odpowiedniej, utwardzonej nawierzchni na terenach otwartych gminy, przy odpowiednim ich oznakowaniu,
- prowadzenie odcinków tras pieszo - rowerowych na terenach zabudowanych poszczególnych miejscowości jako urządzonych i oznakowanych ścieżek, wyposażonych w oddzielną jezdnię z odpowiednią nawierzchnią i bezkolizyjne skrzyżowania z drogami lub ulicami.
- przystosowanie i podłączenie do układu tras pieszo - rowerowych dawnego toru linii kolejowej na obszarze obrębów Pobiedna i Wolimierz.

Zasady rozwoju infrastruktury kolejowej:

- zakłada się modernizację i przebudowę istniejącej linii kolejowej w celu uzyskania odpowiednich parametrów prędkości w ruchu pasażerskim i towarowym,
- budynki i budowle mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego, z tym że odległość ta nie może być mniejsza niż 20 m od osi skrajnego toru; z zastrzeżeniem, iż budynki mieszkalne, zamieszkania zbiorowego czy też użyteczności publicznej powinny być usytuowane w odległości zapewniającej, w zależności od przeznaczenia budynku, zachowanie norm dopuszczalnego natężenia hałasu i drgań,
- lokalizacja przyszłych inwestycji w sąsiedztwie terenów PKP musi zapewnić sprawny i bezpieczny ruch pociągów w trakcie eksploatacji, a także w trakcie ewentualnej modernizacji linii kolejowej,
- ze względu na uciążliwości związane z ruchem pociągów (hałas) w strefie terenów kolejowych proponuje się lokalizować tereny zielone,
- w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych, obowiązuje Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 07.08.2008 r., Dz. U. 2008, Nr 153, poz. 955,

- od zewnętrznej krawędzi budowli kolejowej (do takich należy zaliczyć m.in. rów odwadniający, podtorze, podnoże nasypu) należy pozostawić pas gruntu o szerokości 4,0 m, dla potrzeb tzw. kolejowej drogi technologicznej wykorzystywanej m.in. przez służby ratownicze,
- roboty ziemne mogą być wykonywane w odległości nie mniejszej niż 4 m od granicy obszaru kolejowego. Wykonywanie robót ziemnych w odległości od 4 do 20 m od granicy obszaru kolejowego powinno być każdorazowo uzgadniane z zarządcą infrastruktury.

12.3.5.2. Infrastruktura techniczna

Zasady rozwoju infrastruktury technicznej:

zaopatrzenie w wodę:

- zakłada się utrzymanie istniejącego systemu zaopatrzenia gminy w wodę, wykorzystującego istniejące ujęcia oraz dalszą rozbudowę tego systemu, w tym działania dalszego wodociągowania gminy. W zakresie zaopatrzenia w wodę ustala się ponadto konieczność modernizacji sieci wodociągowej w celu poprawy jakości i ilości wody,
- w latach 2010-2014 planowana jest budowa sieci wodociągowej w 4 sołectwach: Bartoszkówka, Zacisze, Złotniki Lubańskie oraz Złoty Potok,
- w latach 2011-2014 w: Grabiszycach, Stankowicach i w Świeciu,
- w Pobiednej potrzeba jest modernizacji i wymiany całej sieci wodociągowej.

odprowadzanie ścieków:

- zakłada się utrzymanie istniejącego systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków oraz jego sukcesywną rozbudowę na bazie zbiorczych sieci wodociagowych i kanalizacyjnych,
- porządkowanie gospodarki ściekowej opiera się na planach budowy kanalizacji dla poszczególnych obszarów gminy wraz z częściową budową lokalnych oczyszczalni ścieków. Częściowo planowane sieci kanalizacyjne zostaną podłączone do istniejącej oczyszczalni w Smolniku,
- jednym z podstawowych zadań w gestii władz gminy jest modernizacja oczyszczalni w Smolniku, budowa oczyszczalni w Pobiednej i w Złotnikach Lubańskich,
- w ramach porządkowania gospodarki ściekowej, ze względu na częściowo duże rozproszenie zabudowy na terenie gminy, możliwe jest również zastosowanie oczyszczalni przydomowych oraz rozwiązań indywidualnych w przypadkach gdzie jest to ekonomicznie i technicznie uzasadnione.

zaopatrzenie w gaz:

- dopuszcza się możliwość modernizacji i rozbudowy istniejącej sieci gazowej,
- rozbudowa rozdzielczej sieci gazowej oraz przyłączenie nowych odbiorców może odbywać się, po spełnieniu warunków technicznych i ekonomicznych określonych w przepisach szczególnych,
- wzdłuż gazociągu podwyższonego średniego ciśnienia, obowiązuje strefa kontrolowana, w obrębie której obowiązują ograniczenia w ich użytkowaniu zgodnie z przepisami szczególnymi
- strefa kontrolowana sieci gazowej podwyższonego średniego ciśnienia stanowi obszar, w którym operator sieci jest uprawniony do zapobiegania działalności mogącej mieć negatywny wpływ na jej trwałość i prawidłową eksploatację,
- dla ww. stref ustala się następujące zasady zagospodarowania:
 - zakaz lokalizacji wszelkiej zabudowy,
 - obowiązek zapewnienia swobodnego dojazdu do sieci infrastruktury technicznej oraz swobodnego przemieszczania się wzdłuż gazociągu,
 - dopuszcza się lokalizację sieci podziemnego uzbrojenia technicznego zgodnie z przepisami szczególnymi,
 - zakaz sadzenia drzew i krzewów – zagospodarowanie terenu zielenią niską,
 - zakaz prowadzenia działalności mogącej zagrozić trwałości gazociągu podczas eksploatacji,
- przewiduje się budowę nowego gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Leśna - Leśna k/Lubania, o ciśnieniu MOP 8.4 MPa wraz ze strefą kontrolowaną w wielkości 4m (po 2 m od osi gazociągu) i przy założeniu, że będzie on przebiegał wzdłuż istniejącego gazociągu podwyższonego średniego ciśnienia (w jego bezpośredniej bliskości). Po wybudowaniu nowego gazociągu istniejący gazociąg zostanie wyłączony z eksploatacji.

elektroenergetyka:

- dopuszcza się możliwość eksploatacji i modernizacji elementów sieci elektroenergetycznej oraz możliwości jej odbudowy, rozbudowy, przebudowy i nadbudowy,
- ustala się obowiązek zachowania normatywnych odległości zabudowy od linii elektroenergetycznych,
- wzdłuż linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV wyznacza się strefę kontrolowaną w obrębie której obowiązują ograniczenia w ich użytkowaniu zgodnie z przepisami szczególnymi o szerokości 70 metrów (po 35 m od osi linii w obu kierunkach),
- wzdłuż linii elektroenergetycznych o napięciu 110kV wyznacza się strefę kontrolowaną w obrębie której obowiązują ograniczenia w ich użytkowaniu zgodnie z przepisami szczególnymi o szerokości 30 m (po 15 m od osi linii w obu kierunkach),
- przewiduje się budowę nowej linii elektroenergetycznej o napięciu 110kV relacji Bartoszkówka – projektowany GPZ Ołowice wraz ze strefą kontrolowaną w obrębie której obowiązują ograniczenia w ich użytkowaniu zgodnie z przepisami szczególnymi,
- dla zaopatrzenia w energię elektryczną nowych obszarów przewidzianych do zainwestowania niezbędna będzie budowa nowych stacji transformatorowych 20/0,4 kV, linii zasilających kablowych i napowietrzno-kablowych 20 kV oraz sieci rozdzielczej nN,
- dopuszcza się możliwość pozyskiwania energii elektrycznej z niekonwencjonalnych i odnawialnych źródeł z wyłączeniem elektrowni wiatrowych, przy założeniu, że ich moc nie przekroczy 100kW,
- na wybranych obszarach określa się tereny oznaczone symbolem EEF, przeznaczone pod budowę elektrowni fotowoltaicznej, dla której obowiązywać będą właściwe przepisy szczególne oraz dla której, z uwagi na brak przewidywanych negatywnych oddziaływań, nie określa się stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu.

telekomunikacja:

- dopuszcza się lokalizację sieci telekomunikacyjnych zarówno w tradycyjnych jak i w nowych technologiach, w tym budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury światłowodowej,
- zakłada się objęcie gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym, połączonym z systemami sieci internetowych: wojewódzkiej i krajowej,
- zakłada się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych (przewodowych i bezprzewodowych) stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i w regionie.

12.4. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego

12.4.1. Polityka ochrony środowiska

Zasoby przyrody muszą podlegać skutecznej ochronie we wszystkich jej komponentach w oparciu o obowiązujące przepisy. Zagadnieniem szczególnej wagi jest ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych, a także ujęć wody. Warunkiem skutecznej ich ochrony jest racjonalne wykorzystanie zasobów dyspozycyjnych wód, proekologiczne inwestycje oraz konsekwentne działania administracyjne na rzecz porządkowania gospodarki wodno-ściekowej zlewni rzek.

W celu zapewnienia właściwej ochrony walorów naturalnych niezbędne będzie zastosowanie się do następujących podstawowych zasad:

- zachowanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej wewnątrz systemu obszarów chronionych,
- zachowanie różnorodności ekologicznej,
- wzmożona ochrona zasobów środowiska (gleby, lasy i zadrzewienia, wody otwarte, torfowiska, bagna itp.) oraz naturalnej konfiguracji terenu (skarpy, krawędzie tarasów, formy wydymowe i inne),
- oparcie miejscowego rolnictwa na kryteriach ekologicznych,
- preferencje w przeznaczaniu terenów na cele rekreacyjne (dla form publicznych form rekreacji),
- zwiększenie obszarów leśnych i zadrzewionych zwłaszcza w obrębie gruntów słabych i zawodnych w uprawie rolniczej,

- utrzymanie wód w najwyższych obowiązujących klasach czystości oraz podnoszenia retencji wodnej w każdej postaci (zbiorniki wodne, zabiegi fitomelioracyjne itp.),
- rekultywacja terenów o obniżonych walorach przyrodniczych,
- wzbogacenie i naturyzacja oraz przestrzenna integracja małych form krajobrazowych (zadrzewienia śródpolne i przydrożne, małe oczka wodne itp. elementy wytwarzające lokalne kanały ekotonowe) na obszarach monokultur rolnych, gdzie zalesienia ze względu na jakość gleb są raczej niemożliwe,
- ochrona i odtwarzanie możliwie jak najszerszych korytarzy ekologicznych i roślinnych pasów ochronnych spełniających funkcję izolacyjną wzdłuż cieków aby zmniejszyć możliwość spływu powierzchniowego zanieczyszczeń do wód powierzchniowych,
- pozostawienie wzdłuż cieków, wolne od zabudowy pasy terenów o szerokości 3 m (licząc od górnej krawędzi koryt potoków) w celu umożliwienia administratorom cieków wykonywania prac remontowych,
- na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią wskazanego na rysunku zmiany studium obowiązują przepisy szczególne określone w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. Prawo wodne (Dz. U z 2011 r. Nr 32, poz. 159 ze zmianami),
- szczególną ochroną należy objąć najbardziej cenne przyrodniczo obszary:
 - projektowany Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego” (kod obszaru: PLH020102),
 - projektowany Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 „Sztolnie w Leśnej” (kod obszaru: PLH020013),
 - Obszar Chronionego Krajobrazu (bez nazwy), na terenie którego obowiązują zapisy określone w Uchwale Nr XXXVII/339/93 Rady Miejskiej Gminy Leśna z dnia 29 czerwca 1993 r. w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie gminy Leśna
 - 14 pomników przyrody,
 - stanowiska chronionych roślin i zwierząt,
- podnoszenie wiedzy na temat wartości środowiska przyrodniczego i kulturowego na terenie gminy poprzez działalność informacyjną i edukacyjną, a także rozwój infrastruktury turystycznej takiej jak ścieżki rowerowe i piesze,

12.4.2. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Obszar gminy Leśna charakteryzuje się średnią jakością gleb, ale wysoką wartością środowiska przyrodniczego. Z tego względu gmina nastawiona jest na rozwój turystyki, rekreacji oraz prowadzenie gospodarstw agroturystycznych. Rolnictwo w gminie powinno mieć kierunek specjalistyczny, w którym będą przeważać gospodarstwa o małym areale, albo ekstensywny z przewagą dużych gospodarstw rolnych, o paszowym kierunku produkcji rolnej.

Dla przebudowy struktury agrarnej terenów gminy i restrukturyzacji funkcjonowania tej gałęzi gospodarki zakłada się w studium:

- dostosowanie produkcji roślinnej do warunków przyrodniczych: warunki naturalne, w których 66 % użytków rolnych zajmują łąki i pastwiska stwarzają dogodne możliwości prowadzenia rolnictwa ekstensywnego, na dużym obszarze, a preferowanym kierunkiem produkcji powinna być hodowla zwierząt wypasowych: bydła, owiec, koni oraz produkcja ekologiczna. Małe gospodarstwa natomiast powinny wprowadzić produkcję specjalistyczną, np. warzyw, owoców oraz hodowlę ryb na większą skalę. Obecnie w Zaciszu i Stankowicach prowadzona jest sprzedaż miodu, w Kościelnikach Górnych i Kościelnikach Średnich uprawa warzyw, a w Smolniku – truskawek i warzyw.
- rozwijanie produkcji rolniczej dla potrzeb rynku biopaliw;
- rozwój produkcji zwierzęcej,
- sukcesywne prowadzenie prywatyzacji gruntów rolnych,
- ochronę gruntów najwyższych klas bonitacyjnych (II- III) przed zmianą użytkowania na cele inne niż rolne, położonych poza terenami zainwestowanymi,
- rozdysponowanie niewykorzystanych gruntów z zasobu Administracji Zasobu Własności Rolnych Skarbu Państwa, poprzez dzierżawę, sprzedaż i przekazywanie nowym grupom producentów,
- dostosowanie wielkości gospodarstw i ich możliwości produkcyjnych do warunków ekonomicznych na zmieniających się rynkach zbytu.

12.4.3. Kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

Zakłada się ochronę istniejących lasów zgodnie z przepisami odrębnymi. Gospodarka leśna prowadzona będzie według planów urządzenia lasów zgodnie z zasadami proekologicznej gospodarki leśnej. Ustala się zasadę nie przeznaczania terenów istniejących lasów na cele nieleśne. Przewiduje się możliwość wprowadzenia zalesień i dolesień niewielkich terenów, na obszarach nieurbanizowanych, na gruntach niskich klas w sąsiedztwie istniejących lasów.

Dla prowadzenia gospodarki leśnej w obszarze gminy zakłada się w studium w szczególności:

- w nowo utworzonych kompleksach leśnych dopuszcza się lokalizację obiektów związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej,
- możliwość wprowadzania zalesień zgodnie z przepisami szczególnymi,
- modernizację istniejącej sieci dróg leśnych oraz gminnych przebiegających przez większe kompleksy leśne dla transportu pozyskiwanego drewna,
- udostępnienie dla rekreacji i turystyki wyznaczonych do tego obszarów leśnych, a w tym: wykorzystanie części dróg leśnych jako szlaków pieszych, rowerowych i konnych oraz wyznaczenie na terenach lasów zorganizowanych miejsc wypoczynku.

W studium postuluje się ochronę zadrzewień alejowych wzdłuż dróg, zadrzewień śródpolnych oraz wzdłuż otwartych powierzchni wodnych i cieków zgodnie z przepisami szczególnymi. Zakłada się również zachowanie, ochronę i bieżącą konserwację istniejących parków, zieleńców i skwerów, a także wprowadzanie nowej zieleni izolacyjnej w obszarach istniejącej i planowanej zabudowy przemysłowo – składowej.

12.4.4. Warunki aerosanitarnie

Przewiduje się ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, powstających głównie w związku z ogrzewaniem węglem. Zakłada się modernizację zakładów w celu dostosowania ich do obowiązujących przepisów i norm. Postuluje się wprowadzanie odnawialnych źródeł energii (energia z biomasy, energia słońca) lub mało uciążliwych czynników grzewczych - gaz, olej niskosiarkowy, energia elektryczna. W przypadku ogrzewania opartego na paliwach stałych, postuluje się stosowanie urządzeń o niskiej emisji substancji szkodliwych oraz paliw stałych o niskiej zawartości siarki.

12.4.5. Gospodarka wodna

Zakłada się poprawę jakości zasobów wód gruntowych i powierzchniowych w obszarze gminy poprzez:

- budowę systemu kanalizacji sanitarnej,
- ochronę istniejących terenów bagiennych i podmokłych położonych w sąsiedztwie cieków wodnych stanowiących naturalne pasy ochronne i oczyszczające wody powierzchniowe.

Ponadto, ustanawia się zakaz zasypywania, osuszania i zanieczyszczania naturalnych zbiorników wodnych. Istniejące w gminie ciek wodne i rzeki należy chronić przed ich przebudową i regulacją. Tereny podsiąkające i zalewowe w sąsiedztwie cieków wodnych oraz rzek należy pozostawić jako tereny zalewowe bez prawa zabudowy. Zakazuje się wprowadzania inwestycji mogących zaburzyć stosunki wodne, a przy planowaniu i realizacji przedsięwzięcia powinny być stosowane rozwiązania, które ograniczą zmianę stosunków wodnych do rozmiarów niezbędnych ze względu na specyfikę przedsięwzięcia.

Należy prowadzić racjonalną gospodarkę wodną pozwalającą na ograniczenie zużycia wody. Zakłada się działania zapobiegające ponad normatywnym poborom wód.

Zakazuje się wprowadzania ścieków (bytowych, komunalnych, przemysłowych) do cieków wodnych oraz rowów. Wprowadza się obowiązek wstępnego oczyszczania ścieków przemysłowych w granicach działki przed odprowadzeniem ich do kanalizacji sanitarnej lub innego odbiornika. Przede wszystkim działania zapobiegawcze zanieczyszczeniu wód powinny polegać na egzekwowaniu przestrzegania przepisów sanitarnych przez inwestorów i zakłady przemysłowe.

Ustala się zasadę odprowadzania ścieków bytowych i komunalnych kanalizacją gminną. Do czasu jej powstania dopuszcza się odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych z okresowym ich wywozem na zlewnię przy najbliższej oczyszczalni.

12.4.6. Gospodarka odpadami

Nadrzędnym celem polityki w zakresie gospodarki odpadami jest skuteczna segregacja wytwarzanych odpadów, zapobieganie powstawaniu odpadów przez rozwiązanie problemu odpadów „u źródła”, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów niewykorzystanych.

Planuje się, iż odpady z terenu miasta i gminy Leśna w dalszym ciągu wywożone będą na składowisko w Lubaniu. Kontynuowana będzie również selektywna zbiórka odpadów opakowaniowych/surowców wtórnych w oparciu o:

- kolorowe pojemniki rozstawione w każdym obrębie lub
- system workowy w indywidualnych gospodarstwach domowych.

Sukcesywnie rozbudowywana będzie również selektywna zbiórka innych odpadów, jak np. wielkogabarytowych, zużytych baterii, świetlówek.

Na obszarze miasta Leśna i miejscowości Pobiedna przewiduje się realizację gminnych punktów zbierania odpadów niebezpiecznych, które będą obsługiwać obszar całej gminy Leśna.

Aby doprowadzić do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami należy:

- podjąć działania w kierunku edukacji ekologicznej,
- ustanowić pobieranie z góry zryczałtowanej opłaty rocznej za zapewnienie usługi usuwania odpadów (taki sposób poboru opłat spowoduje nawyk legalnego usuwania odpadów).

W celu określenia działań zmierzających do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami należy zastosować gminny program gospodarki odpadami.

12.5. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Studium zakłada kształtowanie harmonijnego, współczesnego krajobrazu kulturowego z uwzględnieniem uwarunkowań i tradycji historycznych oraz regionalnych, a na obszarach krajobrazu zdegradowanego rewaloryzację tych terenów.

Ustala się ochronę istniejących zabytków na terenie Gminy Leśna. Ochroną objęte zostaną:

- wskazane stanowiska archeologiczne,
- zabytki wpisane do rejestru zabytków,
- zabytki będące w ewidencji konserwatorskiej,
- tereny o cennych walorach kulturowo – krajobrazowych, dla których określono strefy ochrony konserwatorskiej, dla których obowiązują wymogi konserwatorskie opisane poniżej.

Zgodne z ustaleniami Studium jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych bardziej rygorystycznych i szczegółowych regulacji konserwatorskich niż te, które zostały określone w niniejszym dokumencie.

12.5.1. Ochrona konserwatorska

Na terenie Gminy Leśna wyznaczono następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

- strefę „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej, w której obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:
 - należy zachować historyczny układ przestrzenny: rozplanowanie dróg, ulic, placów, linie zabudowy, kompozycje wnętrz urbanistycznych i kompozycje zieleni oraz poszczególne elementy tego układu: zabudowę (z wyłączeniem obiektów kolidujących) i zieleni, nawierzchnie ulic, placów i chodników, cieków i zbiorniki wodne, instalacje wodne i inne historyczne obiekty techniczne.
 - należy konserwować zachowane elementy układu przestrzennego.
 - poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych należy utrzymywać we właściwym stanie technicznym. Obiekty zniszczone lub zaniebane należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu.
 - należy dążyć do odtworzenia zniszczonych elementów zespołu. W niektórych przypadkach zaleca się zaznaczenie śladów nie istniejących fragmentów historycznej kompozycji przestrzennej.

- należy dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali i bryły oraz nawiązać formami współczesnymi do lokalnej tradycji architektonicznej. Nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną.
 - obiekty dysharmonizujące należy usunąć lub pozostawić do śmierci technicznej. Dopuszcza się przekształcenie ich, zgodnie z zaleceniami podanymi dla nowej zabudowy. Analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów zniekształcających założenie historyczne. Obiekty tymczasowe należy likwidować.
 - obowiązuje zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych (np. związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji), lokalizacji masztów, dużych urządzeń technicznych, kolidujących z krajobrazem kulturowym.
 - należy podtrzymać funkcje historyczne utrwalone oraz dostosować funkcje współczesne do wartości zabytkowych zespołu i jego poszczególnych obiektów, a funkcje uciążliwe i degradujące wyeliminować.
 - w przypadku inwestycji nowych należy preferować te z nich, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalania istniejących już relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu.
 - określa się wymóg nawiązania gabarytami nowej zabudowy i sposobów kształtowania bryły do miejscowej tradycji architektonicznej, a w szczególności technologii budowania, systemów budowania, stosowania gabarytów i proporcji stolarki okiennej i drzwiowej, stosowania materiałów naturalnych tj. drewna, kamienia tynków naturalnych i dachówki ceramicznej, dopuszcza się sztuczny łupek.
 - zabrania się stosowania okładzin na elewacji z pcv, ocieplania z zewnątrz budynków konstrukcji drewnianej, szachulcowej, przysłupowej itp.
 - zabrania się prowadzenia przewodów wentylacyjno-spalinowych po elewacji budynku.
 - zaleca się przystosowanie nowych budynków do wysokości budynków sąsiadujących.
 - zakazuje się stosowania dachów o mijających się połaciach na wysokości kalenicy oraz dachów o asymetrycznym nachyleniu połaci.
 - umieszczanie reklam lub innych tablic nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub obszarze element obcy, jest bezwzględnie zabronione. Dopuszczalne jest umiejscawianie tablic informacyjnych instytucji lub szyldów sklepów i zakładów w miejscach na to wyznaczonych, we właściwej nie agresywnej formie.
- strefę „B” ochrony konserwatorskiej, w której obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:
 - zaleca się zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim układu dróg, podziału działek i sposobu zagospodarowania działek.
 - zaleca się restaurację i modernizację techniczną obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości obiektów.
 - obiekty dysharmonizujące należy usunąć lub pozostawić do śmierci technicznej. Dopuszcza się przekształcenie ich, zgodnie z zaleceniami podanymi dla nowej zabudowy. Analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów zniekształcających założenie historyczne. Obiekty tymczasowe należy likwidować.
 - obowiązuje zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych (np. związanych z urządzeniami przekaźnikowymi telekomunikacji), lokalizacji masztów, dużych urządzeń technicznych, kolidujących z krajobrazem kulturowym.
 - zaleca się dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali, formy bryły i zastosowanych naturalnych materiałów, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej.
 - określa się konieczność stosowania tradycyjnych technik i materiałów przy remontach obiektów zabytkowych, zachowania jednolitej bryły, formy i elewacji budynków.
 - określa się wymóg nawiązania gabarytami nowej zabudowy i sposobów kształtowania bryły do miejscowej tradycji architektonicznej, a w szczególności technologii budowania, systemów budowania, stosowania gabarytów i proporcji stolarki okiennej i drzwiowej, stosowania materiałów naturalnych tj. drewna, kamienia tynków naturalnych i dachówki ceramicznej, dopuszcza się sztuczny łupek.
 - zabrania się stosowania okładzin na elewacji z pcv, ocieplania z zewnątrz budynków konstrukcji drewnianej, szachulcowej, przysłupowej itp.

- zabrania się prowadzenia przewodów wentylacyjno-spalinowych po elewacji budynku.
 - zaleca się przystosowanie nowych budynków do wysokości budynków sąsiadujących.
 - zakazuje się stosowania dachów o mijających się połaciach na wysokości kalenicy oraz dachów o asymetrycznym nachyleniu połaci.
 - obszary objęte strefą podlegają rygorom konserwatorskim w zakresie utrzymania zasadniczych elementów struktury przestrzennej, utrzymania zasadniczej substancji zabytkowej.
 - nowa zabudowa wprowadzona w obszar strefy winna współgrać z zabudową historyczną, zwłaszcza w zakresie skali, gabarytów i linii zabudowy.
- strefę ochrony historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych, w której obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:
 - zakaz sytuowania barier optycznych,
 - ogólne zalecenia dotyczące nowej zabudowy oraz zagospodarowania terenu: wysokość zabudowy do 2 kondygnacji i operowanie drobną formą architektoniczną, dachy strome, kryte ceramicznie,
 - zakaz umieszczania reklam lub innych tablic, niezwiązanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących element obcy w tym obszarze.

12.5.2. Ochrona archeologiczna

Na terenie Gminy Leśna wyznaczono:

- strefę "W" ochrony archeologicznej, w której obowiązują następujące wymogi:
 - zakazana jest wszelka działalność budowlana, inwestycyjna nie związana bezpośrednio z konserwacją lub rewaloryzacją tego terenu,
 - dopuszcza się jedynie prowadzenie prac : porządkowych, konserwacji zachowanych fragmentów zabytkowych w celu ich ekspozycji w terenie, przystosowania terenu do pełnienia funkcji muzealnych, rekreacyjnych, kultowych i innych.
- strefę „OW” obserwacji archeologicznej, w obrębie której, dla strefy i dla stanowisk archeologicznych obowiązuje prowadzenie badań archeologicznych na podstawie przepisów odrębnych.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego oraz granice wyznaczonych stref ochrony konserwatorskiej mogą podlegać wersyfikacji przy zmianach dotyczących zagospodarowania poszczególnych terenów, szczególnie pod nową zabudowę.

W obrębie chronionych stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- w obrębie znajdujących się na terenie objętym opracowaniem planu chronionych stanowisk archeologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie wszelkie zamierzenia inwestycyjne wymagają przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- należy wyłączyć spod ewentualnego zalesienia obszary stanowisk archeologicznych.
- określa się priorytet wymogów konserwatorskich oraz zakaz działań inwestycyjnych niezwiązanych bezpośrednio z rewaloryzacją zabytkowego terenu. Zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi wymagają przeprowadzenia badań archeologiczno – architektonicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

12.5.3. Obiekty i obszary zabytkowe

Ochroną konserwatorską objęte zostały obszary, zespoły i obiekty o istotnych lokalnych walorach historycznych, kulturowych i krajobrazowych, ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków. Podlegają one rygorom ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wojewódzka i gminna ewidencja zabytków architektury i budownictwa obejmuje różne obiekty nieruchomości powstałe przed 1945 rokiem, w których późniejsza działalność nie zatarła cech świadczących o ich historycznym rodowodzie, stanowiące charakterystyczne przykłady działalności budowlanej dawnych epok lub posiadające znaczące w skali lokalnej walory artystyczno-architektoniczne.

Do ewidencji zabytków - oprócz obszarów układów ruralistycznych poszczególnych wsi oraz obszaru urbanistycznego miasta Leśna - włączane są historyczne obszary, pojedyncze budynki lub ich zespoły, urządzenia techniki, trwale posadowione w danym miejscu, budowle odznaczające się bryłą oraz detalem architektonicznym charakterystycznym dla pewnego stylu lub lokalnego środowiska kulturowego, pełniące istotną rolę w historycznym układzie przestrzennym miejscowości (wyznaczają linię zabudowy, stanowią zamknięcie wnętrza urbanistycznego lub znaczący akcent architektoniczny, organizują przestrzennie narożnik itp.), i należące do najstarszych obiektów na danym terenie.

Dla obiektów budowlanych ujętych w ewidencji zabytków, obowiązują następujące wymagania konserwatorskie:

- należy zachować ich bryłę, kształt i geometrię dachu oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane,
- należy utrzymać, a w przypadku zniszczenia odtworzyć historyczny detal architektoniczny,
- należy zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów zgodne z historycznym wizerunkiem budynku, należy utrzymać - lub odtworzyć - oryginalną stolarkę okien i drzwi,
- w przypadku konieczności przebicia nowych otworów, należy je zharmonizować z zabytkową elewacją budynku,
- należy chronić zachowany układ i wystrój wnętrza oraz dążyć do jego odtworzenia w tych przypadkach, gdy uległ niekorzystnym zmianom,
- należy stosować kolorystykę i materiały nawiązujące do tradycyjnych lokalnych rozwiązań, w tym ceramiczne lub tynkowe pokrycie ścian zewnętrznych;
- zakazuje się stosowania okładzin ściennych typu "siding",
- elementy elewacyjne instalacji technicznych należy montować z uwzględnieniem wartości zabytkowych obiektów.

Określa się również ochronę następujących **założeń** parkowo - pałacowych, dla których obowiązują właściwe przepisy szczególne:

- Grabiszycy Dolne - park krajobrazowo- naturalistyczny - rej. nr 109/1339/J z 27.07.98 r.
- Grabiszycy Górne - park postromantyczny - rej. nr 108/889/J z 16.02.87 r.
- Grabiszycy Średnie - park pałacowy - rej. nr 106/885/J z 04.02.87 r.
- Smolnik - park dworski typu swobodnego - kat. Wrabeca,
- Stankowice - Sucha- park wokół zamku - rej. nr 102/893/J z 1987,
- Stankowice - Sucha- droga dojazdowa do zamku- rej. nr 103/893/J,
- Świecie- zamek trwała ruina - rej. nr 130/788 z 1960 r.
- Świecie Górne - park naturalistyczny nr 195,
- Kościelniki Średnie - park dworski nr 9 - rej. nr 115/706/J,
- Kościelniki Górne - park pałacowy nr 20 - rej. nr 113/707/J,
- Leśna Baworowo - park pałacowy nr 20 - rej. nr 245/704/J,
- Leśna Baworowo - park pałacowy nr 21 - rej. nr 246/703/J.

12.6. Polityka społeczna gminy

Studium nie zakłada konieczności zwiększenia ilości obiektów publicznych (kultury, oświaty czy zdrowia), gdyż ich ilość na terenie gminy jest zadowalająca. Niezbędna jest jednak ich modernizacja, rozbudowa i doposażenie w niezbędne urządzenia specjalistyczne. Przewiduje się natomiast dalszy rozwój usług komercyjnych i rekreacyjnych dla ludności miejscowej. Rozwój infrastruktury społecznej w zakresie usług przewidziany jest w terenach zabudowy mieszkaniowej brutto, szczególnie w centrach wsi oraz na terenie miasta w tworzących się miejscach koncentracji usług.

W zakresie turystyki i rekreacji na terenie gminy Leśna konieczne jest umiejętne wykorzystanie wspaniałych walorów przyrodniczych oraz niewątpliwych ciekawostek historycznych regionu w taki sposób, aby po uzupełnieniu sieci istniejących obiektów turystycznych ożywić ten sektor i skierować ciekawą ofertę dla gości z poza gminy. Najważniejsze kroki, jakie należy podjąć w gminie Leśna w sektorze turystyki i rekreacji to:

- stworzenie spójnego planu promocji turystycznej gminy przy współudziale zainteresowanych gremiów i organizacji społecznych,
- wyznaczenie, uzbrojenie i reklamowanie terenów pod budownictwo letniskowe we wsiach otoczonych lasami lub z nimi sąsiadującymi, a także na terenach gdzie istnieją lub mogą powstać atrakcyjne zbiorniki wodne,
- rozbudowa istniejących szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych o trasy lokalne (lub alternatywne), które udostępnią turystom kolejne obszary gminy,
- wyposażenie istniejących i planowanych tras turystycznych w odpowiednią infrastrukturę,
- uaktywnienie turystyki weekendowej połączonej z wędkarstwem, grzybobraniami,
- wsparcie organizacyjne dla mieszkańców zamierzających utworzyć gospodarstwa agroturystyczne albo inne obiekty związane z turystyką i rekreacją (np. ośrodki jazdy konnej, punkty gastronomiczne lub informacyjne, campingi) poprzez promocję na stronach internetowych, ułatwienia w procedurach urzędowych itp.

12.7. Obszary, na których rozmieszczone **będą** inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów krajowych

W planie województwa dolnośląskiego na terenie miasta i gminy Leśna nie zostały sformułowane i wprowadzone programy służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Zakłada się jednak, iż na całym obszarze gminy dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym.

Wśród ważnych obiektów i terenów służących realizacji ponadlokalnych i lokalnych celów publicznych na terenie gminy wymienić należy:

- system zabezpieczenia przeciwpowodziowego w postaci wałów przeciwpowodziowych i murów ochronnych,
- inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej i drogowej,
- system ścieżek pieszo – rowerowych, szlaków turystycznych oraz zabytków, powiązanych z układem regionalnym,
- obiekty sportowe i kulturalne, takie jak: świetlice, hale i boiska sportowe, place zabaw.

12.8. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w **złożu** kopaliny filar ochronny

Brak jest jakichkolwiek wytycznych i wskazań ze strony organów administracji geologicznej o przewidywanym wykorzystaniu istniejących złóż. Wobec powyższego studium nie przewiduje zmian stanu istniejącego.

12.9. Obszary pomników zagłady i stref ochronnych oraz obowiązujące dla nich ograniczenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 roku o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. nr 41, poz.412 oraz z 2002 roku nr 113, poz.984 i nr 153, poz.1271)

Na obszarze Gminy Leśna nie znajdują się obszary pomników zagłady i stref ochronnych.

12.10. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Na obszarze gminy Leśna przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji wymagają tereny związane z obecną i przyszłą eksploatacją surowców mineralnych, która wiąże się z silną ingerencją i degradacją walorów przyrodniczo-krajobrazowych środowiska w tych rejonach. Dla terenów tych przewiduje się rolny, leśny lub wodny kierunek rekultywacji.

W szczególności 2 złoża określono jako obszary przewidziane do przekształcenia i rekultywacji w kierunku leśnym jako tereny przewidziane do zalesienia. Ich granice określono na rysunku studium. Obejmują one tereny pokopalniane, poeksploatacyjne położone w obrębach Stankowice i Miłoszów.

Ponadto na obszarze gminy należy wyróżnić następujące obiekty i obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji:

- obiekty zabytkowe oraz założenia pałacowo - parkowe, wymagające remontów i właściwego zagospodarowania;
- nieużytkowane obiekty hodowlane, głównie po byłych PGR-ach, wymagające przywrócenia pierwotnej funkcji lub przebranzowienia np. na obiekty produkcyjne czy usługowe;
- nieużytkowane obiekty produkcyjne wymagające przywrócenia pierwotnej funkcji;
- istniejąca zabudowa mieszkaniowa, głównie sprzed 1945 r. pozostająca w złym stanie technicznym.

Działania w zakresie przekształceń i rehabilitacji na tych obszarach powinny polegać na:

- dostosowaniu funkcji współczesnej do wartości zabytkowych zespołów i obiektów;
- wyeliminowaniu funkcji uciążliwych i degradujących oraz obiektów dysharmonijnych;
- adaptacji istniejących, nieużytkowanych obiektów zgodnie z funkcją oznaczoną w studium;
- poprawie stanu technicznego obiektów poprzez ich remonty i modernizacje oraz wyposażenie w urządzenia infrastruktury technicznej.

12.11. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Na obszarze objętym zmianą studium występują tereny zamknięte określone jako tereny kolejowe. Jednakże w myśl ustaleń art. 4 ust. 4 ustawy o pizp zostały one określone jako tereny kolejowe i oznaczone na rysunku symbolem KK.

12.12. Inne obszary problemowe, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

W ramach terenów objętych studium nie przewiduje się wskazania dodatkowych obszarów problemowych, których zakresu nie wyczerpano by we wcześniejszych ustaleniach.

12.13. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwania się mas ziemnych.

Ochronę przeciwpowodziową na terenie gminy Leśna pełnią 2 zbiorniki wodne wybudowane na Kwisie, Jezioro Leśniańskie i Jezioro Złotnickie. Są to sztuczne zbiorniki, które powstały po wybudowaniu 2 zapór wodnych na rzece. Pełnią również funkcje energetyczne i rekreacyjne. Są w dobrym stanie technicznym.

Dodatkowo, w celu zwiększenia ochrony przeciwpowodziowej regionu w „Studium ochrony przed powodzią zlewni rzeki Kwisy” proponuje się budowę suchych zbiorników przeciwpowodziowych:

- zbiornik Świecie (na ujściowym odcinku potoku Bruśnik, w odległości 1,4 km od ujścia do Kwisy, na terenie miasta Leśna),
- zbiornik Jurków (na ujściowym odcinku potoku Grabiszówka, w odległości 0,6 km od ujścia do Kwisy).

Na rysunku Studium Gminy Leśna wyznaczono (zgodnie ze „Studium ochrony przed powodzią zlewni rzeki Kwisy”) obszary szczególnego zagrożenia powodzią, dla których obowiązują ograniczenia w użytkowaniu wynikające z przepisów szczególnych;

W zakresie występowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych na terenie gminy rozpoznano 2 takie miejsca:

- w Złotnikach Lubańskich na zboczu doliny rzecznej Kwisy (osuwisko aktywne, zmiany zachodzą corocznie),
- na zboczu Jeziora Złotnickiego (osuwisko mało aktywne, zmiany zachodzą w cyklu wieloletnim).

Zaleca się bieżący monitoring obu terenów i docelowo zabezpieczenie przed dalszym jego rozszerzaniem.

13. Strefy funkcjonalne struktury przestrzennej

13.1. Wytyczne ogólne

- Istniejące jak i projektowane obszary i strefy rozwoju poszczególnych funkcji zostały określone na rysunku zmiany studium. Posiadają one jednolity kolor i oznaczenie funkcji, jaka im została przypisana.

- Obszary i strefy funkcjonalne, zarówno projektowane jak i istniejące, wskazane na rysunku zmiany studium, w ramach określonych funkcji, należy rozpatrywać jako tereny brutto. Oznacza to, że w ramach określonych funkcji na etapie realizacji planów miejscowych, mogą znaleźć się inne funkcje uzupełniające, takie jak np. elementy szczegółowego układu komunikacyjnego, obiektów infrastruktury technicznej czy funkcji uzupełniających. W takim wypadku zgodność planu miejscowego z niniejszą zmianą studium zostaje zachowana.
- Zgodne z ustaleniami Studium jest przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych bardziej rygorystycznych (i zawężonych) regulacji niż te, które zostały określone w niniejszym dokumencie; w szczególności dotyczy to ustaleń odnoszących się do przeznaczenia terenów. Dopuszczalny jest też podział określonych w niniejszym Studium funkcjonalnych jednostek terenowych na mniejsze, z bardziej szczegółowo ustalonymi funkcjami („węższymi”) oraz sposobami zagospodarowania (bardziej szczegółowymi lub bardziej rygorystycznymi).
- Zgodne z ustaleniami Studium jest przyjmowanie w planach miejscowych mniejszych zakresów poszczególnych funkcji. W takim wypadku zgodność planu miejscowego z niniejszą zmianą studium zostaje zachowana.
- Dopuszcza się, uznając za zgodne z ustaleniami Studium, przyjmowanie w ustaleniach planów miejscowych utrzymania dotychczasowego przeznaczenia, sposobu zagospodarowania i zabudowy lub sposobu wykorzystania także na terenach, na których Studium przewiduje ich zmianę.
- Realizacja nowej zabudowy na terenach zalewowych (szczególnego zagrożenia powodzią) możliwa będzie po realizacji wałów przeciw powodziowych lub innych urządzeń tego typu,
- Zagospodarowanie terenów, w których zasięgu występują stanowiska i siedliska roślin objętych ochroną prawną, należy przeprowadzać z zachowaniem tych stanowisk.
- W przypadku bezpośredniego i niedalekiego sąsiedztwa terenów obsługi rolnictwa w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych oraz terenów aktywności gospodarczej i przemysłu z terenami mieszkaniowymi zaleca się realizację wzdłuż granic w/w terenów, jako minimalizację negatywnego oddziaływania, pasów zieleni izolacyjnej wielopoziomowej.

Dodatkowo założono zróżnicowane ukierunkowanie rozwoju terenów w poszczególnych strefach, przy zachowaniu pewnych zasad planowania, stałych dla całego obszaru gminy:

- dopuszcza się możliwość korekty zasięgu poszczególnych stref na etapie sporządzenia planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego w taki sposób, aby dociągać wskazane zasięgi do istniejących, najbliższych granic działek,
- dopuszcza się możliwość realizacji celów publicznych w obszarach wszystkich stref, stosownie do potrzeb mieszkańców gminy,
- dopuszcza się możliwość zachowania dotychczasowego, rolniczego użytkowania w planach miejscowych, na obszarach wszystkich stref.
- przyrost terenów osadniczych powinien polegać przede wszystkim (i w pierwszej kolejności) na dopełnianiu i intensyfikacji zagospodarowania istniejących układów, a następnie na dodawaniu nowych terenów zainwestowanych bezpośrednio do granic istniejących terenów osadniczych. Na wyznaczonych terenach dodanych przyrost zabudowy powinien również mieć charakter sukcesywny (ciągły), a nie rozproszony.

Ponadto z uwagi na potrzebę ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zachowanie wymaganych parametrów odległościowych od istniejącej i projektowanej zabudowy, a także z uwagi na istniejące cenne walory przyrodnicze gminy, studium nie przewiduje realizacji farm i elektrowni wiatrowych.

13.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy

13.2.1. Funkcje terenów

Rodzaje obszarów i terenów zainwestowanych i projektowanych:

- M - tereny zabudowy mieszkaniowej,
- U - tereny zabudowy usługowej,

- UT - tereny turystyczno-rekreacyjne,
- US - tereny sportowo-rekreacyjne,
- AG - tereny aktywności gospodarczej i przemysłu,
- PG - tereny eksploatacji surowców mineralnych,
- RU - tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych,
- ZC - tereny cmentarzy,
- ZP – tereny zieleni parkowej,
- ZL - tereny lasów i zadrzewień,
- ZLd - tereny dolesień,
- ZD - tereny ogrodów działkowych,
- R - tereny rolnicze,
- WS - tereny wód otwartych i płynących,
- KS – tereny obsługi komunikacji,
- KK – tereny komunikacji kolejowej,
- W – tereny urządzeń zaopatrzenia w wodę,
- K – tereny urządzeń unieszkodliwiania ścieków,
- E – tereny urządzeń elektroenergetycznych,
- EEF – Tereny urządzeń elektroenergetycznych - elektrownie fotowoltaiczne wraz z granicami ich stref ochronnych

13.2.2. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.

Rozwój nowoprojektowanych terenów należy prowadzić poprzez dopełnienie i intensyfikację istniejącej tkanki oraz dodanie nowych terenów zainwestowanych bezpośrednio do granic istniejących terenów osadniczych. Niedopuszczalne jest rozpraszanie nowej zabudowy poza skupione układy osadnicze. Na nowych terenach rozwojowych przyrost zabudowy powinien również mieć charakter sukcesywny, a nie rozproszony, oparty na dostępności do istniejącej sieci drogowej i sieci infrastruktury technicznej.

Ustala się następujące wskaźniki:

Dla terenów zainwestowanych - istniejących przyjmuje się następujące ustalenia:

- 1) Przebudowa, rozbudowa, nadbudowa i remonty budynków istniejących przy uwzględnieniu zasad:
 - dla budynków wpisanych do rejestru zabytków wysokość kalenicy i geometria dachów: istniejąca bez zmian.
 - dla budynków ujętych w gminnej ewidencji zabytków maksymalna wysokość kalenicy i geometria dachów: istniejąca z tolerancją zmian do 10 %, przy zachowaniu zgodności z przepisami szczególnymi.
 - dla budynków pozostałych maksymalna wysokość kalenicy i geometria dachów: istniejąca z tolerancją zmian do 10 %.
- 2) Dla budynków uzupełniających układ zabudowy przyjmuje się poniższe parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu:
 - dla budynków mieszkalnych jednorodzinnych i usługowych wysokość kalenicy nie powinna być większa niż budynków zlokalizowanych na danym terenie, dachy strome, dwuspadowe o nachyleniu połaci 30 - 45°.
 - dla budynków garażowo - gospodarczych i obiektów małej architektury wysokość kalenicy nie powinna być większa niż wysokość 2 kondygnacji. Zalecane dachy strome, dwuspadowe lub wielospadowe o nachyleniu połaci 20 - 45°.
- 3) Dopuszcza się przebudowę, rozbudowę, nadbudowę i budowę nowych obiektów w nawiązaniu do zasad ukształtowania budynków sąsiednich w zakresie gabarytów, ilości kondygnacji, symetrii i spadku połaci dachowej oraz układu kalenicy.

Dla terenów projektowanych przyjmuje się następujące ustalenia:

- 1) maksymalny wskaźnik zabudowy:
 - dla strefy zabudowy mieszkalniowej: 0.40.
 - dla strefy zabudowy usługowej: 0.40.
 - dla strefy zabudowy turystyczno- rekreacyjnej: 0.40.
 - dla strefy zabudowy sportowo- rekreacyjnej: 0.30.

- dla strefy zabudowy przemysłowej: 0.45.
- 2) liczba kondygnacji:
 - dla strefy zabudowy mieszkaniowej: dla zabudowy wielorodzinnej do 4- 5 kondygnacji, dla zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej: 2 kondygnacje, w tym poddasze użytkowe.
 - dla strefy zabudowy usługowej: 3 kondygnacje, w tym 3-cia kondygnacja w poddaszu.
 - dla strefy zabudowy przemysłowej: do wysokości 4 kondygnacji.
- 3) geometria i pokrycie dachu:
 - dla strefy zabudowy mieszkaniowej: dachy symetryczne dwuspadowe lub wielospadowe o nachyleniu połaci 30 - 45° ,
 - dla strefy zabudowy usługowej: dachy symetryczne dwuspadowe lub wielospadowe o nachyleniu połaci 30 - 45° .
 - dla strefy zabudowy przemysłowej i handlowo - usługowej: dachy symetryczne dwuspadowe lub wielospadowe o nachyleniu połaci 20 - 45° , (geometria i forma dachów powinna być dostosowana do celów technologicznych).
- 4) minimalna powierzchnia działki:
 - dla strefy zabudowy mieszkaniowej, w tym:
 - o dla zabudowy jednorodzinnej- 800 m²,
 - o dla zabudowy zagrodowej- 1000 m²,
 - o dla zabudowy wielorodzinnej- 1000 m²,
 - o dla zabudowy letniskowej: 1200 m².
 - dla strefy zabudowy usługowej: 1200 m².
 - dla strefy zabudowy przemysłowej: 1500 m².

Wyżej wymienione wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów mogą być zmieniane w zakresie tolerancji do 20% na etapie ustaleń w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto wyznaczone zostają następujące kategorie stref o zróżnicowanych kierunkach zagospodarowania:

M - strefa zabudowy mieszkaniowej, w której zakłada się rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (wolnostojącej, bliźniaczej, szeregowej), wielorodzinnej, zabudowy zagrodowej i letniskowej z możliwością realizacji drobnej wytwórczości oraz innych usług nieuciążliwych. W obszarach tej strefy dopuszcza się rozwój mikro i drobnej przedsiębiorczości oraz możliwość realizacji usług użyteczności publicznej, w tym celów publicznych, w szczególności: administracji publicznej, bezpieczeństwa, oświaty, zdrowia, opieki społecznej i socjalnej, placówek pielęgnacyjno-opiekuńczych, kultury, kultu religijnego, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, turystyki w tym usług hotelowych, oraz agroturystycznych, sportu, pocztowych i telekomunikacyjnych, oraz innych drobnych usług, z możliwością realizacji podstawowych usług towarzyszących, także wolnostojących. W strefie przewiduje się możliwość uwzględnienia w planach miejscowych zachowania istniejącego użytkowania, w szczególności zachowania istniejącego zagospodarowania rolnego.

Ustalenia szczegółowe:

- postuluje się aby działki miały kształt regularny, zbliżony do kwadratu, ewentualnie regularnego prostokąta z zapewnioną dostępnością komunikacyjną,
- powierzchnia biologicznie czynna nie powinna być mniejsza niż 20% powierzchni działki, z zastrzeżeniem terenów znajdujących się w obszarach historycznie ukształtowanej zabudowy, gdzie dopuszcza się zabudowanie całej powierzchni działki,
- w przypadku lokalizacji funkcji towarzyszących (usług uzupełniających) ustala się obowiązek wydzielenia w obrębie własności miejsc postojowych dla samochodów użytkowników.
- w granicach stref ochrony sanitarnej wyklucza się możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej,

U - strefa zabudowy usługowej, w której zakłada się rozwój wszelkich formy działalności usługowej (komercyjnej i publicznej), w tym rzemiosła, usług komercyjnych, usług kultury, oświaty, zdrowia, hotelowych, agroturystyki i innych. Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach realizację funkcji mieszkaniowej w ramach mieszkania czy wydzielonej działki dla właściciela terenu. Na etapie wykonywania planów miejscowych

dopuszcza się drobne korekty obszaru strefy oraz możliwość zachowania istniejącego użytkowania, w szczególności zachowania istniejącego zagospodarowania rolnego. Zachowuje się istniejące zagospodarowanie leśne.

Ustalenia szczegółowe:

- wiodącym przeznaczeniem są wszelkie usługi publiczne i komercyjne oraz drobna wytwórczość,
- dopuszcza się lokalizowanie obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m²,
- dopuszcza się lokalizowanie rzemiosła oraz mikro i małych przedsiębiorstw,
- powierzchnia biologicznie czynna nie powinna być mniejsza niż 10% powierzchni działki,
- działalność usługowa nie może powodować zakłócenia warunków zamieszkania w sąsiedztwie ani powodować kolizji z formami użytkowania terenów położonych w pobliżu.

UT – strefa terenów turystyczno - rekreacyjnych, w której zakłada się rozwój bazy obsługującej ruch turystyczno-wypoczynkowy i pątniczy. Dopuszcza się możliwość realizacji usług użyteczności publicznej, w szczególności: kultury, kultu religijnego, usług hotelowych, oraz handlu, gastronomii, agroturystycznych, sportu oraz innych drobnych usług. Przewiduje się możliwość zachowania w planach miejscowych istniejącego użytkowania.

Ustalenia szczegółowe:

- wiodącym przeznaczeniem są wszelkie obiekty dla potrzeb rekreacji wraz z urządzeniami związanymi z ich obsługą oraz zielenią,
- powierzchnia biologicznie czynna nie powinna być mniejsza niż 30% powierzchni działki,
- dopuszcza się usługi handlu i gastronomii towarzyszące funkcji dominującej, służące obsłudze tego terenu,
- obowiązek zapewnienia miejsc postojowych na terenie działki lub zorganizowanie odpowiedniego parkingu.

US – strefa terenów sportowo-rekreacyjnych, wyznaczona w celu utrzymania i poprawy jakości zamieszkania oraz aktywizacji sportowej mieszkańców. Zakłada się dalsze intensywne użytkowanie istniejących terenów i urządzeń sportowych oraz pozyskiwanie nowych terenów i budowę szerokiej bazy dla rozwoju kultury fizycznej. Dopuszcza się możliwość realizacji usług handlu, gastronomii i hotelarskich. Na obszarach sportowo-rekreacyjnych będą wprowadzane nowe usługi sportowe, uwzględniające zmieniający się styl życia oraz modne dyscypliny sportu i czynnej rekreacji.

Ustalenia szczegółowe:

- dopuszcza się budowę obiektów dla potrzeb sportu i rekreacji wraz z urządzeniami związanymi z ich obsługą oraz zielenią,
- powierzchnia biologicznie czynna nie powinna być mniejsza niż 40% powierzchni działki.

RU – strefa terenów obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych, w której zakłada się rozwój wszelkich form obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oraz gospodarstwach leśnych. Dodatkowo także funkcje usługowe czy przemysłowe w formie obiektów wolnostojących. Dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach realizację funkcji mieszkaniowej w ramach mieszkania czy wydzielonej działki dla właściciela terenu.

Ustalenia szczegółowe:

- dopuszcza się przewidzenie w planach miejscowych zachowania istniejącego zagospodarowania rolniczego na obszarach strefy, zachowuje się istniejące zagospodarowanie leśne,
- powierzchnia biologicznie czynna nie powinna być mniejsza niż 20% powierzchni działki.

AG - strefa terenów aktywności gospodarczej i przemysłu, w której zakłada się rozwój działalności gospodarczej, przemysłu, baz, składów, usług, obsługi ruchu transportowego. Przewiduje się możliwość zachowania w planach miejscowych istniejącego użytkowania.

Ustalenia szczegółowe:

- dopuszcza się lokalizowanie obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m²,

- powierzchnia nowo wydzielonej działki wynosić powinna co najmniej 2000m²

PG – strefa terenów eksploatacji surowców mineralnych, w której zakłada się prowadzenie eksploatacji kopalni, a także prowadzenie działalności gospodarczej, przemysłu, baz, składów, usług, obsługi ruchu transportowego. Przewiduje się możliwość zachowania w planach miejscowych istniejącego użytkowania.

Ustalenia szczegółowe:

- obowiązuje wyłączny sposób eksploatacji złoża zgodny z przepisami szczególnymi,
- określa się rolny, leśny lub wodny kierunek rekultywacji terenów przekształconych górnictwo,
- dopuszcza się lokalizację obiektów kubaturowych związanych wyłącznie z działalnością górnictwem,
- ustala się, że wszelka uciążliwość prowadzonej działalności nie może przekraczać granic terenu górnictwo,
- dopuszcza się lokalizację utwardzonych dróg wewnętrznych.

ZLd - strefa dolesień, określona na podstawie planu urządzeniowo-rolnego. Granica ta obejmuje obszary rolne położone na gruntach o dość niskiej klasie bonitacyjnej, podmokłe, nieprzydatne rolniczo.

Ustalenia szczegółowe:

- gospodarkę leśną należy prowadzić zgodnie z wymogami ochrony środowiska oraz w oparciu o plany urządzania lasów,
- w przypadku zalesienia obszarów występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt, dla których zalesienie może skutkować potencjalnym zniszczeniem siedlisk, określa się uprzednie przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej zgodnie z przepisami szczególnymi i ewentualną rezygnację z zalesień mogących skutkować zniszczeniem siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt,
- dopuszcza się możliwość częściowego przeznaczenia kompleksów leśnych na cele rekreacyjno-wypoczynkowo-sportowe (ścieżki zdrowia, ścieżki dydaktyczne, ścieżki rowerowe) pod warunkiem wcześniejszego uzgodnienia z zarządcą,
- dopuszcza się prowadzenie sieci napowietrznej i podziemnej infrastruktury technicznej, stacji transformatorowych, masztów telekomunikacyjnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami szczególnymi,
- dopuszcza się prowadzenie utwardzonych dróg dojazdowych (gospodarczych).

Pozostałe funkcje wymienione w punkcie 13.2.1, a nie wymienione powyżej mają zastosowanie według przypisanych im wcześniej określeń.

Uzupełnieniem wytycznych dla wszystkich wymienionych stref są treści ustaleń dla stref związanych z ochroną kulturową, ochroną krajobrazu oraz ochroną przyrodniczą.

13.2.3. Strefy zakazu zabudowy

W celu ochrony bioróżnorodności terenów cennych przyrodniczo i dla poprawy prawidłowego rozwoju istniejących ekosystemów, wskazane byłoby pozostawienie bez zainwestowania (tj. bez zabudowy) pasa terenu wzdłuż cieków wodnych o szerokości min. 3 m, liczonego po obu stronach, celem ochrony i zachowania korytarzy ekologicznych cieków wraz ze wszystkimi elementami przyrodniczymi dolin rzecznych.

Ograniczenia w zainwestowaniu wprowadza się również na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, wskazanego na rysunku zmiany studium, gdzie obowiązują przepisy szczególne określone w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. Prawo wodne (Dz. U z 2011 r. Nr 32, poz. 159 ze zmianami).

W granicach terenów górniczych ustanowionych dla wydobywania złóż „Leśna – Brzozy” i „Miłoszów” wprowadza się ograniczenia zainwestowania ze względu na rozrzutu odłamków skalnych, podmuch powietrznej fali udarowej i szkodliwe drgania sejsmiczne związane z wydobywaniem bazaltu przy użyciu materiałów wybuchowych. Dla obszarów objętych ww. szkodliwymi oddziaływaniami od robót strzałowych, do czasu zakończenia eksploatacji kopalni przy użyciu materiałów wybuchowych, dopuszcza się jedynie dotychczasowe zagospodarowanie terenu.

Pewne ograniczenia w zainwestowaniu wprowadza się także na terenach o przekroczonych standardach akustycznych, które występować mogą wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, zwłaszcza wzdłuż pasów dróg wojewódzkich. Ograniczenia te polegają na zakazie lokalizacji obiektów kubaturowych lub innych wymagających ochrony przed hałasem, jeśli wcześniej nie zostaną podjęte środki ograniczające emisję niekorzystnych fal dźwiękowych do środowiska. Poprawa warunków akustycznych może być osiągnięta poprzez:

- ograniczenie tonażu samochodów ciężarowych przejeżdżających przez tereny zabudowane,
- zainstalowanie ekranów akustycznych przy budynkach położonych najbliżej krawędzi jezdni lub zastosowanie pasów zieleni izolacyjnej tam gdzie jest to możliwe.

Studium wprowadza również ograniczenia związane z zagospodarowaniem terenów sąsiadujących z linią kolejową. Budynki mieszkalne, zamieszkania zbiorowego czy też użyteczności publicznej powinny być usytuowane w odległości zapewniającej zachowanie norm dopuszczalnego natężenia hałasu i drgań.

Ponadto w celu ochrony ładu przestrzennego na terenach rolnych, nie przewidzianych pod zainwestowanie, nie przewiduje się realizacji obiektów kubaturowych z wyłączeniem obiektów mieszkalnych, usługowych i produkcyjnych związanych z produkcją i działalnością rolną.

14. Obszary sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Podstawowym instrumentem realizacji polityki przestrzennej są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowiące, zgodnie z ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym, przepisy gminne ustalające m.in. przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu.

Zadaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest w szczególności ustanowienie regulacji prawnych i standardów zapewniających jakość przestrzeni, ochronę interesów publicznych oraz warunki prawno-przestrzenne rozwoju, w tym realizacji inwestycji. Plan miejscowy, jako akt prawa lokalnego stanowi podstawę formułowania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu w decyzjach administracyjnych. Jest także odniesieniem dla innych rozstrzygnięć i opinii, uwarunkowanych zgodnością z jego ustaleniami.

Wymagają sporządzenia planów miejscowych wszystkie tereny wskazane do zainwestowania:

- wymagające zmiany funkcji terenu,
- wymagające wyłączenia z produkcji gruntów rolnych i leśnych,
- wymagające podziału na posesje i wydzielenia terenów komunikacji,
- obejmujące tereny usług i urządzeń publicznych, w tym sieci magistralnej uzbrojenia,
- obejmujące tereny objęte ochroną na podstawie przepisów szczególnych.

Zapewnienie zgodności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z polityką przestrzenną określoną w Studium oznacza zapewnienie zgodności zasad zagospodarowania ustalanych w planach miejscowych z zasadami określanymi w Studium. Stwierdzenie, że plan/plany miejscowe nie naruszają ustaleń niniejszego Studium oznacza w szczególności nie naruszanie określonych w Studium:

- celów rozwoju,
- zasad zrównoważonego rozwoju przestrzennego i kształtowania ładu przestrzennego,
- granic terenów przeznaczonych do zabudowy,
- głównych kierunków zagospodarowania dotyczących:
 - głównych elementów kształtujących strukturę przestrzenną gminy,
 - kluczowych obszarów rozwoju,
- kierunków zagospodarowania wyodrębnionych kategorii obszarów,
- zasad zagospodarowania i kształtowania zabudowy i przestrzeni w strefach:
 - zróżnicowanej intensyfikacji zagospodarowania,
 - ochrony wartości kulturowych,
 - ochrony i kształtowania krajobrazu.

14.1 Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych powyżej 400 m² oraz obszary przestrzeni publicznej.

- studium nie wyznacza dodatkowych obszarów, dla których istnieje obowiązek sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów szczególnych.
- na terenie Gminy Leśna nie przewiduje się wyodrębnienia obszarów wymagających scaleń i podziału nieruchomości, ewentualne wskazanie takich terenów nastąpi na etapie realizacji planów miejscowych.
- na terenie gminy Leśna dopuszczono rozmieszczenie obiektów handlowych powyżej 400 m² na terenach funkcji AG i U o ile wielkość działki i parametry zabudowy na to pozwolą,
- obszarami przestrzeni publicznych na terenie gminy są tereny komunikacji, zieleni parkowej i sportu i rekreacji.

14.2 Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Gmina Leśna przystąpiła do kompleksowego opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu całej gminy z wyłączeniem terenu złoża „Liściasta Góra”, dla którego tworzony jest odrębny plan.

Ze względu na występowanie w gminie gleb wysokich klas bonitacyjnych (klasy II – III) część wyznaczonych w studium terenów zabudowy wymagać będzie na etapie opracowania planu miejscowego, uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

Na rysunku studium określono zasięg gleb wysokich klas bonitacyjnych, dla których wymagane będzie uzyskanie tzw. „zgody rolnej”.

VI. SYNTEZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY LEŚNA

Do opracowania zmiany istniejącego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Leśna przystąpiono na podstawie Uchwały nr XIX/136/2012 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 28 lutego 2012 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Leśna.

Celem sporządzenia zmiany Studium było określenie polityki przestrzennej gminy oraz uaktualnienie w/w dokumentu do obowiązujących uwarunkowań prawnych wynikających głównie z wprowadzenia w życie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy ma charakter opracowania ujednoczonego i kompleksowego.

Zmiana studium została opracowana na podstawie wykonanych prac analitycznych obejmujących:

- analizy położenia gminy i powiązań zewnętrznych,
- analizy uwarunkowań wynikających z dotychczasowego przeznaczenia terenu,
- analizy uwarunkowania wynikające z ochrony gleb,
- analizy warunków gruntowo-wodnych,
- analizy uwarunkowań środowiska naturalnego i kulturowego,
- analizy stanu istniejącego infrastruktury technicznej,
- analizy systemu komunikacyjnego gminy,
- analizy wniosków mieszkańców do projektu zmiany studium.

Diagnoza i analizy uwarunkowań rozwoju gminy uwzględniają:

- wymagania ładu przestrzennego,

- walory architektoniczne i krajobrazowe,
- wymagania ochrony środowiska,
- wymagania dziedzictwa kulturowego,
- wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa,
- walory ekonomiczne przestrzeni,
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa,
- potrzeby interesu publicznego.

Uwarunkowania rozwoju gminy zostały zdiagnozowane w podstawowych dziedzinach:

- **Środowisko**, obejmujące przede wszystkim wskazanie i ochronę różnych form ochrony przyrody, sprawność funkcjonowania ekosystemów i walorów krajobrazowych oraz zasady ochrony powiązań funkcjonowania takich elementów przyrodniczych jak wody, powietrze, gleba,
- **Środowisko kulturalne**, obejmujące zasoby i walory dziedzictwa kulturowego obszaru gminy jej historii pod kątem działań ochronnych dla terenów cennych kulturowo i historycznie, oraz wykorzystanie istniejących dóbr kultury do działań promocyjnych gminy,
- **polityka społeczna**, obejmuje charakterystykę ludności, warunków jej życia oraz potrzeb i aspiracji społecznych. Strategicznym problemem jest w tej sferze tworzenie atrakcyjnych warunków życia, zamieszkania i pracy mieszkańców gminy (w szczególności w zakresie warunków mieszkaniowych, usług społecznych) oraz utrzymywanie i rozwijanie więzi mieszkańców z terenem zamieszkania,
- **polityka gospodarcza**, obejmująca działania realizujące cele strategiczne gminy, której zmiany funkcjonalne podyktowane są przede wszystkim zmieniającym się obszarem przestrzeni rolniczej oraz dotychczasowej dominacji tej formy gospodarki na rzecz innych form pozarolniczej działalności gospodarczej związanej z rozwojem inwestycji gminnych oraz nasilającego się rozwoju terenów budownictwa mieszkaniowego,
- **polityka przestrzenna**, obejmująca działania wskazujące kierunki rozwoju struktur przestrzennych oraz zasady ich kształtowania i ustalanie dotyczące dominujących funkcji poszczególnych obszarów, oraz zasady wyposażania w infrastrukturę techniczną.

Studium określa politykę przestrzenną gminy uwzględniając zasady określone w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju oraz Strategii Rozwoju i Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, a także uwarunkowania wynikające z analiz przeprowadzonych opracowania niniejszej zmiany studium.

Generalną zasadą kształtowania zagospodarowania Gminy Leśna jest zrównoważony rozwój uznany za priorytet gospodarki przestrzennej w Polsce. Rozwój ten rozumiany jest jako rozwój społeczno – gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspakajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia jak i przyszłych.

Zakłada się wykształcenie nowej struktury osadniczej, która pełnić będzie istotną rolę dla poprawy obsługi mieszkańców gminy i warunków zamieszkiwania. Dla osiągnięcia tego celu wyodrębnią się w niej ośrodki o następujących funkcjach:

- Leśna, Smolnik i Pobiedna, jako lokalne ośrodki obsługi ludności, zwłaszcza w zakresie usług publicznych (ze względu na pełnienie funkcji usługowych już istniejących, takich jak: oświata i zdrowie).
- Miłoszów i Świecie, jako ośrodki wspomagające ww. miejscowości, dla obsługi ludności (ze względu na przygraniczne położenie),
- Leśna, Smolnik i Pobiedna jako ośrodki z aktywizacją działalności gospodarczo – inwestycyjnej (ze względu na tradycje funkcjonującego tu przemysłu).
- Grabiszyce i Miłoszów jako ośrodki z aktywizacją działalności gospodarczej i wspomagające ww. miejscowości dla rozwoju funkcji produkcyjnych (ze względu na prowadzoną działalność górniczą).
- Leśna, Stankowice, Złotniki Lubańskie, Złoty Potok, jako ośrodki rozwoju i aktywizacji różnych form turystyki (ze względu na położenie w Obszarze Chronionego Krajobrazu, nad zbiornikiem Złotnicko - Leśniańskim).
- pozostałe miejscowości jako ośrodki z aktywizacją funkcji sportowo – rekreacyjnej i wspomagające dla ww. ośrodków przewidzianych dla rozwoju turystyki.

- wszystkie miejscowości gminy, jako ośrodki z aktywizacją dominującej funkcji mieszkaniowo – usługowej i gospodarki rolnej. (jako ośrodków położonych przy głównych ciągach komunikacyjnym przechodzącym przez gminę oraz wysoką rolniczą przydatność gleb).

Wskazane jest dążenie do wzbogacenia oferty usługowej ww. ośrodków, uatrakcyjnających warunki zamieszkania, produkcji oraz wypoczynku.

VII. WYKORZYSTANE MATERIAŁY

W toku prac nad zmianą studium oparto się na istniejącej wiedzy o gminie zawartej w następujących materiałach:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Leśna uchwalone Uchwałą nr XXVII/157/08 Rady Miejskiej w Leśnej z dnia 28 sierpnia 2008 r.,
- Strategia rozwoju gminy Leśna na lata 2000 - 2006, Polska Sp. z o.o.,
- Opracowanie ekofizjograficzne na potrzeby planu miejscowego dla miasta i gminy Leśna, Regioplan, Wrocław 2002 r.,
- Program Ochrony Środowiska dla miasta i gminy Leśna na lata 2009-2012 z uwzględnieniem okresu 2013-2016, ekoEkspert, Leśna 2009 r.,
- Plan Gospodarki Odpadami dla miasta i gminy Leśna na lata 2009-2012 z uwzględnieniem okresu 2013-2016, ekoEkspert, Leśna 2009 r.,
- Lokalny Plan Rozwoju miasta i gminy Leśna na Lata 2007 – 2015, FABRYKA PROJEKTÓW, Firma Marketingowa HEKTOR Sp. z o.o. Tarnów,
- Baza surowców mineralnych Gminy Leśna i możliwości jej zagospodarowania, Instytut Nauk Geologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 2001 r.,
- Plan urządzeniowo-rolny gminy Leśna, Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu, Wrocław 2012 r.,
- Postanowienia i decyzje w sprawie ustanowienia stref ochronnych dla ujęć wodnych.

Analizując funkcjonalno - przestrzenne powiązania gminy z otoczeniem wykorzystano następujące materiały planistyczne:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Platerówka - uchwała Nr XIII/73/2000 Rady Gminy Platerówka z dnia 30 czerwca 2000 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lubań - uchwała Nr XXXVI/284/2010 Rady Gminy Lubań z dnia 30 kwietnia 2010 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Olszyna - uchwała Nr VI/24/2011 Rady Miejskiej w Olszynie z dnia 30 marca 2011 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gryfów Śląski - uchwała Nr XLIII/295/10 Rady Miejskiej Gminy Gryfów Śląski z dnia 30 września 2010 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mirsk - uchwała Nr XL/284/06 Rady Miejskiej Gminy Mirsk z dnia 24 lutego 2006 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Świeradów-Zdrój - uchwała Nr XXXIV/158/2012 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 31 października 2012 r.